



MINISTRY OF ECONOMY AND
FINANCE OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN

— 2023

DAVLAT BUDJETI



Davlat maqsadli jamg'armalari
budjetlarining 2023-yil ijrosi
yuzasidan hisoboti



www.imv.uz



Мундарижа

	Кириш	3–12
I.	Давлат бюджети даромадларининг ижроси.....	13–22
II.	Давлат бюджети харажатларининг ижроси.....	23–79
III.	“Ташаббусли бюджет” жараёни.....	80–86
IV.	Маҳаллий бюджетлар ижроси.....	87–90
V.	Давлат мақсадли жамғармалари ижроси.....	91–101
VI.	Вазирликлар ва идоралар ички аудит хизматлари ҳамда Давлат молиявий назорати натижалари	102–105
VII.	Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати томонидан ҳисобот даврида амалга оширилган ишлар.....	106–112
VIII.	Давлат-хусусий шериклик, халқаро рейтинг ва индекслар ҳамда суғурта бозори ва бошқа кўрсаткичлари	113–122
	Иловалар	

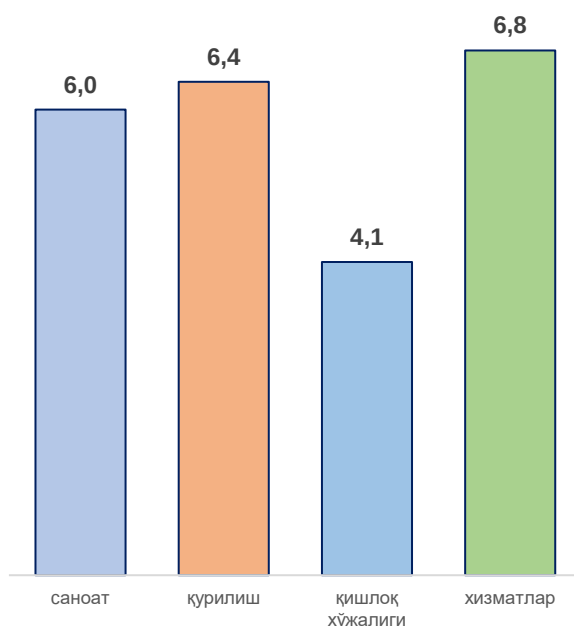
Кириш

Дунёда давом этаётган глобал сиёсий ва иқтисодий вазиятлар фонида мамлакатда ислохотларнинг изчил давом эттирилиши, иқтисодиётнинг либераллаштирилиши, тадбиркорларнинг кенг қўламли қўллаб-қувватланиши, мувозанатли фискал ва монетар сиёсат юритилиши макроиқтисодий барқарорликни таъминлашга замин яратди.

Натижада, 2023 йил якунлари билан **ялпи ички маҳсулот (ЯИМ)** ҳажми жорий нархларда **1 066 569,0 млрд сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан ўсиш суръати **6 фоизни** (йил бошидаги прогноз – 5,3 %) ташкил этди.

Бунда, иқтисодий ўсишнинг асосий драйвери хизматлар соҳаси бўлиб, унинг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати **6,8 фоизни** (ўсишдаги ҳиссаси – 2,6 фоиз банд) ташкил этди. Шунингдек, саноат **6 фоизга** (1,5 ф.б), қурилиш ишлари – **6,4 фоиз** (0,4 ф.б) ва қишлоқ хўжалиги **4,1 фоизга** (0,9 ф.б) ўсди.

1-расм. Иқтисодиёт тармоқлари ўсиш суръатлари, фоизда

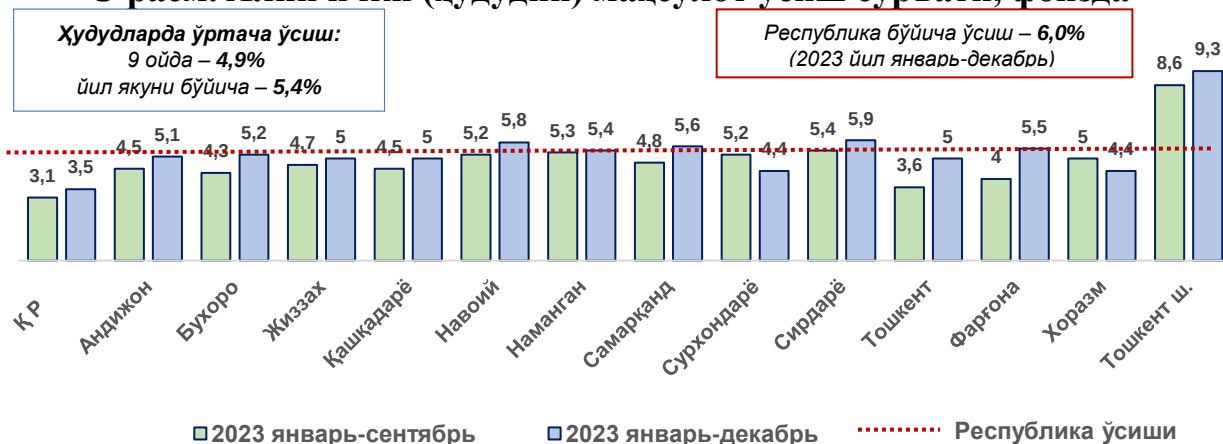


2-расм. Тармоқ ва соҳаларнинг ЯИМ ўсиш суръатидаги ҳиссаси, фоизда



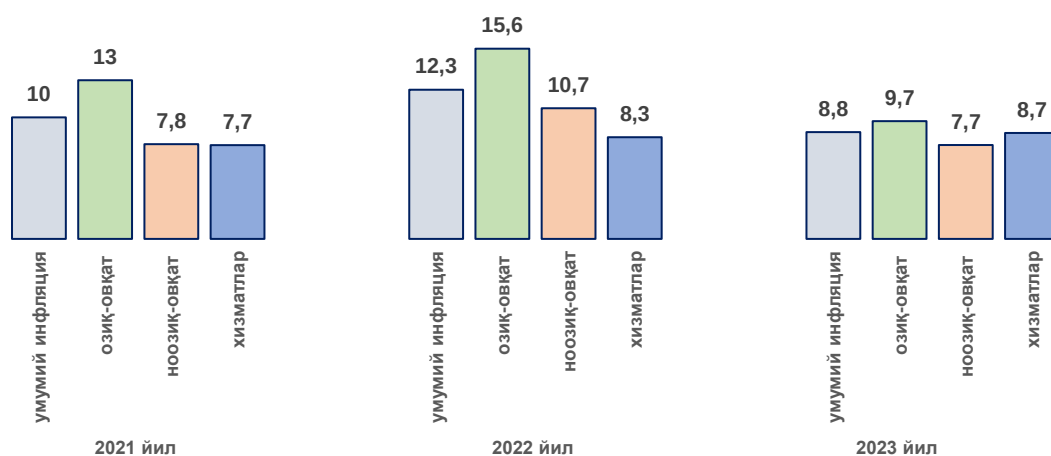
Иқтисодий ўсишга ҳудудларнинг қўшган ҳиссаси **5,1 фоиз бандни** ташкил этган бўлса, шундан Тошкент шаҳрида ўсиш **9,3 фоизни** ташкил этиб, республика ўсишига **1,6 фоиз банд**, қолган ҳудудлар **0,1-0,5 фоиз банд** атрофида ҳисса қўшишган.

3-расм. Ялпи ички (худудий) маҳсулот ўсиш суръати, фоизда



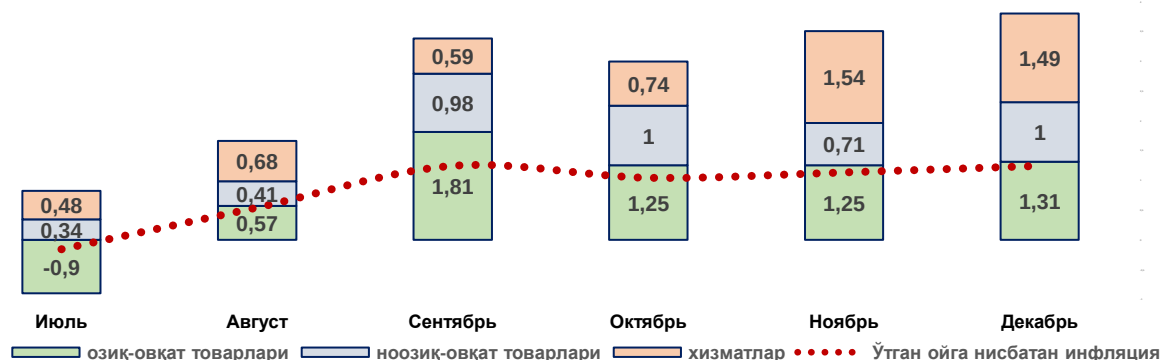
2023 йилда **истеъмол нархлари индекси (ИНИ) 8,8 фоизни** (2022 йилда – 12,3 фоиз, 2021 йилда – 10,0 фоиз) ташкил этди, бунда, озиқ-овқат **9,7 фоизга**, ноозиқ-овқат – **7,7 фоиз** ва хизматлар **8,7 фоизга** қимматлашди.

4-расм. Инфляция даражаси (йил бошига нисбатан), фоизда



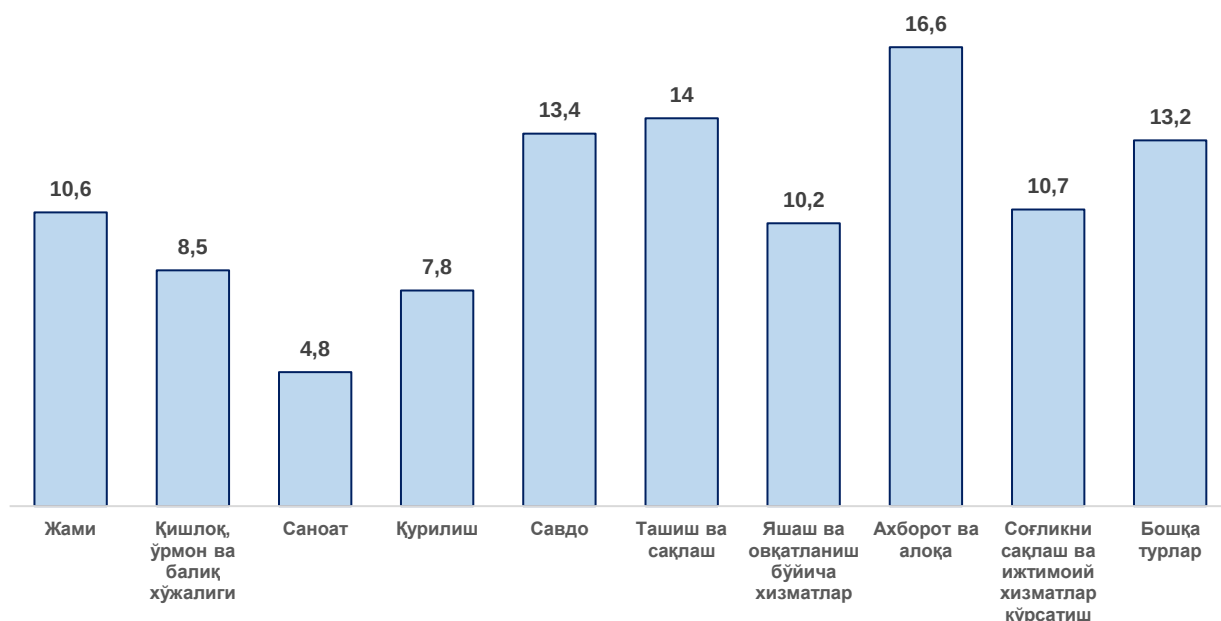
Маълумот учун: йиллик инфляция даражасига озиқ-овқат маҳсулотлари ҳиссаси **4,1 фоиз** (жами йиғма индекснинг 47 %), ноозиқ-овқат маҳсулотлари ҳиссаси **2,7 фоиз** (30 %), хизматлар ҳиссаси **2,0 фоизни** (23 %) ташкил қилган.

5-расм. Инфляция даражаси, фоизда



2024 йил 1 январь ҳолатига рўйхатдан ўтган юридик шахслар сони **614,9 мингтага** етиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **10,6 фоизга** ўсди. Бунда, тармоқлар кесимида ўсиш алоқа ва ахборотлаштириш соҳасида **16,6 фоиз**, ташиш ва сақлаш – **14 фоиз**, савдо – **13,4 фоиз**, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш – **10,7 фоиз**, яшаш ва овқатланиш – **10,2 фоиз** ва қишлоқ хўжалигида **8,5 фоизни** ташкил этди.

6-расм. Рўйхатдан ўтган корхоналар сони ўсиш динамикаси, ўтган йилга нисбатан фоизда



1.2 ЯИМ ўсишининг талаб омиллари:

2023 йилда иқтисодий ўсиш қуйидаги талаб омиллар ҳисобига эришилди:

- аҳолининг умумий даромадлари **15 фоизга** ошиб, аҳоли жон бошига умумий даромадлар **20 млн** сўмни ташкил этди.

Шу билан бирга, чакана савдо айланмаси **326 трлн** сўмни (ўсиш – 9,1%), ўртача номинал иш ҳақи **4,6 млн** сўмни (11,2%) ташкил этди.

Бундан ташқари, пул ўтказмалари ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **33 фоизга** камайган бўлса-да (2022 йилдаги геосиёсий вазият фонидagi пул ўтказмаларининг нотабиий кескин ошиши кузатилган), 2021 йилга нисбатан **1,4 баробарга** ўсган.

- асосий капиталга инвестициялар **22,1 фоизга** ошди (352,1 трлн сўм);
- экспортнинг номинал ўсиши **23,8 фоизни** (24,4 млрд долл) ва импорт **24 фоизни** (38,1 млрд долл) ташкил этди;

○ иқтисодиётга кредит қўйилмалари қолдиғи **23,2 фоизга** (496,8 трлн сўм) ошди.

Асосий капиталга киритилган инвестициялар

Асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми **352,1 трлн сўмни** ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **22,1 фоизга** ўсди. Бунда:

а) **Марказлашган** инвестициялар ҳажми **44,8 трлн сўмни** ташкил этиб, бунда ҳукумат кафолати остидаги кредитлар – **21,2 трлн сўмни** ташкил этиб, ўсиш суръати **30,3 фоизни** ташкил этди.

б) **Марказлашмаган** инвестициялар ҳажми **307,3 трлн сўмни** (ўсиш 26,2%) ташкил этди. Хусусан:

– тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кафолатланмаган хорижий кредитлар – **166,7 трлн сўм** (1,6 баробарга);

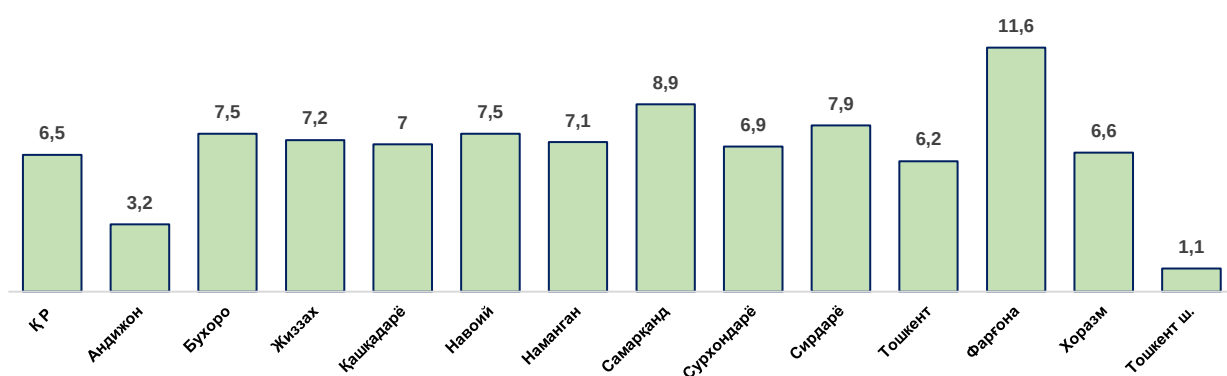
– тижорат банклари кредитлари – **22,3 трлн сўм** (17,9%);

– аҳоли маблағлари – **33,3 трлн сўм** (8,9%).

Ўзлаштирилган инвестициялар натижасида **қурилиш ишлари** ҳажмини **149,9 трлн сўмга** (ўсиш – 6,4 фоиз) етказишга асосий омиллардан бири бўлди.

Бунда, Фарғона (11,6%), Самарқанд (8,9%), Сирдарё (7,9%), Бухоро ва Навоий (7,5%), Жиззах (7,2%), Наманган (7,1%), Қашқадарё (7%), Сурхондарё (6,9%), Хоразм (6,6%), Тошкент (6,2%) вилоятларида ва Қорақалпоғистон Республикасида (6,5%) юқори ўсиш кузатилди.

7-расм. Қурилиш ишларининг ўсиш суръати (худудлар кесимида), фоизда



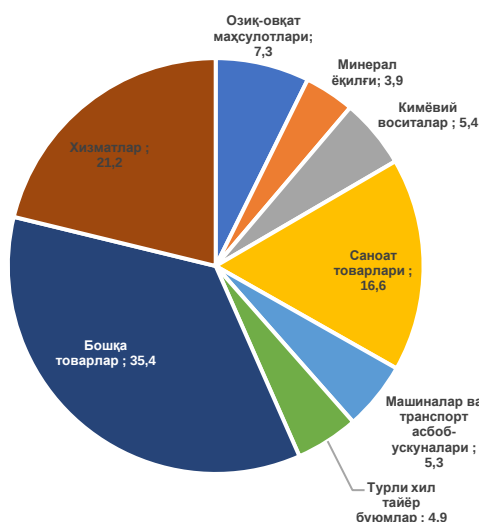
Ташқи савдо айланмаси

Таҳлил даврида ташқи савдо айланмаси **62,6 млрд долларни** (ўсиш – 23,9%), товарлар экспорти **24,4 млрд долларни** (23,8%) ва товарлар импорти **38,1 млрд долларни** (24%) ташкил этди.

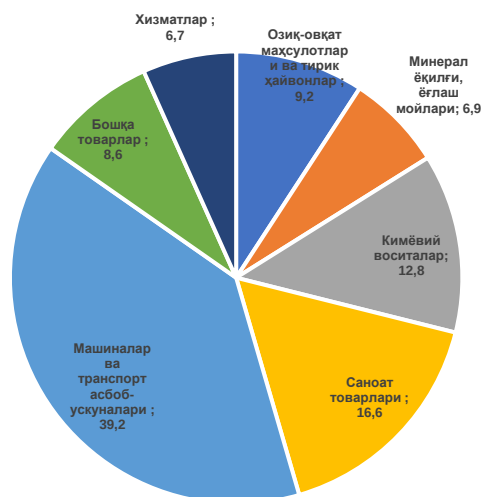
Экспорт таркибида машина ва транспорт ускуналари **1,3 баробарга** (1,3 млрд долл), озиқ-овқат маҳсулотлари – **9 фоизга** (1,8 млрд долл), тайёр маҳсулотлар – **8,1 фоизга** (1,2 млрд долл) ошган.

Мазкур даврда **импорт** ҳажмининг ўсиши асосан ишлаб чиқаришни рағбатлантирувчи асосий воситалар ва эҳтиёт қисмлар ҳамда ёқилғи маҳсулотлари ҳисобига рўй берган. Хусусан, машиналар ва транспорт асбоб-ускуналар ҳамда минерал ёқилғилар ва мойлар **1,5 баробарга** ошган.

8-расм. Экспорт таркиби кўрсаткичлари, фоизда



9-расм. Импорт таркиби кўрсаткичлари, фоизда



1.3 ЯИМ ўсишига тармоқ ва соҳаларнинг таъсири

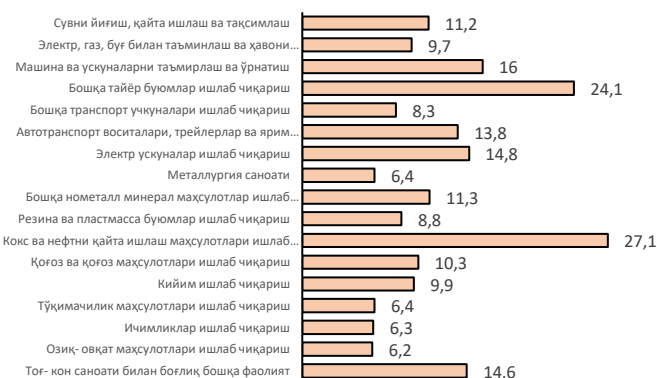
Саноат тармоғида 2023 йилда **655,8 трлн сўмлик** саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан – **6 фоизга** ўсди.

Хусусан, саноатнинг ўсиш суръатига металлургия саноати **1,9 фоиз**, тўқимачилик **0,8 фоиз**, автомобилсозлик **0,7 фоиз**, нефть ва газ саноати **0,6 фоиз** ва бошқа ишлаб чиқаришлар **2 фоиз** банд ҳисса қўшди.

10-расм: Саноат тармоқларининг ўсишдаги ҳиссалари, фоиз бандда



11-расм: Саноат тармоқлари ўсиш суръатлари, фоизда



Тармоқларда ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг таҳлили куйидагиларни кўрсатмоқда:

Металлургия саноатида **126 трлн сўмлик (ўсиш 6,4%)** маҳсулот ишлаб чиқарилди, ўсиш асосан олтин ва кумуш ишлаб чиқариш ҳажмларининг ошиши ҳисобидан таъминланди.

Тўқимачилик саноатида **93,6 трлн сўмлик (7,2%)** маҳсулот ишлаб чиқарилди, жумладан ип газлама ишлаб чиқариш – **16,4 фоизга**, тикувчилик маҳсулотлари – **13,2 фоизга**, тайёр трикотаж маҳсулотлари – **10,6 фоизга** ва трикотаж мато – **4 фоизга** ўсди.

Дунё бозорида ип-калава нархининг пасайиши оқибатида ип-калава экспорти миқдор жиҳатдан ошиб, 2022 йилдаги **409,5 минг** тоннадан **447,8 минг** тоннага етган бўлсада, қиймат жиҳатдан **250 млн** долларга камайди (2022 йилда **1 422 млн** доллар).

Маълумот учун: 1 тонна ип-калаванинг 2022 йилда ўртача экспорт нархи 3,5 минг доллардан 2023 йилда 2,6 минг долларга тушган.

Автомобилсозлик саноатида **78,8 трлн сўмлик (13,7%)**, шундан “Ўзавтосаноат”да **65,1 трлн сўм (36%)** ва “ADM Jizzakh” корхонасида **8,8 трлн сўм (3,6 баробар)** маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Шунингдек, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги кластерида **3 536 дона (54%)** қишлоқ хўжалиги техникалари ишлаб чиқарилди.

Нефть ва газ саноатида ишлаб чиқариш ҳажми **58,5 трлн сўмни (10,4%)** ташкил этиб, GTL заводи ҳисобига авиакеросин – **1,4 баробарга**, дизель ёнилғиси – **1,3 баробарга**, шунингдек, нефтни қайта ишлаш заводлари қувватидан фойдаланиш оширилиши ҳисобига автомобиль бензини – **6,2 фоизга** ўсди.

Электротехника саноатида **27,8 трлн сўмлик (3,1%)**, шундан Ўзэлтехсаноат уюшмаси корхоналарида **23,8 трлн сўмлик (18,4%)** маҳсулот ишлаб чиқарилди.

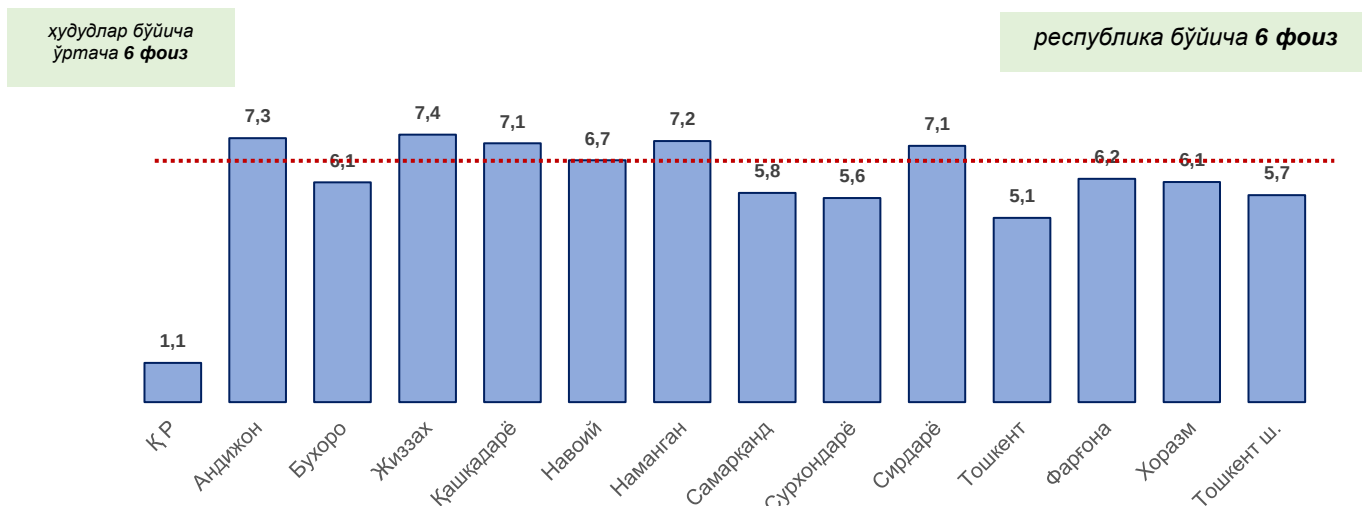
Бундан ташқари, ҳисобот даврида **Республика товар-хомашё биржасида** юқори ликвидли маҳсулотларнинг умумий битимлар сони ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ҳажми **3,6 фоизга** ошди.

Хусусан, мис катоди (21,5%), суюлтирилган газ (16%) ва дизел ёқилғиси (5,1%) бўйича битимлар ҳажми ошган.

Худудларда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш таҳлилларига кўра, ҳисобот даврида **9 худудда** саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда республика кўрсаткичидан юқори ўсиш таъминланди.

Жиззах – 7,4 фоиз, **Андижон** – 7,3 фоиз, **Наманган** – 7,2 фоиз, **Қашқадарё** – 7,1 фоиз, **Сирдарё** – 7,1 фоиз, **Навоий** – 6,7 фоиз, **Фарғона** – 6,2 фоиз, **Бухоро** – 6,1 фоиз, **Хоразм** – 6,1 фоиз.

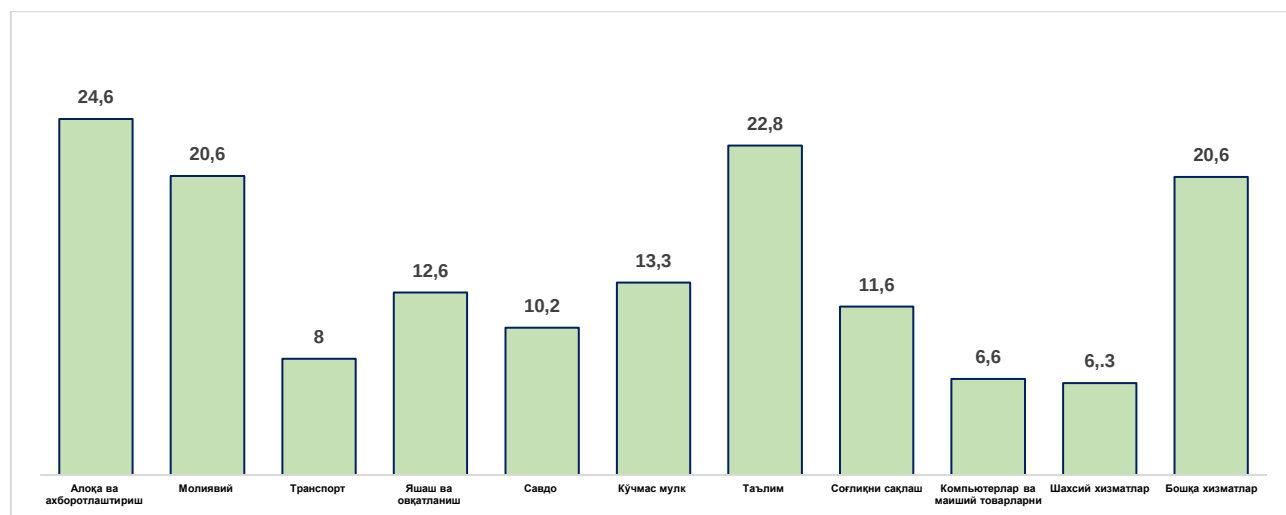
12-расм: Худудлар кесимида саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариши ўсиш суръатлари, фоизда



Бозор хизматлари 2023 йилда **470,3** трлн **сўмни** ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **13,7** фоизга ўсди.

Бунда, юқори ўсиш суръатлари асосан алоқа ва ахборотлаштириш (24,6%), таълим (22,8%), молиявий (20,6%), савдо (10,2%) ва транспорт соҳасидаги (8%) хизматлар ҳисобига таъминланди.

13-расм. Бозор хизматлар ўсиш суръати, фоизда



Шу билан бирга, ҳисобот даврида хизматлар соҳасини рағбатлантирувчи омиллар бўлиб қуйидагилар ҳисобланди:

- алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари соҳасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 22 августдаги “2022-2023 йилларда

ахборот-коммуникация технологиялари соҳасини янги босқичга олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳамда “**бир миллион дастурчи**” лойиҳаси амалга оширилиши натижасида ИТ хизматлар кўрсатувчи корхоналар сони ва унинг экспорти ҳажми сезиларли ошди.

- **молиявий хизматлар** соҳасида тижорат банклари томонидан иқтисодиётга ажратилган кредитларнинг юқори суръатларда ўсиши муҳим омиллардан бири бўлиб қолмоқда.

***Маълумот учун:** 2023 йилда иқтисодиётда жами кредит қолдиги 2022 йилнинг мос даврига нисбатан **21 фоизга** ортиб, **471,4 трлн** сўмни ташкил қилди.*

- **таълим хизматлари** соҳасида таълимни ривожлантириш ва сифатини ошириш, соҳага хусусий секторни жалб қилишни, жумладан, давлат-хусусий шекриклиги асосида қўллаб-қувватлашга қаратилган қарорлари амалга оширилиши натижасида 2023 йилда таълим хизматларини ўсиши **22,8 фоизга** етди.

- **транспорт хизматлари соҳасида** “Uzbekistan Airways” АЖ ҳамда хусусий авиакомпаниялар томонидан жами **21 та** самолётлар келтирилиши натижасида **12 та** маҳаллий йўналишда ҳафтасига **97 та** мунтазам авиақатнов ҳамда халқаро йўналишларда **26 та** давлатга **154 та** йўналишда ҳафтасига **450 та** авиақатнов амалга оширилмоқда.

Қишлоқ хўжалигида **426,3 трлн сўмлик** (ўсиш – **4,1 фоиз**) маҳсулот етиштирилди.

Бунда, тармоқ ўсишининг асосий омиллари сифатида деҳқончиликда **202,7 трлн сўм** (4,2%) ва чорвачиликда **202,9 трлн сўм** (3,7%)ни ташкил этган. Хусусан:

Деҳқончилик маҳсулотлари хусусан, дон ишлаб чиқариш – **5,5 фоиз** (8 427 минг тн – 37 трлн сўм), пахта – **6,0 фоиз** (3 710 минг тн – 21,2 трлн сўм), сабзавот – **3,5 фоиз** (11 554 минг тн – 58,6 трлн сўм), картошка – **3,8 фоиз** (3 574 минг тн – 9,9 трлн сўм), полиз – **5,5 фоиз** (2 554 минг тн – 6,5 трлн сўм), мева – **4,1 фоиз** (3 122 минг тн – 29,1 трлн сўм) ошган.

Чорвачилик маҳсулотлари гўшт ишлаб чиқариш – **3,9 фоиз** (2 833 минг тн – 122,5 трлн сўм), **сут** – **2,9 фоиз** (11 969 минг тн – 60,2 трлн сўм), **тухум** – **4,4 фоиз** (8 488 млн дона – 8,4 трлн сўм), **жун** – **3,6 фоиз** (39 минг тн – 16,5 млрд сўм), **қорақўл** – **2,6 фоиз** (1 321 минг дона – 45,7 млрд сўм) ва **пилла** **6,5 – фоизга** (26 минг тн – 661 млрд сўм) ошган.



14-расм. Худудлар кесимида қишлоқ хўжалиги ўсиши, фоизда



15-расм: Асосий турдаги қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ўсиши, фоизда

Худудлар кесимида Сирдарё (6,4%), Наманган (4,5%), Самарқанд (4,4%), Қашқадарё (4,3%), Хоразм ва Жиззах вилоятларида ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси (4,1%) **республика кўрсаткичидан юқори** ўсиш суръатлари кузатилди.

Шу билан бир қаторда тармоқда олиб борилаётган таркибий ўзгаришлар ҳам ишлаб чиқариш ҳажмларини ўсишига хизмат қилди. Хусусан:

- Ҳар бир худудларнинг тупроқ-иқлим шароитлари инobatга олинган ҳолда **45 та** янги серҳосил пахта навлари жойлаштирилиб, янги навлар майдони **157 минг** гектарга (16%) кенгайтирилди;

- **101 минг** га ер майдонлари фойдаланиши ҳисобига қўшимча **1,7 млн** тонна, аҳоли учун аукцион орқали ажратилган **190 минг** гектар майдонлардан **3,3 минг** тонна қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирилди;

- **377 минг** гектар майдонда (73,8 минг га томчилатиб, 17,5 минг га ёмғирлатиб, 8,5 минг га дискрет, 73,3 минг га бошқа) сув тежовчи технологиялар жорий қилиниб, уларнинг умумий майдони **1,2 млн** гектар ёки суғориладиган ерларнинг **30 фоизига** етказилди. Шунингдек, **204 минг** гектар экин майдонлари лазерли текислаш амалга оширилди.

Натижада, **30–50 фоиз** сув, **25–35 фоиз** ЁММ ва минерал ўғитлари иқтисод қилиниб, ҳосилдорлик ўртача **20–40 фоизга** ошди;

- Умумий қиймати **7,3 трлн сўмлик 2 237 та** чорвачилик лойиҳалари амалга оширилиши ҳисобига қўшимча **107 минг тонна** гўшт, **339 минг тонна** сут ва **358 млн** дона тухум етиштирилди;

- **184 минг** гектар ғалла замонавий сеялкада экилди. Янги эртапишар, дон сифат кўрсаткичлари ва ҳосилдорлиги юқори бўлган навлар майдони **585 минг** гектарга кенгайтирилиши ҳисобига бошоқли дон ҳосилдорлиги ўртача **68 центнерга** етказилди;

- **28 минг** гектар сабзавот майдонлари **интенсив** плантация усулида экилиши натижасида маҳаллий усулда етиштирилган сабзавотга нисбатан қўшимча **200-250 ц/га** ёки **20-25 тонна** кўп ҳосил олинди.

I. Давлат бюджети даромадларининг ижроси

2023 йил якунида **Давлат бюджети даромадлари 231,7 трлн сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **29,9 трлн сўмга (+14,8 %)** кўп бўлди.

Ҳисобот даврида Давлат бюджети даромадлари:

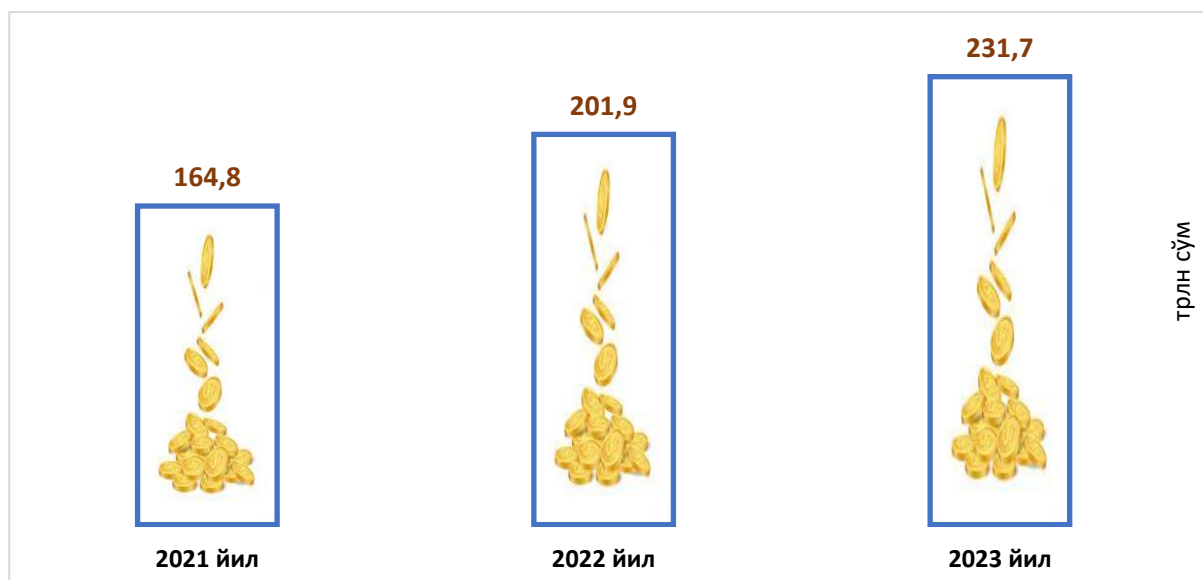
–**Солиқ қўмитаси** томонидан **165,9 трлн сўм** (жами тушумга нисбатан 71,6 %);

–**Божхона қўмитаси** томонидан **58,4 трлн сўм** (жами тушумга нисбатан 25,2 %) шакллантирилди.

–**Бошқа даромадлар ва солиқ бўлмаган тушумлар 7,4 трлн сўмни** ташкил қилди ҳамда **2023 йилда қўшилган қиймат солиғидан манфий фарқни қоплаш учун солиқ тўловчиларга 21,6 трлн сўм** миқдорида (2022 йилга нисбатан **2,3 трлн сўм кўп**) қўшилган қиймат солиғи ва кэш-бек суммалари қайтариб берилди.

16-расм

2021–2023 йиллар бўйича Давлат бюджети даромадлари динамикаси



Йирик солиқ тўловчилар бўйича ҳудудлараро солиқ инспекцияси бўйича 2023 йилда тушумлар **97,7 трлн сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **9,4 трлн сўмга ёки 10,6 фоизга** ошди.

Маҳаллий бюджетларда 2023 йилда жами 5,0 трлн сўм (ўтказиб бериладиган даромад билан бирга) қўшимча даромад шаклланди. Жумладан, **Тошкент шаҳри 1 591,8 млрд сўм, Тошкент вилояти 556,8 млрд сўм, Қорақалпоғистон Республикаси 344,0 млрд сўм, Самарқанд вилояти 301,5 млрд сўм, Жиззах вилояти 287,5 млрд сўм, Қашқадарё вилояти 262,8 млрд сўм.**

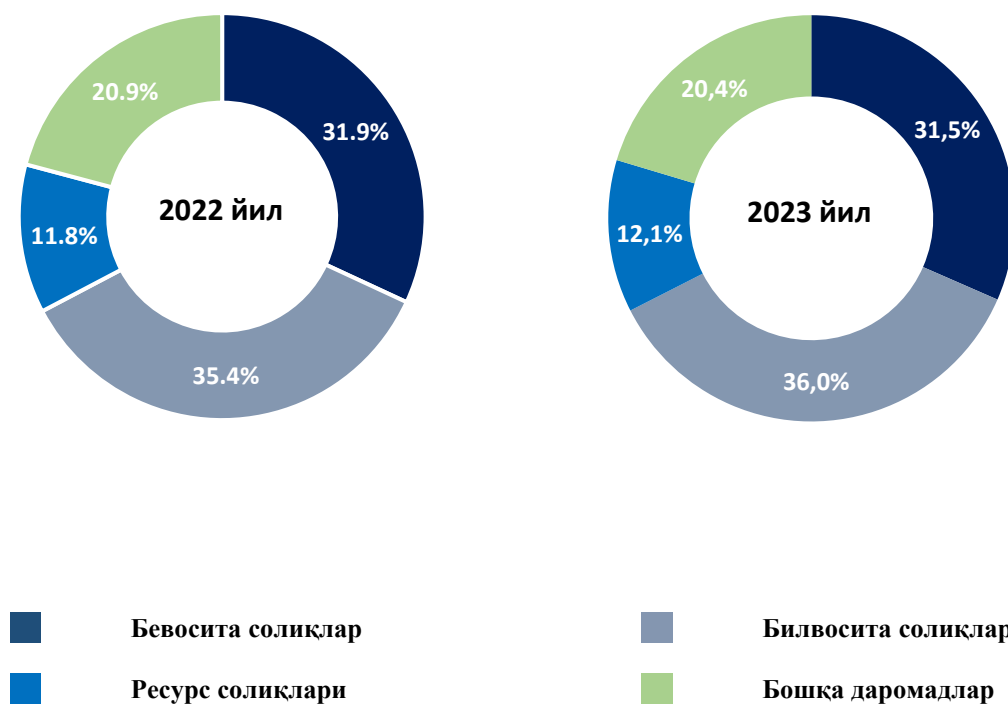
Божхона қўмитаси бўйича тушумлар **58,4 трлн сўмни** (шундан, 2,0 трлн сўм божхона бўйича ўзаро ҳисобга олинган ҚҚС) ташкил қилиб, аввалги йилга нисбатан **12,4 трлн сўмга (26,9%)** ошди.

Божхона даромадларининг ошиши импорт ҳажмининг ошиши, божхона имтиёзларининг амал қилиш муддатининг тугаши, божхона тартиб-таомилларини соддалаштириш, товарларни эркин муомалага чиқаришни тезлаштириш ва божхона маъмуриятчилигининг янги усуллари жорий этиш бўйича божхона органлари томонидан қўрилаётган чора-тадбирлар билан шартланган.

2023 йилда Давлат бюджети даромадлари таркибида **бевосита солиқлар 31,5 фоизни**, **билвосита солиқлар 36,0 фоизни**, **ресурс солиқлари 12,1 фоизни** ва **бошқа даромадлар 20,4 фоизни** ташкил қилди.

17-расм

2022-2023 йилларда давлат бюджети даромадлари тузилмаси



ҚҚС ставкасининг 15 фоиздан 12 фоизга туширилишига қарамасдан, 2023 йил билан 2022 йилни солиштирганда солиқларнинг Давлат бюджети даромадларидаги улушлари деярли ўзгаришсиз қолди.

Бошқа даромадлар ва солиқ бўлмаган тўловларнинг улуши давлат улушига эга корхоналар томонидан тўланадиган дивидендлар ҳисобига ошди.

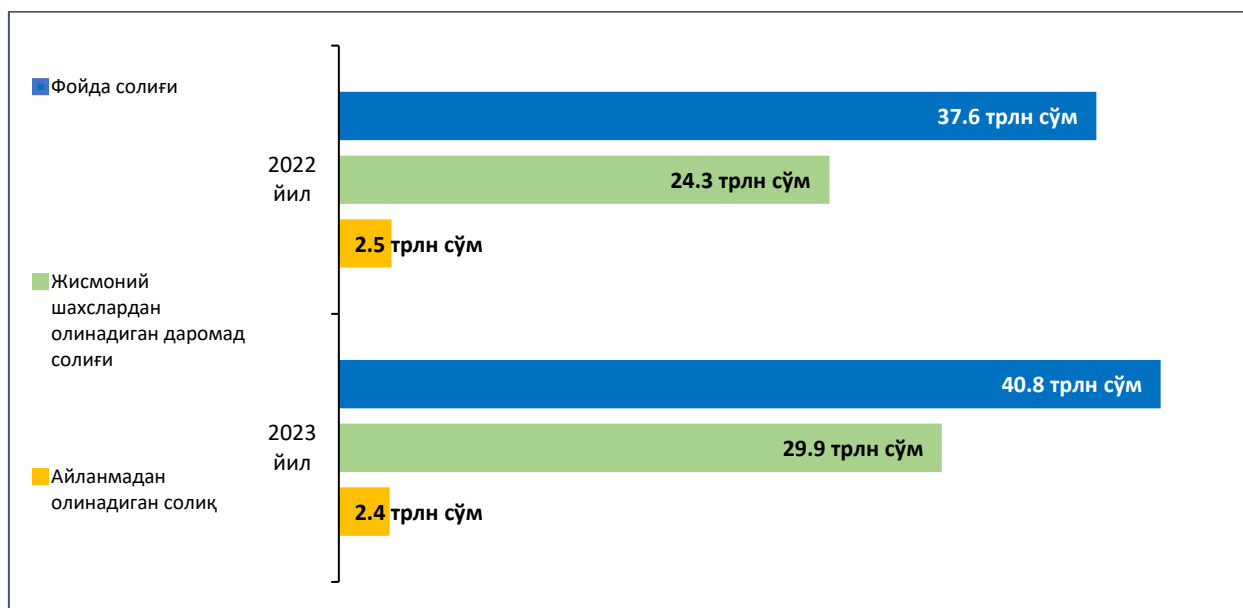
**2022-2023 йилларда солиқ тўловчилар сонининг
ўзгариш динамикаси (нафар)**

Кўрсаткичлар номи	2023 йил 1 январь	2024 йил 1 январь	2022 йилга нисбати %
1. Асосий солиқ турлари бўйича тўловчилар сони			
Фойда солиғи	164,449	183,488	11.6%
Қўшилган қиймат солиғи	164,449	183,488	11.6%
Акциз солиғи, жами	4,590	4,600	0.2%
Ер қатъидан фойдаланилганлик учун солиқ	2,052	2,102	2.4%
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	147,595	156,467	6.0%
Юридик шахслар мол-мулк солиғи	77,137	78,272	1.5%
Юридик шахслар ер солиғи	180,247	186,131	3.3%
2. Солиқ тўловчи жисмоний шахслар			
Даромад солиғи (қатъий белгиланган даромад солиғи тўловчи ЯТТ билан бирга)	5,252,459	5,527,005	5.2%
Мол-мулк солиғи	7,607,969	7,764,522	2.1%
Ер солиғи	6,925,356	7,056,476	1.9%

Бевосита солиқлар бўйича 2023 йилда давлат бюджетига жами **73,1 трлн сўм** келиб тушди, ушбу кўрсаткич 2022 йилга нисбатан **8,7 трлн сўмга** ёки **13,4 фоизга** кўп бўлди.

18-расм

Бевосита солиқлар таркиби



2023 йилда **фойда солиғи** бўйича тушумлар **40,8 трлн сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан тушумлар **3,1 трлн сўмга** ёки **8,3 фоизга** кўп бўлган.

Тоғ-кон ва металлургия саноати корхоналарининг асосий ишлаб чиқариш товари ҳисобланган олтиннинг 1 унцияси учун жаҳон бозоридаги ўртача йиллик нархнинг **1 941,8 АҚШ долларга** ошиши фойда солиғи тушумларини 2022 йилга нисбатан **6,2 фоизга** кўпайишига олиб келди.

Таҳлил қилинаётган даврда **43 058** та қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари томонидан **21,4 трлн сўмлик** товар айланма амалга оширилган.

Мазкур корхоналарнинг фойда солиғи базаси **2 986,1 млрд сўмга** тенг бўлсада фойда солиғи нол ставкада белгиланганлиги ҳисобига **447,9 млрд сўмлик** маблағлар ушбу корхоналар ихтиёрида қолдирилмоқда.

Шунингдек, товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) электрон савдосини амалга оширувчи солиқ тўловчилар фойда солиғини 2 баравар пасайтирилган ставкада тўлаши ҳисобига улар ихтиёрида **18,4 млрд сўм** маблағлар қолдирилган.

Товар айланмаси 1 млрд сўмдан ошган кичик бизнес тоифасига кирувчи тадбиркорлар учун 1 йил давомида, кичик бизнесдан ўрта бизнес тоифасига ўтган тадбиркорлар учун 2 йил давомида фойда солиғи ставкасини 2 бараварга пасайтириш имкони берилди (30.08.2022 й. ПҚ-364-сон). Натижада 2023 йилда тадбиркорлар ихтиёрида **58,5 млрд сўм** маблағ қолган. (Мазкур имтиёз Солиқ кодексининг 337-моддаси 11-қисми. 2- ва 3-хатбошиларига киритилган).

2023 йил якуни бўйича **3 088 та** корхона экспорт фаолиятидан олган **7 473,3 млрд сўм** фойдасига ноль ставка қўллаган ҳолда **1 121,2 млрд сўм** имтиёздан фойдаланган.

2023 йил якунига келиб фойда солиғи тўловчилар сони **183,5 мингтани** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **19,0 мингтага** ёки **11,6 фоизга** ошди.

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи тушумлари 2023 йилда **29,9 трлн сўмни** (2022 йилга нисбатан **5,6 трлн сўмга** ошди), жумладан, **қатъий белгиланган миқдорда жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи** бўйича тушумлар 2023 йилда **398,9 млрд сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **5,6 млрд сўмга** кўпайди.

Мазкур солиқ тури бўйича тушумлар ошишининг асосий сабабини ходимлар сонининг (**5,4 млн та**) ўтган йилнинг мос даврига нисбатан қарийб 350 мингтага ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг (**176,5 трлн сўм**) қарийб 25 трлн сўмга ошиши билан тавсифлаш мумкин.

2023 йилда айланмадан олинадиган солиқ бўйича тушумлар **2,4 трлн сўмни** ташкил этди ва 2022 йилга нисбатан **105,4 млрд сўмга ёки 4,2 фоизга** пасайди.

- Солиқ тушумларининг камайишига қуйидаги омиллар сабаб бўлган:
- солиқ тўловчиларнинг ҚҚСга ўтиши ҳисобига – **6 фоизга**;
- АОСнинг қатъий белгиланган ставкасидан фойдаланиши ҳисобига – 9 фоизга;
- АОСнинг 4 фоиздан юқори бўлган ставкалари бекор қилиниб ягона 4 фоиз ставкаси ўрнатилиши ҳисобига – 7 фоизга;
- республика ҳудудларининг 4 ва 5-тоифаларидаги туманлар ҳисобига – 3 фоизга.

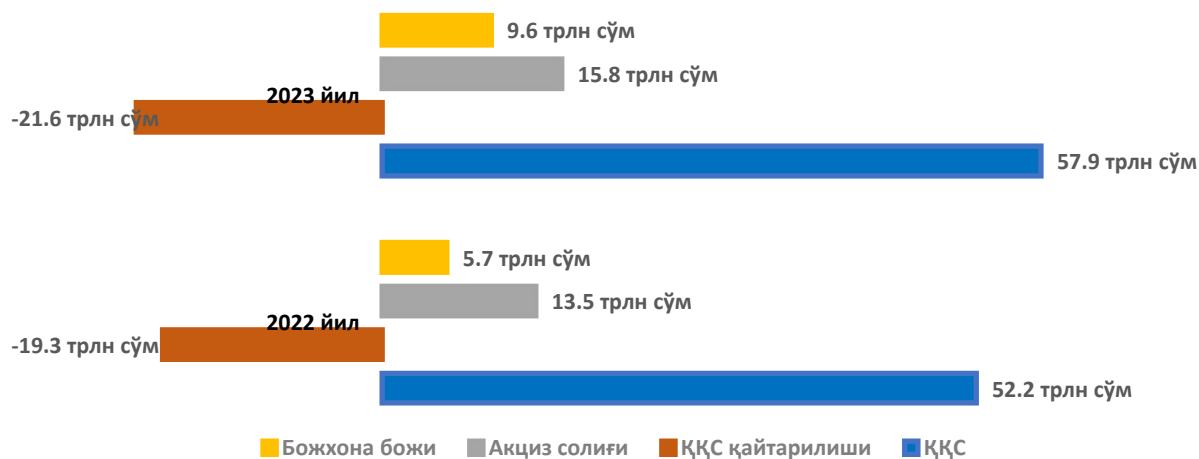
Билвосита солиқлар бўйича тушумлар 2023 йилда **83,3 трлн сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **11,9 трлн сўмга ёки 16,7 фоизга** ошди.

Қўшилган қиймат солиғи ставкаси **15 фоиздан 12 фоизга** пасайтирилишига қарамасдан солиқ ва божхона маъмурчилигида амалга оширилган ислохотлар натижасида тушумлар 2022 йилга нисбатан **10,9 фоизга** ошди.

2023 йилда солиқ органлари томонидан **34,0 трлн сўмни** (2022 йилга нисбатан **1,2 трлн сўм кўп**) божхона органлари томонидан **45,5 трлн сўмни** (2022 йилга нисбатан **6,8 трлн сўм кўп**) ҚҚС бўйича тушумлар ундирилиши таъминланган, бундан ташқари, солиқ тўловчиларга **21,6 трлн сўм** маблағлар қоплаб берилган.

19-расм

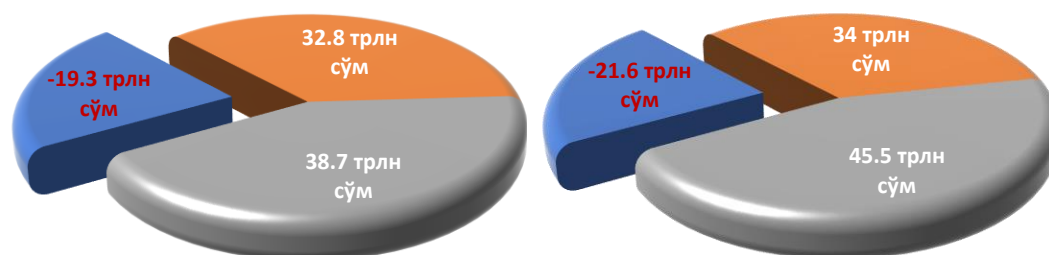
2022-2023 йилларда билвосита солиқлар динамикаси



2023 йилда қўшилган қиймат солиғи тушумлари **57,9 трлн сўмни** ташкил қилди, бу 2022 йилга нисбатан **5,7 трлн сўмга** (+10,9%) кўпдир.

20-расм

2022-2023 йилда қўшилган қиймат солиғи динамикаси



● Солиқ кўмитаси ● Божхона кўмитаси ● ҚҚС қайтарилиши

Шунингдек, 2023 йил 1 майдан бошлаб “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри”га киритилган жисмоний шахслар товарларнинг чакана савдо объектларида харидини амалга оширганда харид суммасида тўланган қўшилган қиймат солиғи суммаси республика бюджетидан қайтариш жорий қилинди. Ҳисобот даврига ушбу йўналишга қайтарилган сумма **25,1 млрд сўмни** ташкил қилди.

ҚҚСдан манфий фаркни қоплаш учун 2023 йил давомида солиқ тўловчиларга **21,6 трлн сўм** миқдорида қўшилган қиймат солиғи ва кэш-бек суммалари қайтарилди (*ҚҚС тушумларига нисбатан 27,2%*). Солиштириш учун, 2022 ва 2021 йилларда ушбу мақсадларда жами **19,3 трлн сўм** ва **14,4 трлн сўм** маблағлар мос равишда солиқ тўловчиларга қайтарилган.

Ҳисобот даврида йирик солиқ тўловчилар бўйича ҳудудлараро солиқ инспекцияси маъмурчилигидаги корхоналарга товарларни импорт қилишда ва товарларни (хизматларни) реализация қилишда тўланадиган қўшилган қиймат солиғи суммаларини ўзаро ҳисобга олиш имкониятидан 90 та йирик солиқ тўловчи корхоналар фойдаланиб, **2,0 трлн сўм** маблағлар ўзаро ҳисобга олинди.

Солиқ ва божхона имтиёзларини бекор қилиш ҳисобига тенг рақобат муҳитини яратиш ҳамда қўшилган қиймат солиғини йиғиш маъмуриятчилигини такомиллаштириш бўйича кўрилаётган чоралар ҚҚС самарадорлигини ошириш имконини берди.

2023 йилда ҚҚС бўйича тушумларнинг ўсиши иқтисодий фаолликнинг ошиши, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштирилиши билан бир қаторда, солиқ тўловчилар сонининг ортиб бориши билан шартланади. 2023 йил якунига келиб қўшилган қиймат солиғи тўловчилар сони **183,5 мингтани** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **19,0 мингтага** ёки **11,6 фоизга** ошди.

2023 йил давомида **акциз солиғи** тушумлари **15,8 трлн сўмни** ташкил этди, 2022 йилги тушумларга нисбатан **2,4 трлн сўмга** ёки **17,7 фоизга** ошди.

2023 йилда **солиқ органлари** томонидан йиғилган акциз солиғи тушумлари **15,1 трлн сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **2,1 трлн сўмга** кўп. **Божхона органлари** маъмурчилигида акциз солиғи тушумлари **701,4 млрд сўмни** ташкил этди ҳамда 2022 йилнинг шу даврига нисбатан **323,6 млрд сўмга** ошган.

Акциз солиғи тушумлари 2023 йилда қуйидагича қўринишда бўлди:

- алкоголь маҳсулотлари (пиво маҳсулотлари билан бирга) – **2,2 трлн сўм** (2022 йил – **1,8 трлн сўм**);
- тамаки маҳсулотлари – **2,3 трлн сўм** (2022 йил – **2,0 трлн сўм**);
- нефт маҳсулотлари – **282,6 млрд сўм** (2022 йил – **576,6 млрд сўм**);
- табиий газ – **5,5 трлн сўм** (2022 йил – **4,2 трлн сўм**);
- мобил алоқа хизматлари – **974,9 млрд сўм** (2022 йил – **868,0 млрд сўм**);
- бензин, дизель ёқилғиси ва газни охирги истеъмолчига реализация қилишдаги акциз солиғи – **3,6 трлн сўм** (2022 йил – **3,4 трлн сўм**).

2023 йил 31 декабрга қадар импорт қилинадиган, маҳаллий корхоналар томонидан ишлаб чиқариладиган ва тадбиркорлик субъектлари томонидан якуний истеъмолчиларга сотиладиган АИ-80 русумли автобензин маҳсулоти ишлаб чиқарувчи учун акциз солиғининг “ноль” ставкаси белгиланиши натижасида 2023 йилда тадбиркорлик субъектлари ихтиёрида **1,3 трлн сўм** қолдирилди.

Божхона божи. 2023 йилда божхона божи тушуми **9,6 трлн сўмни** ташкил этди ёки 2022 йил билан солиштирганда **3,9 трлн сўмга** ёки **67,2 фоизга** ошди.

Божхона даромадларининг ошиши асосан импорт ҳажмининг ошиши, айрим божхона имтиёзларининг амал қилиш муддатининг тугаши, божхона тартиб-таомилларини соддалаштириш, расмийлаштирув жараёнининг тезлашиши ва божхона маъмуриятчилигининг янги усуллари жорий этиш бўйича қўрилаётган чора-тадбирлар билан боғлиқ.

Хусусан, 2023 йилда 2022 йилга нисбатан товарлар импорти **8,6 млрд АҚШ долларига** ёки **30,6 фоизга** ошди.

2023 йилда божхона тўловлари ундириладиган импортнинг умумий импорт ҳажмидаги улуши **74,7 фоизни** (2022 йилда 71,0 фоиз) ташкил қилди.

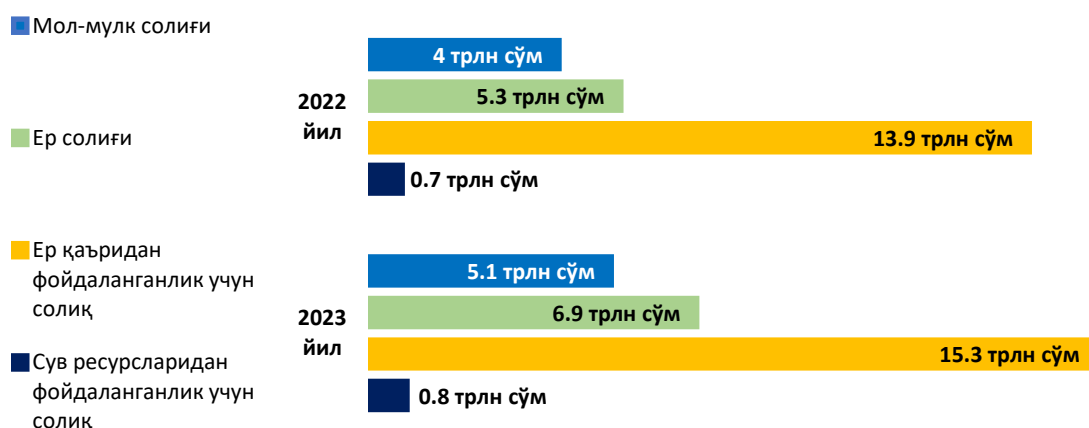
2023 йилда **ресурс солиқлари ва мол-мулк солиғи бўйича** умумий тушумлар **28,1 трлн сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан солиштирганда **4,2 трлн сўмга** ёки **17,4 фоизга** кўп.

2023 йилда **мол-мулк солиғи ва ер солиғи бўйича** тушумлар **12 трлн сўмни** ташкил этди. Шундан мол-мулк солиғи бўйича – **5,1 трлн сўм**, ер солиғи бўйича – **6,9 трлн сўмни** ташкил қилди.

Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ бўйича тушумлар 2023 йилда **3,6 трлн сўмни** ташкил этди ва 2022 йил якунига нисбатан **568,8 млрд сўмни** ёки **118,7 фоизни** ташкил этди.

21-расм

2022-2023 йилларда ресурс солиқлари ва мол-мулк солиғи динамикаси



Тушумларнинг ўсишига қуйидаги асосий омиллар таъсир кўрсатди:
айрим турдаги кўчмас мулкка нисбатан қўлланиладиган мол-мулк солиғи бўйича пасайтирилган солиқ ставкасининг 0,5 фоиздан 0,6 фоизга оширилиши;
минимал қийматдан келиб чиққан ҳолда солиқ солинадиган объектлар сонини 4 мингдан ортиққа кўпайиши;

221,7 млрд сўмлик солиқ қарзларининг ундирилиши.

Шу билан бирга, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан бино ва иншоотларнинг 1 кв.метри учун белгиланган энг кам қийматга нисбатан қўлланиладиган пасайтирувчи коэффициентлар (0,5 дан 0,9 гача) қайта кўриб чиқилди.

Юридик шахслардан олинадиган ер солиғи бўйича тушумлар 2023 йил якунида **4 трлн сўмни** ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан **596,1 млрд сўмга** кўп бўлди ёки **117,4 фоизни** ташкил этди.

2023 йилнинг ўтган даврида тушумларнинг ўсишига қуйидаги асосий омиллар таъсир кўрсатди:

2022 йилда амалда бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун базавий солиқ ставкаларини 10 фоизга индексация қилиниши;

қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун ер солиғи ставкасига нисбатан қўлланиладиган пасайтирувчи коэффициентнинг 0,3 дан 0,4 гача оширилиши.

2023 йилда жисмоний шахслардан олинадиган мол-мулк ва ер солиғи бўйича тушумлар **4,4 трлн сўмни** (мулк солиғи – **1,5 трлн сўм**, ер солиғи – **2,9 трлн сўм**) ташкил этди ва 2022 йилга нисбатан **1,5 трлн сўмга** кўп бўлди ва **152,5 фоизни** ташкил этди.

2023 йилнинг ўтган даврида тушумларнинг ўсишига қуйидаги асосий омиллар таъсир кўрсатди:

қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун мол-мулк солиғи ставкалари ва базавий ер солиғи ставкаларининг 10 фоизга индексация қилиниши, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан базавий ер солиғи ставкаларига камайтирувчи ва ошириш коэффициентларини қўллаш;

тадбиркорлик фаолияти учун мўлжалланган нотураржой кўчмас мулк объектлари бўйича мол-мулк солиғи миқдорини 2022 йилга нисбатан ошириш бўйича чекловни бекор қилинди (2022 йилда бу чеклов 2021 йилга нисбатан 30 фоиздан кўп бўлмаган);

солиқ маъмуриятчилиги тизимини такомиллаштириш, шу жумладан, янги маъмурий воситаларни жорий этиш, жараёнларни рақамлаштириш ва автоматлаштириш, солиқ тўловчиларни хабардор қилиш ва маслаҳат бериш.

2023 йил якуни билан **сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ бўйича** тушумлар **791,4 млрд сўмни** ташкил этди.

2022 йилда амалда бўлган солиқ ставкаларини 10 фоизга индексация қилиш солиқ тушумига таъсир қилган асосий омил бўлди.

Давлат бюджетининг бошқа даромадлари ва солиқсиз тушумлари 2023 йил якунида **47,2 трлн сўмни** (+12,1%) ташкил этди. Ҳисобот даврида бошқа даромадлар ва солиқ бўлмаган тўловларнинг асосий улуши давлат улушига эга корхоналар томонидан тўланадиган дивидендлар ҳисобига тўғри келди ва **19,4 трлн сўмни** ташкил этди.

Қолган даромадлар, хусусан, қуйидагиларни ўз ичига олади:

- давлат активларини хусусийлаштиришдан маҳаллий бюджетларга тушумлар – **584,7 млрд сўм** (2022 йилда **639,3 млрд сўм**);
- давлат божи – **2,9 трлн сўм** (2022 йилда **2,7 трлн сўм**);
- жарималар – **2,1 трлн сўм** (2022 йилда **1,5 трлн сўм**);
- йиғимлар – **1,9 трлн сўм** (2022 йилда **1,6 трлн сўм**).

II. Давлат бюджетининг харажатлари ижроси

Давлат бюджетининг 2023 йилдаги харажатлари (давлат мақсадли жамғармаларига ўтказилган трансфертлар билан бирга) **281,1 трлн сўмни** ёки ЯИМга нисбатан **26,4 фоизни** ташкил этиб 2022 йилга нисбатан **44,4 трлн сўмга** ёки **18,8 фоизга** ўсган.

Ўтган йилда ҳам мамлакатимиз аҳолисининг даромадлари ва турмуш даражасини ошириб бориш сиёсати давом эттирилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Иш ҳақи, пенсиялар ва нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида”ги ПФ-45 ва ПФ-196-сонли Фармонларига асосан бюджет ташкилоти ходимларининг иш ҳақи миқдорлари ҳамда пенсия ва нафақалар 2 марта 7 фоиздан оширилди.

Шу ўринда, 2023 йилда Давлат бюджетидан иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар ҳамда ягона ижтимоий тўлов харажатлари учун **137,0 трлн сўм** маблағ ажратилди. Бунда, 113,1 трлн сўм иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларга, 23,9 трлн сўм иш ҳақига нисбатан ажратмаларга.

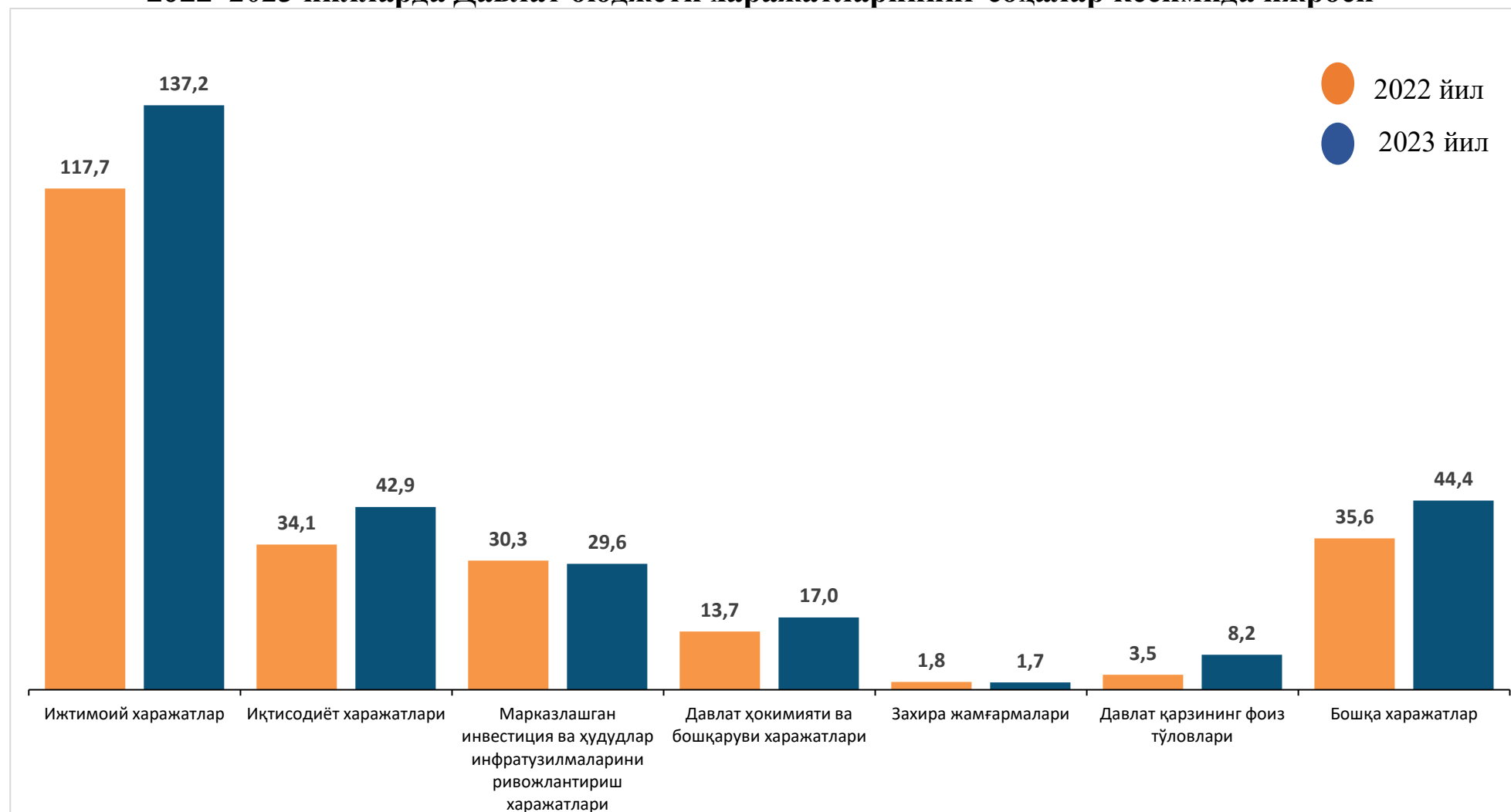


Ҳисобот даврида **ижтимоий соҳа харажатлари** учун Давлат бюджетидан **137,2 трлн сўм** ёки умумий харажатларнинг **48,8 фоизи** миқдорида маблағ ажратилди. Бу харажатлар ЯИМга нисбатан **12,9 фоизни** ташкил этди.

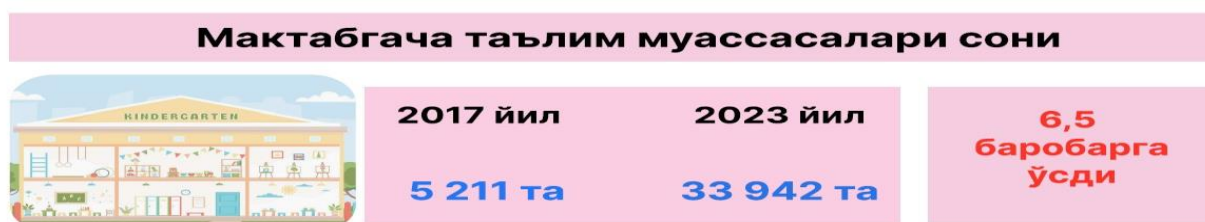
2023 йилда таълим-тарбия соҳасида ислохотларни янада чуқурлаштириш, таълим стандартлари ва дастурларини такомиллаштириш, умумтаълим мактаблари, профессионал таълим муассасалари ва олий ўқув юртларининг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш масалаларига катта эътибор берилди. Хусусан, ижтимоий соҳа харажатларининг асосий қисмини (44,6 фоизини) ташкил этган **таълим тизими муассасаларини сақлаш ва уларни ривожлантириш харажатларига** Давлат бюджетидан **61,2 трлн сўм** ёки 2021 йилга нисбатан **21,6 трлн сўм** кўп маблағ ажратилди.



2022–2023 йилларда Давлат бюджети харажатларининг соҳалар кесимида ижроси



Мактабгача таълим соҳаси бўйича: Мактабгача таълим тизимини ислоҳ қилиш борасида амалга оширилаётган ислохотлар натижасида мактабгача таълим тизимида давлат-хусусий шериклигини ривожлантириш фаол қўллаб қувватланмоқда. Бунинг натижасида 2023 йилга келиб, мактабгача таълим ташкилотлари сони 2017 йил билан солиштирганда (5 211 та) **6,5 баробарга** ортиб, **33 942 тага** етди.



Бунда, **6 780 та** давлат мактабгача таълим муассасида ва **27 162 та** нодавлат мактабгача таълим ташкилотларида **2 169,5 нафар** мактабгача таълим ёшидаги болалар тарбия олиб келмоқда.

Бу, ўз навбатида, Республика бўйича мактабгача таълим ёшидаги болаларнинг **74 фоизини** мактабгача таълим билан қамраб олиш имконини берди (2017 йилда бу кўрсаткич 27 фоизни ташкил этган).

Ҳисобот даврида мактабгача таълим тизимига жами **11 722,9 млрд сўм** ёки 2022 йилнинг мос даврига нисбатан **1 571 млрд сўм** кўп маблағ ажратилди. Шундан республика бюджетидан **6 236 млрд сўм** ҳамда маҳаллий бюджетлар ҳисобидан **5 486,9 млрд сўм** маблағ ажратилган.

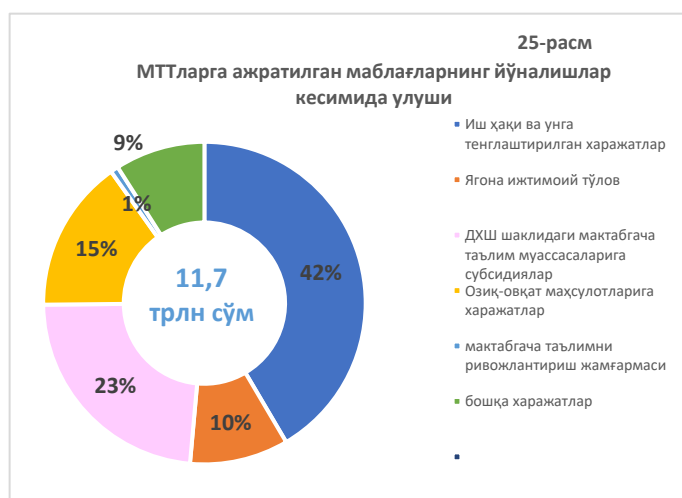
Бунда:

– иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлари учун – **4 869,0 млрд сўм**;

– ягона ижтимоий тўловлари учун – **1 160,4 млрд сўм**;

– давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этилган мактабгача таълим

муассасаларига бюджет субсидиялари учун – **2 744,8 млрд сўм**;

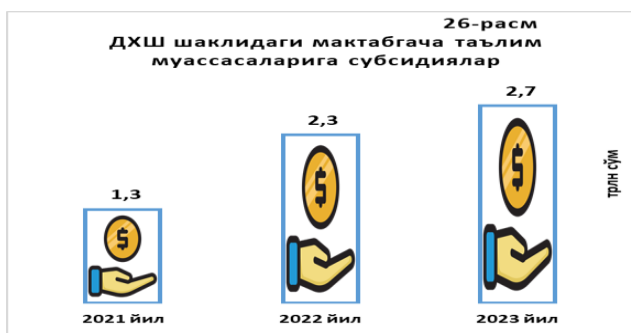


– озиқ-овқат харажатлари учун – **1 797,6 млрд сўм**;

мактабгача таълимни ривожлантириш жамғармаси харажатларига – **92,0 млрд сўм**;

бошқа харажатлар учун **1 059,1 млрд сўм** йўналтирилган.

2023 йилда Давлат-хусусий шерикчилиги асосида ташкил этилган мактабгача таълим муассасаларига субсидиялар учун **2,7 трлн сўм** ёки 2021 йилга нисбатан **1,4 трлн сўм** кўп маблағ йўналтирилди.



Сўнгги йилларда **мактаб таълими** сифатини, улардаги шароитларни яхшилаш, ўқувчи ўрнини кўпайтириш бўйича кўплаб ишлар амалга оширилди.

Амалга оширилган ислохотлар натижаси ўлароқ бугунги кунга келиб умумтаълим муассасасилари сони **10 465 тага** етиб, уларда **595 минг нафар** педагог ходимлар **6 420 минг нафардан** ортиқ ўқувчиларга таълим бериб келмоқда.

27-расм

Ўз навбатида, **умумтаълим соҳасига** 2023 йилда **39,7 трлн сўм** ёки 2022 йилга нисбатан **6,5 трлн сўм** кўп маблағ ажратилди.



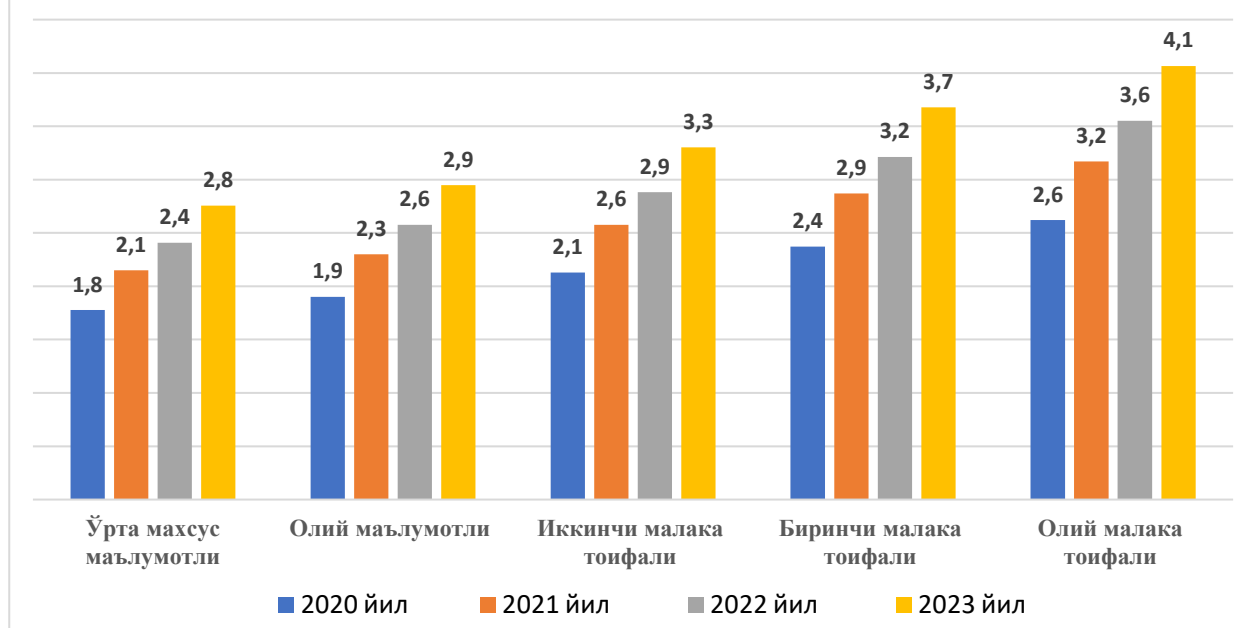
Бунда, иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар учун **27,6 трлн сўм** ёки 2022 йилга нисбатан **4,0 трлн сўм** кўп маблағлар ажратилди.

Ўз навбатида соҳага ажратилаётган маблағларнинг йилдан йилга ўсиб боришига ўқитувчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш миқдорларининг ошириб борилиши ҳам ўз таъсирини кўрсатган.

Хусусан, олий малака тоифали педагог ходимларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича базавий тариф ставкаси миқдори 2020 йилда **2,6 млн сўмни** ташкил этган бўлса 2023 йилга келиб бу кўрсаткич **4,1 млн сўмни** ташкил этган (28-расм).

Шунингдек, Халқ таълими соҳасидаги ислохотларга кўмаклашиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан соҳада фаолият олиб бораётган фидойи ходимларни қўшимча рағбатлантириш мақсадида **128,6 млрд сўм** маблағлар йўналтирилган.

Мактаб таълими, маданият ва спорт муассасалари педагог ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича базавий тариф ставкалари миқдорлари (млн сўм)



Умумтаълим мактабларида таълим олиш шароитларини яхшилаш бўйича:

Ҳисобот даврида 1-синф ўқувчиларини 12 турдаги ўқув қуроллари билан таъминлаш дастури доирасида **133,8 млрд сўмлик 747,9 минг тўплам** ўқув қуроллари 1-синф ўқувчиларига етказиб берилди.

Умумтаълим мактабларини бирламчи спорт жиҳозлари ҳамда миллий чолғу асбоблари билан таъминлаш учун жами **108,9 млрд сўм** ажратилган бўлиб, ушбу маблағлар ҳисобидан 424,4 минг дона 5 турдаги спорт жиҳозлари (**60,3 млрд сўм**) ва 10 130 тўплам 7 турдаги миллий чолғу асбоблари (**48,7 млрд сўм**) тўлиқ харид қилинган.

Умумтаълим мактабларини замонавий компьютер синфлари билан таъминлаш мақсадида **2 407 тўплам** (*557 тўплам компьютер жиҳозлари ва 1 850 тўпламда моноблоклар*) компьютер жиҳозлари ва моноблоклар харид қилинди ва ушбу мақсадлар учун республика бюджетидан **313,8 млрд сўм** маблағ ажратилди.

Умумтаълим мактабларини **янги авлод дарсликлари** билан таъминлаш дастури бўйича **70,6 млн** нусха дарсликлар чоп этилиб, бу тадбирларни молиялаштириш учун **1 006,9 млрд сўм** маблағ сарфланди.

Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида 2023 йилда умумтаълим мактабларидаги бошланғич синфлардаги ўқувчиларнинг озиқ-овқат харажатлари учун **216 млрд сўм** маблағ сарфланди.

2023 йилда **Кадрлар тайёрлаш** соҳасига жами **9,8 трлн сўм** ёки 2022 йил билан таққослаганда **2,8 трлн сўмга** кўп маблағ йўналтирилди.

Ушбу маблағларнинг **5,2 трлн сўми** иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар ҳамда иш ҳақиға ажратмалар учун сарфланган.

Кадрлар тайёрлаш бўйича амалға оширилган харажатларнинг **27,5 фоизи** ёки **2,7 трлн сўм** қисми **ўрта махсус ва профессионал таълим** муассасаларини сақлаш ҳамда ушбу йўналишларда таълим олувчиларга қулай шароитлар яратилишини таъминлаш учун сарфланди.

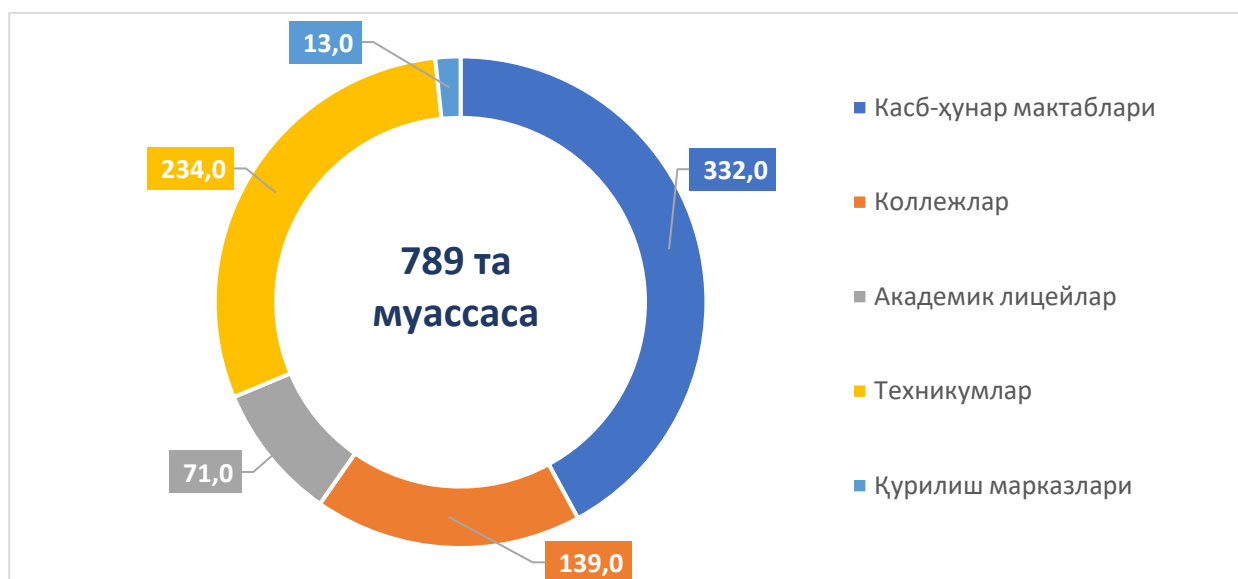
2-жадвал

2021–2023 йилларда ўрта махсус ва профессионал таълим муассасаларига ажратилган маблағлар

Йўналишлар	млрд сўм			
	2021 йил	2022 йил	2023 йил	2021 йилга нисбатан ўсиш (%)
Жами	1 730,7	2 131,9	2 745,6	158,6
Академик лицейлар	266,2	302,0	395,3	148,5
Касб-ҳунар мактаблари	858,5	1 159,8	1 495,4	174,2
Коллежлар	392,6	438,7	556,6	141,8
Техникумлар	115,4	199,5	262,9	227,8
Қурилиш марказлари	98,0	31,9	35,4	36,1

29-расм

Ўрта махсус ва профессионал таълим муассасалари сони



Ўрта махсус ва профессионал таълим муассасаларининг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлари ва иш ҳақиға ажратмалар учун **2 127,7 млрд сўм** ва бошқа харажатлар (IV гуруҳ харажатлари) учун **617,8 млрд сўм** маблағ ажратилган.

Ўрта махсус, профессионал таълим соҳаси ривожланиши ва ўқувчиларни ҳамда таълим берувчи ўқитувчиларни рағбатлантириш борасида бир қатор Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумат қарорлари қабул қилинмоқда.

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 20 апрелдаги “Ёшларнинг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва бандлигига қўмаклашиш, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш ҳамда бўш вақтини мазмунли ташкил этишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-6208-сон Фармониға мувофиқ профессионал таълим ташкилотларида таҳсил олаётган “Ёшлар дафтари”ға киритилган ёшларға улар ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатиш корхоналарида амалиёт ўтаган вақтида, бироқ олти ойдан кўп бўлмаган муддатда профессионал таълим ташкилотлари томонидан Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан базавий ҳисоблаш миқдорининг икки баравари миқдорида ҳар ойлик субсидия ажратиш белгиланди.

Мазкур Фармон ижроси юзасидан Давлат бюджетидан “Ёшлар дафтари”ға киритилган ёшларға улар ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатиш корхоналарида амалиёт даври учун субсидия маблағлари тўланиб келинмоқда.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 28 февралдаги “2022–2026 йилларға мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини “Инсонға эътибор ва сифатли таълим йили”да амалға оширишға оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-27-сонли Фармони билан тасдиқланган 2022–2026 йилларға мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини “Инсонға эътибор ва сифатли таълим йили”да амалға оширишға оид давлат дастурининг 159-бандиға мувофиқ 2023 йил 1 апрелдан бошлаб:

- профессионал таълим муассасаси педагогларининг базавий тариф ставкаларини мос равишда умумий ўрта таълим муассасалари педагогларининг базавий тариф ставкаларига ҳамда профессионал таълим муассасаси биринчи ва иккинчи малака тоифасиға эға бўлган, малака тоифасиға эға бўлмаган олий маълумотли ҳамда олий маълумотға эға бўлмаган ишлаб чиқариш таълими усталарининг базавий тариф ставкалари тегишинча умумий ўрта таълим муассасалари биринчи ва иккинчи малака тоифали ўқитувчиси, олий маълумотли ўқитувчиси ҳамда ўрта махсус маълумотли ўқитувчисининг базавий тариф ставкаларига тенглаштирилиши;

- Профессионал таълим муассасасининг юқори натижаларға эришган педагог ва ишлаб чиқариш таълими усталарининг базавий тариф ставкаларига

директор жамғармасы маблағлари ҳисобидан ҳар ойлик 50 фоизгача устама тўлаш амалиёти жорий этилиши белгиланган.

Ушбу мақсадлар учун 2023 йилда Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан **68,6 млрд сўм** маблағ ажратилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 3 июлдаги ПҚ-200-сон қарорига илова билан тасдиқланган олий таълим, фан ва инновациялар соҳасини трансформация қилиш жараёнларини жадаллаштириш бўйича Йўл харитасининг:

34-бандида Профessional таълим муассасаларининг ўқув адабиётлари, дипломлар, сертификатлар, гувоҳномалар ҳамда белгиланган намунадаги ҳужжатлар ва гуруҳ журналлари билан таъминлаш, коллеж ва техникумларда бошқарув, техник, хизмат кўрсатувчи ва ўқув-ёрдамчи ходимларнинг (ишлаб чиқариш таълими усталари бундан мустасно) иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларни амалга ошириш ҳамда коллеж ва техникумларни хомашё ва ёнилғи-мойлаш материаллари билан таъминлаш ҳамда коммунал хизматлар харажатларини Давлат бюджетидан маблағлари ҳисобидан қоплаш;

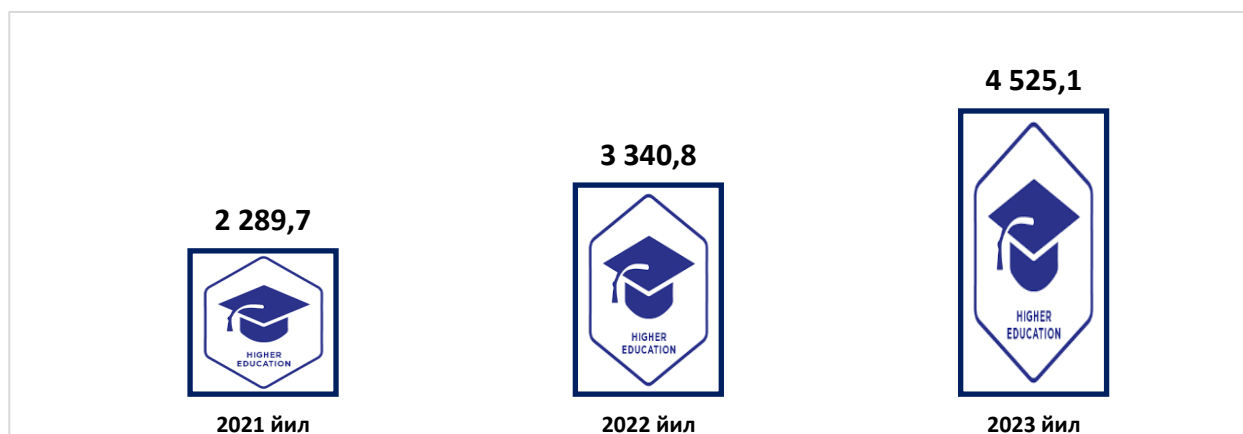
35-бандида Техникумларда ўрта махсус профессионал таълим дастурларининг қишлоқ хўжалиги, туризм, ирригация ва мелиорация, хизмат кўрсатиш ҳамда ветеринария йўналишларига оид касб ва мутахассисликларига тўлиқ давлат гранти асосида ҳамда муҳандислик, ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш йўналишларига оид касб ва мутахассисликлар бўйича умумий қабул кўрсаткичларининг камида 50 фоизини давлат грантига ўқувчиларни қабул қилиш белгиланди.

Ушбу мақсадларга 2023 йилда Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан **103,0 млрд сўм** маблағ йўналтирилди.

2023 йилда Давлат бюджетидан **олий таълим соҳасини молиялаштириш учун 4 525,1 млрд сўм** ёки 2022 йилга нисбатан **1,2 трлн сўм** кўп маблағлар ажратилган.

30-расм

Олий таълим соҳасига ажратилган маблағлар



Шунингдек, ҳисобот даврида кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш муассасаларини сақлаш харажатлари 2022 йилга нисбатан 18 фоизга ўсган ҳолда **351,7 млрд сўми** ташкили этди.

Ўз навбатида, олий таълим соҳасига ажратилган маблағлар доирасида бир қатор ишлар амалга оширилди ва қуйидаги натижаларга эришилди.

2021 йил 1 майдан бошлаб ётоқхона билан қамраб олинмаган ва ўзига, шу жумладан ота-онаси (қонуний вакиллари)га тегишли бўлмаган **уйда ижара ҳуқуқи асосида яшайдиган** давлат олий таълим муассасалари талабаларига Давлат бюджети ҳисобидан **компенсация** маблағлари бериш тизими жорий этилган.

Натижада 2023 йилда **52 840 нафар** талабаларга **132,1 млрд сўм** миқдорида компенсация маблағлари тўлаб берилган.

2022 йилдан бошлаб республика ҳудудларида давлат-хусусий шериклик шартлари асосида **талабалар турар жойларини барпо этиш** тизими жорий этилган.

Натижада 2023 йилда Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигининг талабномалари асосида **30 та талабалар турар жойларини** барпо этиш учун **291,2 млрд сўм миқдорида** ҳамда ДХШ асосида барпо этилган талабалар турар жойларига яшаган талабалар учун **8,1 млрд сўм миқдорида** маблағлар молиялаштирилган.

2022/2023 ўқув йилидан бошлаб давлат олий таълим муассасалари **магистратурасида** таҳсил олаётган **хотин-қизларнинг** тўлов-контракт миқдори Давлат бюджетидан **қайтариш шартсиз қоплаб бериш** тизими жорий этилган.

Натижада 2022-2023 ўқув йилида давлат олий таълим муассасалари магистратурасида таҳсил олаётган **20 260 нафар** хотин-қизларнинг **122,6 млрд сўм** миқдорида иккинчи ярим йиллик тўлов-контракт миқдори тўлаб берилди.

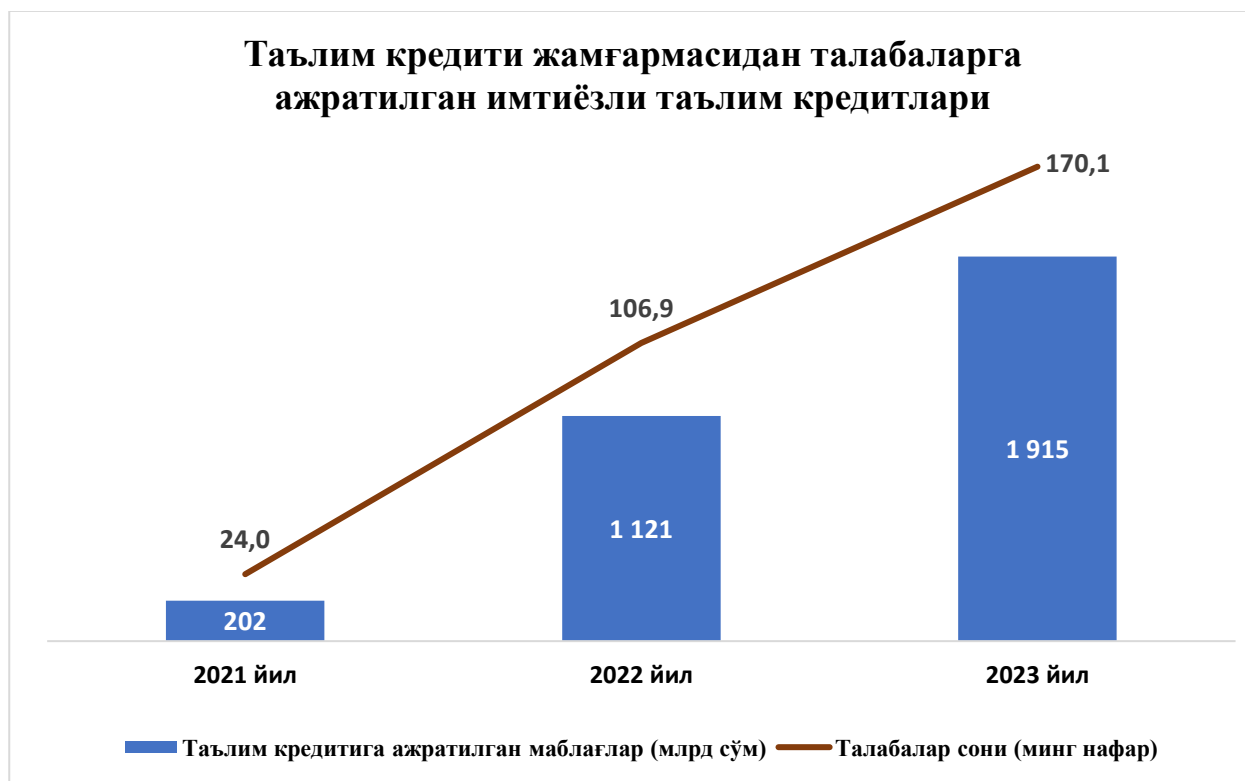
Шунингдек, кадрларни тайёрлаш учун “Эл-юрт умиди” жамғармасига 2023 йилда ажратилган 200,0 млрд сўмнинг 200,0 млрд сўми ўзлаштирилган бўлиб, натижада жами **965,0 та талабгор**, шундан 274 нафари 2023 йилда саралаб олинган ва хорижий олий таълим муассасаларига юборилган.

2023 йилда **Таълим кредитини молиялаштириш жамғармаси** маблағлари ҳисобидан жами **1 914,8 млрд сўм** миқдорида қарийб **170 100 нафар** талабаларга ажратилган имтиёзли таълим кредитлари молиялаштирилиб берилди. Хусусан:

а) Мамлакатимиздаги ёшларнинг таълим олиши учун кенг имкониятлар яратилган бўлиб, 2021-2022 ўқув йилидан бошлаб:

республикадаги барча олий, ўрта махсус ва профессионал таълим ташкилотлари бакалавр ҳамда магистратуранинг кундузги, сиртқи ва кечки таълим шаклида тўлов-контракт асосида таҳсил олиш учун **имтиёзли таълим кредити** ажратишнинг янги тизими йўлга қўйилган.

31-расм



Натижада 2023 йилда Таълим кредитини молиялаштириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан **366,2 млрд сўм** миқдорида қарийб **32 700 нафарга яқин** талабаларга ажратилган имтиёзли таълим кредитлари молиялаштирилди.

б) Мамлакатдаги хотин-қизларни ижтимоий ҳимоя қилишни янада мустаҳкамлаш мақсадида 2022-2023 ўқув йилидан бошлаб:

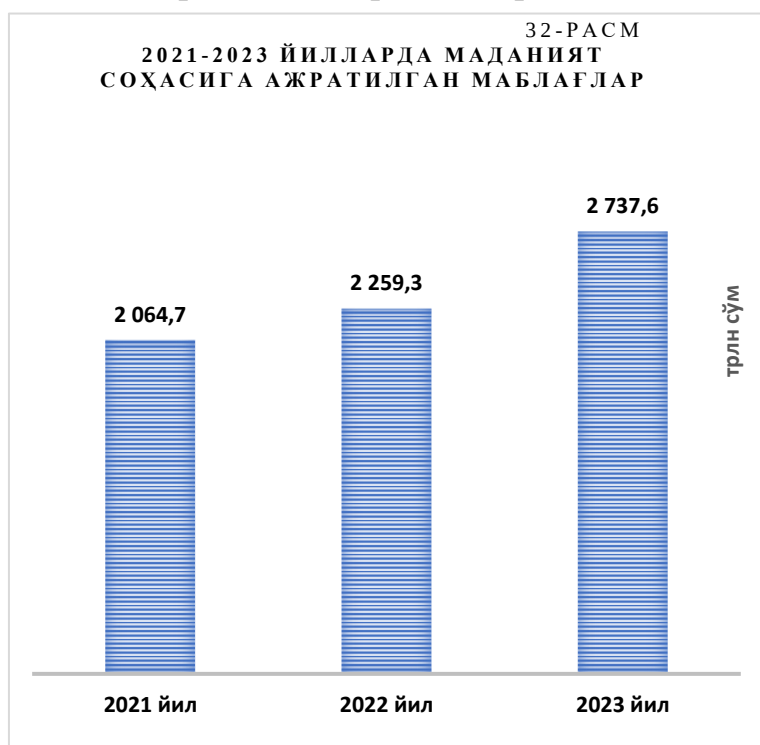
республикадаги барча хусусий, хорижий ва давлат олий, ўрта махсус ва профессионал таълим ташкилотларида кундузги, сиртқи ва кечки таълим шаклида **хотин-қизларнинг** тўлов-контракт асосида таҳсил олиши учун **имтиёзли шартларда** (фоизсиз) таълим кредитлари ажратишнинг янги тизими жорий этилган.

Натижада 2023 йилда Таълим кредитини молиялаштириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан **1 548,6 млрд сўм** миқдорида қарийб **137 400 нафарга яқин** талаба хотин-қизларга фоизсиз таълим кредитлари молиялаштирилди.

Шу ўринда, жамғарма ҳисобидан **150,0 млрд сўм** миқдорида талаба хотин-қизларга ажратилган таълим кредитлари учун ҳисобланган **фоиз маблағлари** тўлаб берилди.

Маданият ва санъат соҳасини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ислохотларни давлат томонидан қўллаб қувватланиши натижасида 2023 йилда **маданият соҳасига 2,7 трлн сўм** ёки 2022 йилга нисбатан **21 фоизга** кўп маблағлар йўналтирилди.

Бунда, иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар учун **1 122,8 млрд сўм**, ягона ижтимоий тўлов харажатлари учун **276,1 млрд сўм** ва бошқа харажатларга **1 338,7 млрд сўм** маблағ ажратилган.



3-жадвал

2023 йил маданият соҳасига йўналтирилган маблағлар

Харажатлар йўналиши	Ижро (млрд сўм)	Жамига нисбатан улуши (%)
ЖАМИ	2 737,6	100,0
Ахборот-кутубхона марказлари ва кутубхоналарни сақлаш харажатлари	199,2	7,3
Музейлар, кўргазмалар ҳамда кўргазма залларини сақлаш харажатлари	113,8	4,2
Маданият саройлари ва марказларини сақлаш харажатлари	260,3	9,5
Театрлар, мусиқа жамоалари, концерт томоша муассасалари харажатлари	418,2	15,3
Телевидение, матбуот ва радио хизматлари харажатлари	492,6	18,0
Кинематография агентлиги, “Қорақалпоқкино” агентлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳудудий бўлимларини сақлаш харажатлари ҳамда давлат буюртмасига асосан миллий кино маҳсулотларини яратиш учун харажатлар	143,9	5,3

Харажатлар йўналиши	Ижро (млрд сўм)	Жамига нисбатан улуши (%)
Маданий мерос агентлиги ва унинг ҳудудий бошқармаларини сақлаш ҳамда маданий мерос объектларида реставрация, тиклаш ишларини амалга ошириш харажатлари	196,8	7,2
Бошқа маданий чора-тадбирлар ва муассасалар харажатлари	912,8	33,3

Маданият вазирлиги марказий аппарати ҳамда унинг республика бюджетидан молиялаштириладиган тизим ташкилотларини сақлаб туриш учун **871,1 млрд сўм** маблағ ажратилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Маданият ва санъат соҳасини янада ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2022 йил 2 февралдаги ПҚ–112-сон қарорига асосан Маданият вазирлигининг бюджетдан ташқари жамғармасига Давлат бюджетидан **47 млрд сўм** маблағ ажратилган. Жумладан:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 10 июлдаги ПҚ–219-сон қарорига асосан Вазирлар Кенгаши ҳузурида Маданиятни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ташкил этилиб, мазкур Жамғарма фаолияти учун Маданият вазирлигининг бюджетдан ташқари жамғармасидан **20 млрд сўм** маблағ ўтказиб берилган;

қолган **27 млрд сўм** маблағ 2023 йилда маданий тадбирлар, давлат буюртмалари ҳамда гастроль сафарларини ташкил этиш учун йўналтирилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Миллий кинематографияни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2017 йил 7 августдаги ПҚ-3176-сонли қарорида Кинематография агентлиги учун давлат буюртмасига асосан миллий кино маҳсулотларини яратиш йиллик ишлаб чиқариш ҳажмлари белгиланган.

2023 йилда республика бюджетидан давлат буюртмасига асосан миллий кино маҳсулотларини ишлаб чиқариш харажатлари учун **103,3 млрд сўм** ажратилган бўлиб, ҳисобот даврида мазкур маблағлардан **103,2 млрд сўм** миқдоридаги маблағлар (*ажратилган маблағларнинг 99,9 фоизи*) молиялаштирилган.

Маданий мерос объектларида асрашга доир ишларни амалга ошириш ҳамда Давлат музейларини мукаммал таъмирлаш харажатлари учун жами **142,4 млрд сўм** маблағ ажратилган. Жумладан,

– Маданий мерос объектларини реставрация қилиш, тиклаш ва моддий техник базасини мустаҳкамлаш шунингдек археологик ишлар харажатлари учун **84,2 млрд сўм**;

– Давлат музейларини ривожлантириш ва таъмирлаш-тиклаш харажатлари учун **8,1 млрд сўм**.

– Бухоро вилоятида жойлашган маданий мерос объектларини таъмирлаш харажатлари учун **50,2 млрд сўм** маблағ ажратилган.

Реставрация ишлари бошланган **85 та** маданий мерос объектларида реставрация-тиклаш ишлари давом этмоқда.

Жумладан, Хоразм вилояти Хива туманида жойлашган XIX асрларга доир архитектура ёдгорликлари “Чодра ҳовли” маданий мерос объекти ва Исломхўжа ёзги қароргоҳи, Бухоро шаҳрида жойлашган “Абдуллахон” мадрасаси ҳамда шу каби бошқа маданий мерос объектларида реставрация-тиклаш ишлари амалга оширилмоқда.

Масжиди Калон мажмуаси

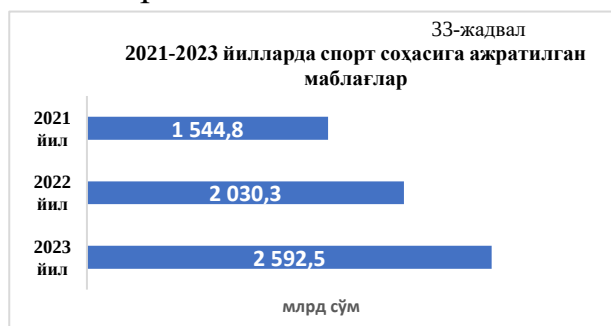


Исломхўжа ёзги қароргоҳи (ташқи кўриниши)



Ўз навбатида, 2023 йилда **158 та** маданий мерос объектларида илмий техник тадқиқот ишлари ўтказиш, лойиҳа смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш ҳамда реставрация, тиклаш ишларини амалга ошириш белгиланган бўлиб, 2023 йил давомида **143 та** маданий мерос объектларининг лойиҳа ҳужжатлари Илмий-эксперт кенгаши томонидан кўриб чиқишга тақдим этилган ҳамда экспертлар кенгашининг ижобий хулосасига асосан лойиҳа смета ҳужжатлари ишлаб чиқилган. Мазкур маданий мерос объектларида бугунги кунда реставрация, таъмирлаш тиклаш ишлари амалга оширилиб келинмоқда.

Спорт соҳасига Давлат бюджетидан йўналтирилган маблағлар миқдори **2 592,5 млрд сўмни** (2022 йилга нисбатан **127,7 фоиз**) ташкил этди. Шундан республика бюджетидан **753,7 млрд сўм** ҳамда маҳаллий бюджетлар ҳисобидан **1 839,0 млрд сўм** маблағ ажратилган.



Бунда:

иш ҳақи ва ижтимоий солиқ тўловлари – **1 622,5 млрд сўм**;

бошқа харажатлар – **970 млрд сўм**, шундан ривожлантириш дастурлари харажатлари – **592,1 млрд сўм**;

4-жадвал

Спорт соҳасига ажратилган маблағларни соҳалар кесимида

Харажатлар йўналиши	Сумма (млрд сўм)	Улуши (фоизда, %)
ЖАМИ	2 592,5	100
Спорт мактабларини сақлаш харажатлари	1 201,9	46,4
Ихтисослаштирилган спорт мактабларини сақлаш харажатлари	512,8	19,8
Олимпия ва паралимпия ўйинларига самарали тайёргарлик кўриш харажатлари	250,0	9,6
Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режаси	217,8	8,4
Олий спорт маҳорат мактабларининг сақлаш харажатлари	132,1	5,1
Футбол академияларини сақлаш харажатлари	87,5	3,4
Федерация ва ассоциацияларни қўллаб-қувватлаш харажатлари	69,6	2,7
Чавандозлар мактабларини сақлаш харажатлари	36,3	1,4
Ўзбекистон “Ёшлик” жисмоний тарбия ва спорт жамияти сақлаш харажатлари	11,5	0,4
Бошқа спорт муассасалари ва тадбирлари харажатларига	73,0	2,8

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумат қарорларига асосан тасдиқланган спорт соҳасига доир дастурлар ва марказлашган тадбирларга зарур маблағлар молиялаштирилган. Жумладан:

1. 2023 йил йиллик ижроси бўйича спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг республика календарь режаси учун **217,8 млрд сўм** маблағ молиялаштирилди. Жумладан:

спорт тадбирлари учун **77,8 млрд сўм**;

Ўзбекистон футбол ассоциациясини қўллаб-қувватлаш харажатлари учун **25 млрд сўм**;



Ўзбекистон кураш федерациясини қўллаб-қувватлаш харажатлари учун **10 млрд сўм**;

Спорт мактабларни спорт жиҳозлари билан таъминлаш харажатлари учун **65,6 млрд сўм**;

Жисмоний имконияти чекланган ва ногиронлиги бўлган шахсларни жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишга жалб қилиш харажатлари учун **9,9 млрд сўм**;

Терма жамоа ҳамда уларнинг заҳира спортчиларини ва тренерларининг энергия сарфларини қоплаш ва жисмоний ресурсларни тиклаш харажатлари учун **4,9 млрд сўм**;

бошқа харажатлар **24,6 млрд сўм** молиялаштирилди.

Олимпия ва Паралимпия ўйинларига Ўзбекистон миллий терма жамоаси спортчиларини тайёргарлик кўриш, спорт федерация (уюшмалар)лари фаолиятини сақлаш ва бошқа харажатларни қоплаш мақсадида Ўзбекистон Миллий Олимпия ва паралимпия қўмиталарига 2023 йилда Ўзбекистон Республикаси Давлат



бюджетидан қарийб **250,0 млрд сўм** маблағ молиялаштирилди. Жумладан:

142,9 млрд сўм – спорт тадбирларини ташкил этиш харажатларига;

26,4 млрд сўм – Ўзбекистон Миллий Олимпия ва паралимпия қўмиталари ва федерациялар (уюшмалар)нинг маъмурий устав харажатларига (иш ҳақи ва сақлаш харажатлари);

40 млрд сўм – спортчилар ва тренерларга тўланадиган стипендия харажатларига;

19,9 млрд сўм – Хорижий мутахассисларнинг иш ҳақи ва бошқа харажатлари;

13,8 млрд сўм – Спорт инвентарлари ва анжомларини харид қилиш харажатлари;

6,9 млрд сўм – Терма жамоа спортчиларини тиббий кўрикдан ўтказиш ва фармакология харажатлари.

*Маълумот учун: 2023 йилнинг 23 сентябрь ва 8 октябрь кунлари Хитойнинг (Ханчжоу) шаҳрида бўлиб ўтган XIX Осиё ўйинларида Ўзбекистон терма жамоаси 45 давлат ичида **22 та олтин, 18 та кумуш, 31 та бронза медал** билан умумий ҳисобда **71 та медал** жамғариб, умумжамоа ҳисобида фахрли 5-ўринни эгаллади.*

Шу билан бирга, жами 34 нафар спортчимиз 2024 йил Париж шаҳрида (Франция) бўлиб ўтадиган XXXIII ёзги Олимпия ва XVII Паралимпия ўйинларига йўлланмани қўлга киритишди.

Юриш, югуриш, мини-футбол, велоспорт, бадминтон, стритбол ва “Workout” спорт турларини оммавийлаштириш ва ривожлантириш дастурларини амалга ошириш учун **50 миллиард сўм** бюджет маблағлари сарфланган.



Мазкур ажратилган маблағлар ҳисобига 2023 йилда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида жами 340 та (шундан, 108 та универсал спорт майдончаси, 110 та стритбол, 122 та “Workout”) спорт майдончалари қурилиб фойдаланишга топширилган.

Соғлиқни сақлаш соҳасига 2023 йилда Давлат бюджетидан **31 066,6** млрд сўм ёки 2022 йилнинг мос даврига нисбатан **3 778,4** млрд сўмга кўп маблағлар ажратилган.



34-расм



Ҳисобот даврида соғлиқни сақлаш тизимидаги муассаса ва ташкилотларда меҳнат қилаётган ходимларнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларига **16,8 трлн сўм** ҳамда иш ҳақиға ажратмалар учун **4,1 трлн сўм** маблағлар йўналтирилди.

Шунингдек, бошқа харажатлар (IV-гурух) харажатларига жами **10 195,1** млрд сўм ижроси таъминланди. Жумладан:

– озиқ-овқат харажатлари учун – **781,4** млрд сўм;

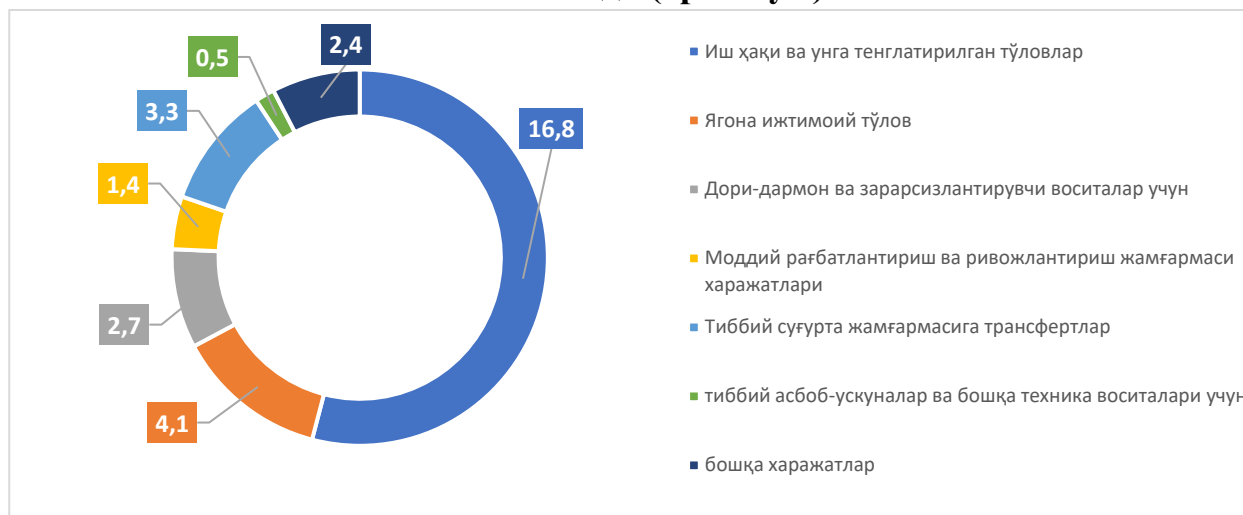
– дори-дармон ва зарарсизлантирувчи воситалар учун –
2 652,5 млрд сўм;

– тиббий асбоб-ускуналар ва бошқа техника воситалари учун –
521,4 млрд сўм.

Тиббиёт муассасаларининг моддий рағбатлантириш ва ривожлантириш жамғармаси харажатлари учун **1 413,0 млрд сўм** ажратилган.

35-расм

Соғлиқни сақлаш соҳасига ажратилган маблағлар йўналишлари кесимида (трлн сўм)



Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумат қарорларига асосан тасдиқланган соғлиқни сақлаш соҳасига доир Давлат дастурлари ва марказлашган тадбирларга 2023 йилда **1 368,9 млрд сўм** маблағлар ажратилди. Жумладан, йирик дастурлардан:

Болаларни вакцинация қилиш билан
боғлиқ харажатларига **199,4 млрд сўм** маблағлар ажратилиб, **12 млн нафар** болалар вакцина билан тўлиқ эмланган.



Онкогематологик ва даволаш қийин
бўлган касалликларга чалинган беморларни соғломлаштиришга кўмаклашиш жамғармасига 2023 йил давомида **102,1 млрд сўм** ажратилди.



Бунда, 2023 йилда 92 нафар бола (2022 йилда 13 нафар ёки қамров 8 нафарга кўпайди) даволаш қийин бўлган жарроҳлик амалиётини ўтказиш учун хорижга даволанишга юборилган, шунингдек, Республикадаги даволаш муассасаларида 8 мингдан (2022 йилда 7,1 минг нафар ёки қамров 900 нафарга кўпайган) ортиқ бемор болаларда касалликлар бўйича консултив, диагностик ва даволаш ишлари олиб борилган.



Нефрология ва гемодиализ ёрдами кўрсатиш учун харажатларини

молиялаштириш учун 2023 йилда

108,2 млрд сўм маблағлар сарф қилинган.

Дастур доирасида 2023 йилнинг 12 ойи давомида даволанган беморлар 5 126 нафардан ортиқни ташкил этган.

Болаларни ҳамда туғиш ёшидаги аёлларни, ҳомиладор аёлларни ва бола эмизувчи оналарни профилактик махсус препаратлар билан бепул таъминлаш учун 2023 йилда **91,9** млрд сўм ажратилди .



Дастур доирасида 416 655 нафар 6-23 ойлик болалар 1,2 млн қадоқ (2022 йилда 1,2 млн ёки қамров 24,7 минг нафарга кўпайди) микронутриент кукуни, 8,4 млн нафар (2022 йилда 8,5 млн ёки қамров 131,3 минг нафарга кўпайди) 3-6 ёш ва 7-15 ёш болалар ва 2,2 млн нафар (2022 йилда 5,9 млн ёки қамров 14,7 минг нафарга кўпайди) ҳомиладор ва эмизувчи аёллар 308 116 қадоқ йод препарати, 5,9 млн. нафар 35 ёшгача туғиш ёшидаги аёллар 636 129 қадоқ темир ва 168 398 қадоқ фолий кислотаси препарати билан таъминланди.

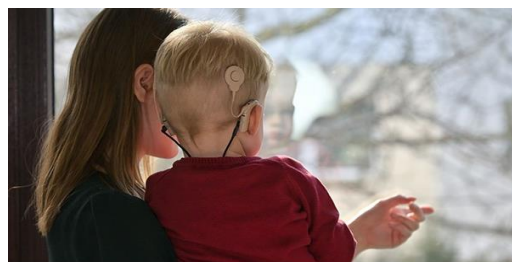
Бунда, қандли диабетнинг 1 ва 2-тури билан касалланган 86 минг (2022 йилда 79 минг нафар ёки қамров 6,9 минг нафарга кўпайди) нафар беморларни ва қандли диабетнинг 1-тури билан касалланган 4,3 минг нафар болалар ва ўсмирлар инсулин препаратлари билан таъминланди (2022 йилда 2,6 минг нафар ёки қамров 1,7 минг нафарга кўпайди).

“Спинал мушак атрофияси” ташхиси қўйилган бемор болаларга тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатиш ва дори воситаларини бепул етказиб бериш харажатларини молиялаштириш учун 2023 йилда **117,9** млрд сўм маблағ ажратилган.



Бунда, 2023 йилнинг 12 ойи давомида 156 нафар бемор болалар (2022 йилда 94 нафар ёки 62 нафарга қамров кўпайди) бепул дори воситалар билан таъминланган.

Нейросенсор карлик ёки заиф эшитадиган болаларда кохлеар имплантатлардан фойдаланган ҳолда операциялар ўтказиш учун харажатлар молиялаштириш учун 2023 йилда **46,4** млрд сўм маблағ ажратилган ҳолда дастур тўлиқ бажарилган.



Дастур доирасида 2023 йилнинг 12 ойи давомида 332 донор кохлеар имплант воситаси олиб келинган ва кохлеар имплантларини ўрнатиш бўйича жарроҳлик амалиёти учун қўлланилган, 132 нафарида нутқ процессорларини алмаштирилди.

Қон компонентлари захирасини яратиш мақсадида қон билан ишлаш хизмати муассасаларини зарур миқдордаги гемоконтейнерлар билан таъминлаш 2023 йилда **10,2 млрд сўм** маблағ ажратилган.



Бунда, Донорлар сони 220 минг ва Донациялар, қон (плазма, тромбоцитлар) топиширишлар сони 245 минг тани ташкил этган.

Иқтидорли ва малакали тиббиёт мутахассисларини қўллаб-қувватлаш ҳамда тиббиёт муассасаларига жалб қилиш дастури бўйича 2023 йилда **43,5 млрд сўм** маблағ ажратилган.

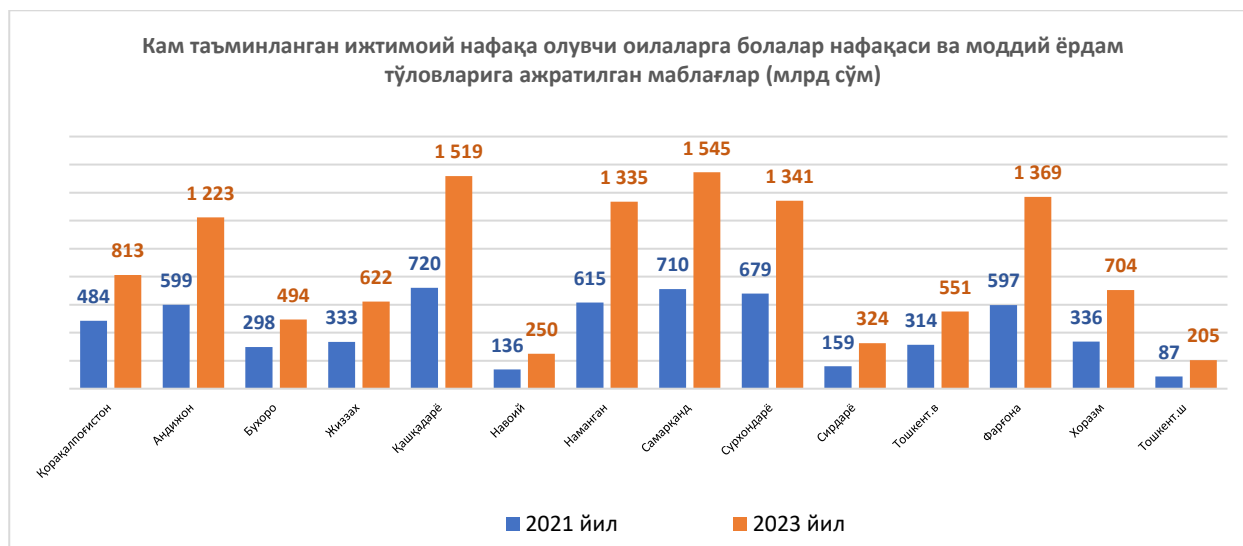


Дастур доирасида 2023 йил 12 ойи давомида 1 215 нафар мутахассислар 15 та (АҚШ, Германия, Корея, Япония, Франция, Италия, Ҳиндистон, Дания, Россия, Хитой, Сингапур, Малазия, Саудия Арабистони, Озарбайжон, Белоруссия) хорижий давлатларнинг йирик клиникаларида малакасини оширишди, шунингдек 345 нафар хорижий мутахассислар таклиф этилди.

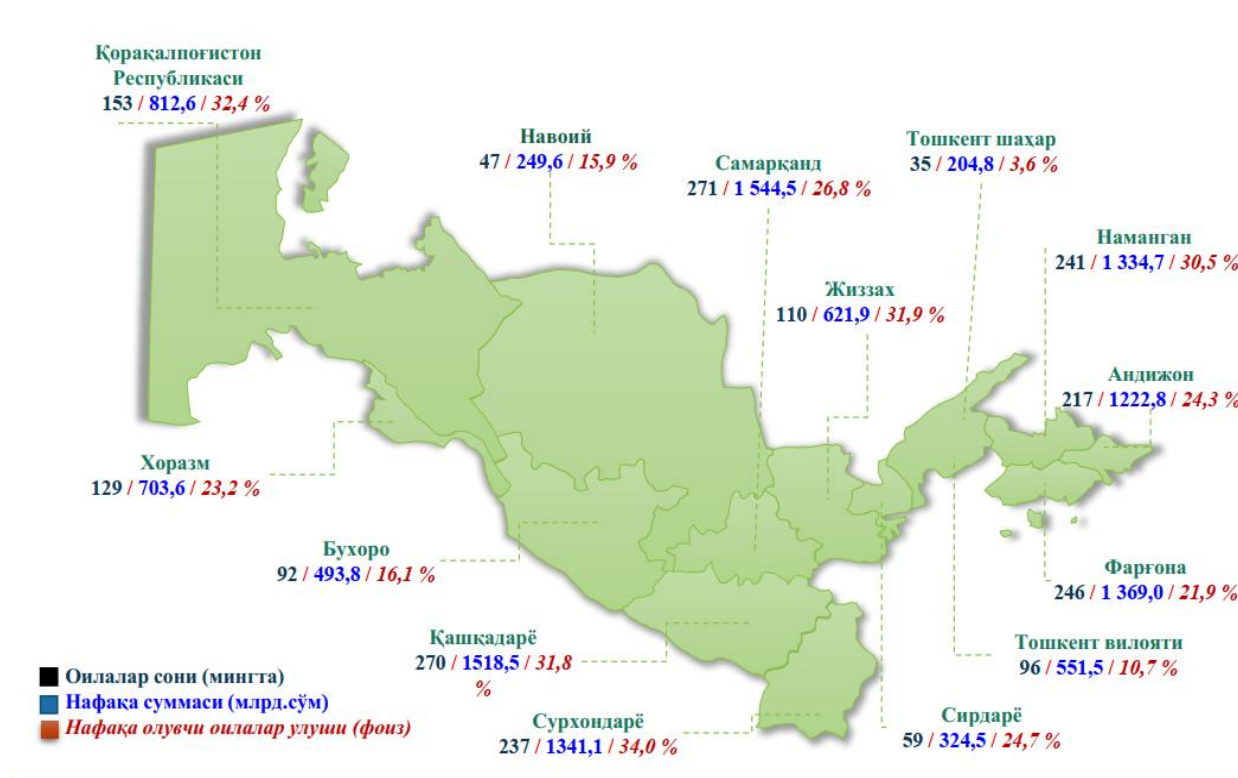


Кам таъминланган оилаларга болалар нафақаси, моддий ёрдам ва компенсация тўловлари учун 2023 йил давомида Давлат бюджетидан **19,2 трлн сўм** маблағ ажратилди. **2023 йилнинг январь-декабрь ойларида** ижтимоий нафақа олувчи оилалар ўртача сони **2 203,7 мингтага**, шундан **2 128,1 мингта** болалар нафақаси ва

75,6 мингта моддий ёрдам ташкил этди ҳамда нафақа тўловлари учун **12 293 млрд сўм** маблағ, шундан **11 944,7 млрд сўм** кам таъминланган оилаларга болалар нафақаси ва **348,3 млрд сўм** кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам тўловлари учун ажратилди. Ижтимоий нафақа олувчи оилалар сони жами оилаларга нисбатан **22,6 %** ни ташкил этди.



Худудлар кесимида ижтимоий нафақа олувчи оилалар ўртача сони ва тўлаб берилган нафақалар



Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 20 сентябрдаги 515-сон қарори билан тасдиқланган Низомга мувофиқ **2023 йилнинг январь-декабрь ойларида** хўжалик юритувчи субъектларда ишловчи **15 922 нафар** аёлларга Давлат ижтимоий суғуртаси бўйича ҳомиладорлик ва туғиш нафақаси тўлаб берилиб, корхоналарнинг **33,1 млрд сўм**лик маблағлари ўз ихтиёрида қолдирилди.

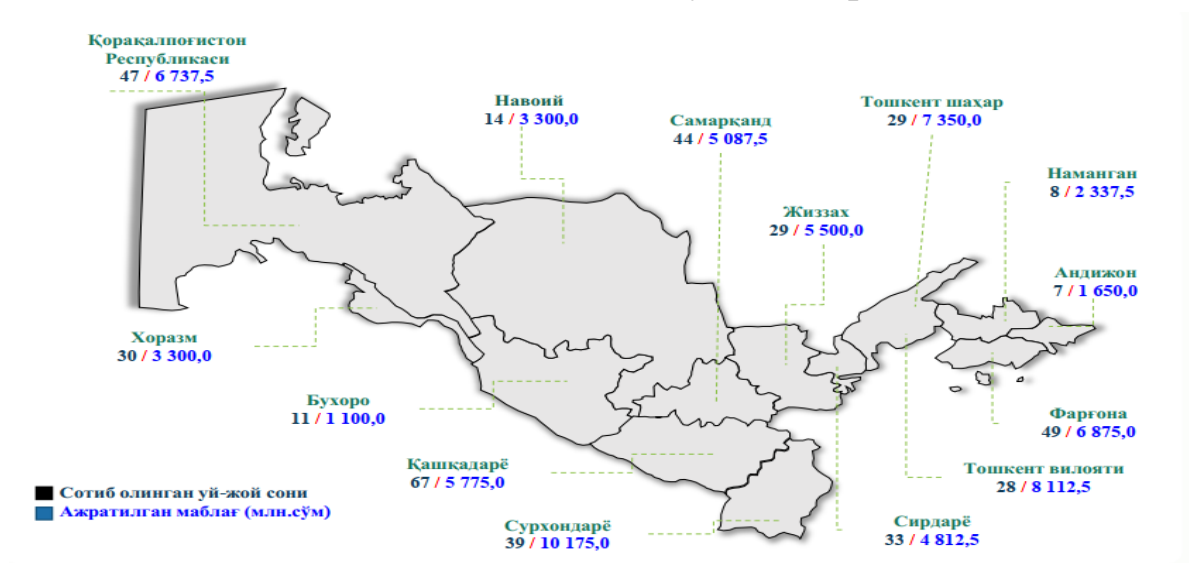
2023 йилда 62,1 млрд сўм маблағлар ҳисобидан ижтимоий ҳимояга муҳтож шахсларни қўллаб-қувватлаш мақсадида ногиронлиги бўлган муҳтож шахслар 49 005 дона протез-ортопедия мосламалари ва реабилитация қилишнинг техник воситалари билан таъминланди.

Хусусан, 13,5 млрд сўм маблағлар ҳисобидан 14 227 дона, шундан, 8 799 дона мураккаб ортопед пойабзал ва протезга пойабзал, 1 442 дона кўкрак беги экзопротези, 956 дона болдир протези ва шу каби протез – ортопедия мосламалари билан ҳамда 26,7 млрд сўм маблағлар ҳисобидан 28 632 дона, шундан, 4 207 дона эшитиш мосламалари, 11 640 дона хонага ва сайр қилишга мўлжалланган ўриндиқли аравачалар, 939 дона кўзи ожизлар учун ҳасса ва шу каби реабилитация қилиш техник воситалари билан таъминланди.

2023 йилда 71,1 млрд сўм маблағлар ҳисобидан 435 нафар уй-жойга муҳтож деб топилган етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар уй-жойлар билан таъминланди.

38-расм

Худудлар кесимида Республика бюджетидан йўналтирилган маблағ ва сотиб олинган уй-жойлар



Ипотека кредитлари бўйича субсидия

2023 йилда ипотека кредитлари бўйича жами 15 204 нафар фуқарога 1 100,7 млрд сўмлик субсидия маблағлари тўлаб берилди. Шундан:



республика бюджетидан – 11 322 нафар фуқарога 362,2 млрд сўм;
маҳаллий бюджетлардан – 3 882 нафар фуқарога 124,2 млрд сўм.

Шунингдек, 2020-2023 йиллардан ўтиб келаётган фоиз тўловларини бир қисмини қоплаш учун **44 мингдан** зиёд фуқароларга **614,2 млрд сўм** субсидия маблағлари тўлаб берилган.

Маълумот учун: Республика миқёсида талабдан келиб чиқиб тўлаб берилган энг кўп субсидия маблағлари Самарқанд вилояти – 146,6 млрд сўм, Тошкент шаҳри – 128,8 млрд сўм ва Наманган вилояти – 109,7 млрд сўм (жамига нисбатан 35 фоиз) ва энг кам субсидия маблағлари Сирдарё вилояти – 22,7 млрд сўм, Қорақалпоғистон Республикаси – 26,8 млрд сўм ва Тошкент вилояти - 39,7 млрд сўм (жамига нисбатан 8 фоиз)га тўғри келади.

Ипотека кредитлари бўйича ажратилган ресурс маблағлари

2023 йилда аҳолига ипотека кредитлари ажратиш учун давлат бюджети маблағлари ҳисобидан **9 трлн сўм** ресурс маблағлари белгиланган тартибда тижорат банкларига жойлаштирилди.

Бунда, **235,2 млрд сўм** ресурс маблағлари “Янги Ўзбекистон” массивларида кўп қаватли уй-жойлар қурилишида иштирок этадиган қурилиш пудрат ташкилотларининг айланма маблағларини тўлдириш учун ажратилган.

2023 йилда иштирок этувчи тижорат банклари томонидан фуқароларга **8 764,8 млрд сўмлик** ипотека кредитлари ажратилган.



Ҳисобот даврида **иқтисодиёт соҳасига** амалга оширилган харажатлар **42 924,3 млрд сўм**ни ёки жами Давлат бюджети харажатларининг **15,3 фоизини** ташкил этди. Жумладан:

- сув хўжалиги эксплуатацияси харажатлари – **8 672,4 млрд сўм**;
- суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ишларига – **447 млрд сўм**;
- аҳоли пунктларини ободонлаштириш ишларини амалга ошириш харажатлари – **4 736,9 млрд сўм**;
- табиатни муҳофаза қилиш ишларига – **194,3 млрд сўм**;
- уй-жой коммунал ишларига – **2 208 млрд сўм**.
- ички бозорда табиий газни улгуржи сотиб олиш ва сотиш бўйича ихтисослаштирилган компания зарарларини қоплаш ва жорий фаолиятини молиялаштиришга – **17 989,6 млрд сўм**.

2023 йилда **экология ва атроф-муҳит муҳофазаси тадбирлари учун** жами **7 трлн сўм** маблағ йўналтирилди. Шундан,

- атмосфера ҳавоси муҳофазаси бўйича тадбирларга **34,2 млрд сўм**;
- сув ва ер ресурсларини муҳофаза қилиш тадбирларига **1 571,0 млрд сўм**;
- ўсимлик ва ҳайвонот дунёси муҳофазасига (жумладан қўриқхоналар, табиий ва миллий боғлар, ўрмонларни сақлашга) **521,2 млрд сўм**;
- Оролбўйи минтақасида амалга оширилаётган экологик тадбирларга **152,7 млрд сўм**;
- ерларни сув ва шамол эрозиясидан сақлашга ва ерлар рекултивациясига **81 млрд сўм**;
- чиқиндиларни йиғиш, зарарсизлантириш ва утилизация қилиш ишларини такомиллаштириш мақсадида санитар тозалаш корхоналари учун махсус техника сотиб олиш ва чиқинди полигонларини тартибга келтириш тадбирларига **33,6 млрд сўм**;
- бошқа атроф-муҳитни муҳофаза қилишга доир тадбирларга **12,4 млрд сўм** молиялаштириб берилди.

5-жадвал

Атроф муҳитни муҳофаза қилиш учун 2023 йилда амалга оширилган харажатлар

Т/р	Тадбир номи	Ижро	Улуши (%)
	ЖАМИ	7 031,4	100,0
1	Атмосфера ҳавоси муҳофазаси (санитария муҳофаза зоналарини яратиш ва бошқалар)	34,2	0,5
2	Сув ва ер ресурсларини муҳофазаси	1 571,0	22,3
3	Ичимлик ва оқова сув тозалаш иншоотларини қуриш ва қайта таъмирлаш	3 883,2	55,2
4	Ўсимлик ва ҳайвонот дунёси муҳофазаси. (қўриқхоналар табиий ва миллий боғлар, ўрмонлар)	521,2	7,4
5	Оролбўйида амалга оширилаётган экологик тадбирлар	152,7	2,2
6	Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ишлари	687,0	9,8
7	Ерларни сув ва шамол эрозиясидан сақлаш	81,0	1,2
8	Ерлар рекултивацияси	55,1	0,8
9	Чиқиндиларни йиғиш. зарарсизлантириш ва утилизация қилиш (махсус техника сотиб олиш ва полигонлар ташкил қилиш)	33,6	0,5

Т/р	Тадбир номи	Ижро	Улуши (%)
10	Бошқа атроф-муҳитни муҳофаза қилишга доир тадбирлар	12,4	0,2

Ветеринар осойишталик ва эпизоотик барқарорликни таъминлаш: Республика ҳудудида ҳайвонларнинг ўта хавfli касалликларини келиб чиқиши ва четдан кириб келишининг олдини олиш мақсадида эпизоотияга қарши профилактик тадбирларни ўтказиш учун жами **1200 та** ишчи гуруҳ ташкил этилиб, унга **5 мингта** раҳбар ва ходимлар, соҳа мутахассислари ва масъуллар бириктирилди ҳамда ишчи гуруҳ ишини мувофиқлаштириб бориш бўйича республика, вилоят ва туман штаблари ташкил этилди. Шунингдек, ҳайвонлар касалликларига қарши ўтказиладиган профилактик тадбирлар **“Маҳаллабай”** ва **“Хонадонбай”** усулда амалга оширилди.

Республика ҳудудида эпизоотияга қарши профилактик тадбирларни **“Ҳайвонлар соғлиги – халқ саломатлиги”** шиори остида оммавий равишда ташкил этиш белгилаб олинди.

Ҳайвонлар орасида келиб чиқаётган касалликларнинг мамлакатимиз ҳудудига кириб келиши ва тарқалишининг олдини олиш мақсадида **2023 йил** давомида чорва молларининг **37,7 млн** боши куйдирги, **11,8 млн** боши оқсил, **1,3 млн** боши қорасон, **6,2 млн** боши нодуляр дерматит, **10,8 млн** боши чечак, **18,6 млн** боши бруцеллёз, **1,3 млн** боши браздот, **960 минг** боши лептоспироз, **23,1 минг** бош туялар ўлат ва **490,4 минг** бош қуёнлар вирусли гемморрагик иситма касаллигига ва рўйхатга олинган **2,8 млн** бош ит ва мушуклар қутуриш касаллигига қарши профилактик эмлаш ва **6,8 млн** бош чорва моллар бруцеллёз касаллигига диагностик текширилди, **40,7 млн** бош чорва моллар эктопаразитларга қарши профилактик ишлов берилиб, чорва моллари сақланадиган бино ва иншоотларда доимий равишда профилактик дезинфекция ва дезинсекция тадбирлари ўтказиб келинмоқда.

Бруцеллёз, куйдирги, қутуриш, парранда гриппи ва Крим-Конго гемморрагик иситмаси касалликларининг келиб чиқиши, унинг олдини олиш ва қарши курашишда аҳоли ва чорвачилик билан шуғулланувчи раҳбар ва ходимлар хабардорлигини ошириш мақсадида **1 418 та** республика ва ҳудудий семинарлар ўтказилди ҳамда тарғибот-ташвиқот ишлари учун **42 минг** донга рангли плакатлар, **392,4 мингта** варақалар тайёрланиб, тарқатилди ва **252 маротаба** телевидение ва радиода чиқиш қилиниб, матбуотда **485 та** мақолалар чоп этилди.

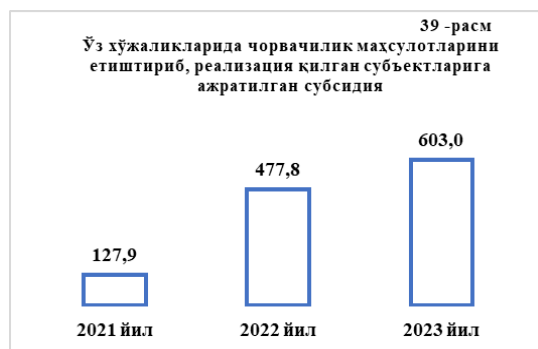
2023 йилда юқоридаги мақсадлар учун Давлат бюджетидан **124,6 млрд сўм** маблағлар ажратилган.

Чорвачилик соҳаси ва унинг тармоқларидаги тадбиркорлик субъектларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ҳамда субсидия ажратиш:

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 январдаги ПҚ-4576-сон ва 2021 йил 3 мартдаги ПҚ-5017-сон қарорларига мувофиқ импорт қилинган насли қорамол, қўй-эчки, бир кунлик жўжалар учун, шунингдек, ўз хўжаликларида чорвачилик маҳсулотларини етиштириб, реализация қилган субъектларга субсидия бериш тизими йўлга қўйилди.

Ўз хўжалигида етиштириб реализация қилинган 1 кг гўшт (тирик вазнда) учун 2 минг сўм, 1 литр сутга 200 сўм, 1 кг парранда гўштига 1,25 минг сўм, 1 кг балиқ учун 500 сўм ва совуқ сув балиқларининг 1 кг учун 1,5 минг сўм, парранда тухуми учун 50 сўм миқдоридида субсидия ажратилди.

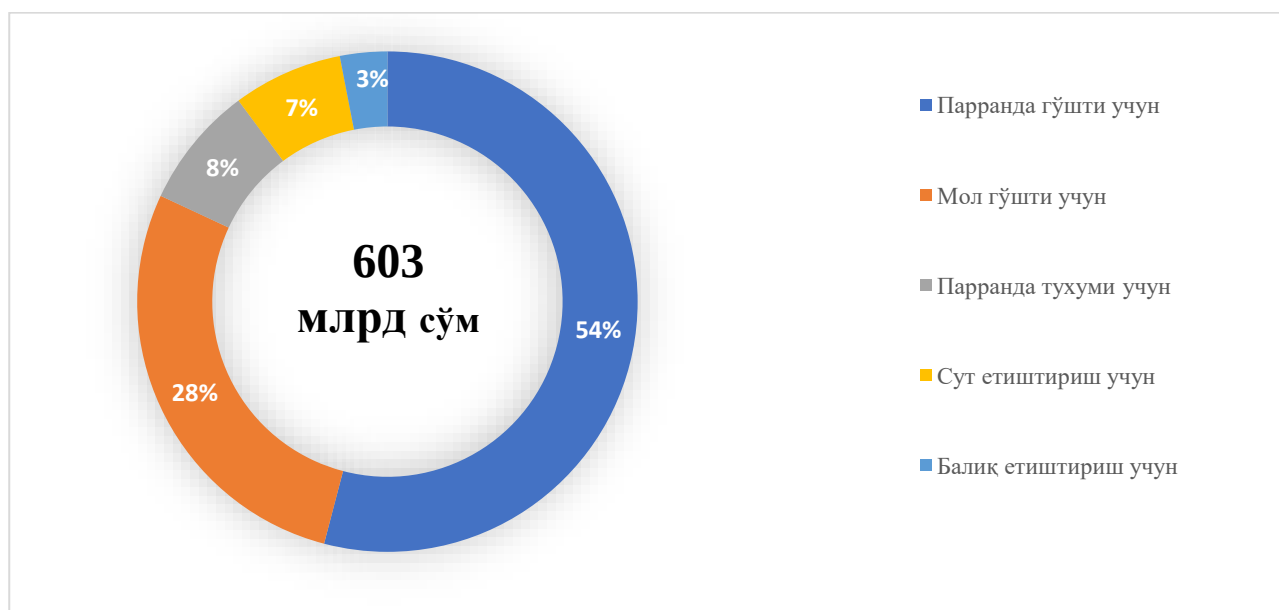
Ушбу қарорлар ижросини таъминлаш ва соҳани давлат томонидан қўллаб-қувватлаш мақсадида 2023 йилда республика бюджетидан ўз хўжалигида етиштириб реализация қилинган маҳсулотлар учун **603 млрд сўм** субсидия ажратилди.



Бунда, парранда гўшти учун 326,4 млрд сўм, тирик вазндаги йирик ва майда шохли моллар гўшти учун 168,2 млрд сўм, сут етиштириш учун 42,8 млрд сўм, парранда тухуми учун 47,7 млрд сўм ва балиқ етиштириш учун 18,4 млрд сўм маблағ йўналтирилди.

40-расм

Ўз хўжаликларида чорвачилик маҳсулотларини етиштириб, реализация қилган субъектларига ажратилган субсидия маблағларининг таркиби

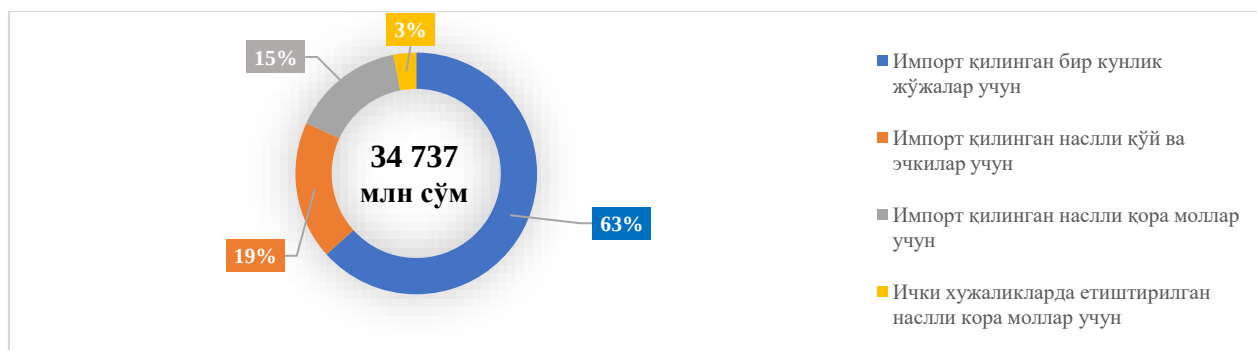


Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 24 августдаги ПКҚ-285-сон "Чорвачиликда идентификация қилиш тизими ва наслчилик соҳасини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига асосан хўжаликлар томонидан наслдор қорамол, қўй ва эчки, она балиқ ва жўжаларни сотиб олиш учун субсидиялар ажратиб келинмоқда.

Хусусан, **импорт қилинган** ҳар бир бош насли қорамолга **2 млн сўм**, қўй-эчкига **400 минг сўм**, бир кунлик насли жўжага **9 минг сўм**, она балиқ **3,5 млн сўм**, хўжаликда етиштириб сотилган насли қорамолнинг бир бошига **1 млн сўм** миқдорида субсидиялар ажратилади. Ушбу мақсадлар учун 2023 йил якуни билан 34,7 млрд сўм субсидия маблағлари йўналтирилди.

41-расм

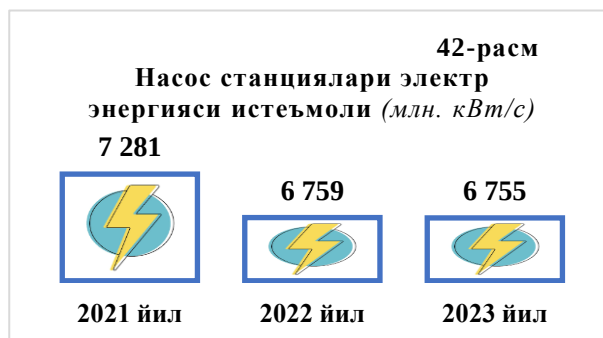
Хўжаликлар томонидан наслдор қорамол, қўй ва эчки, она балиқ ва жўжаларни сотиб олиш учун субсидиялар



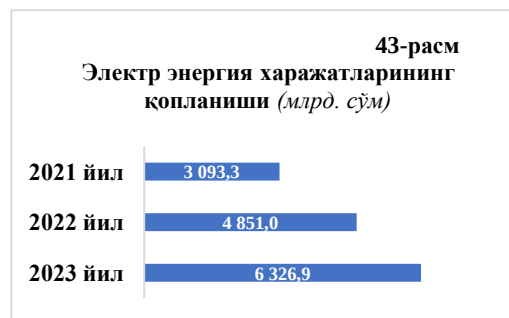
Сув хўжалиги соҳасини молиялаштириш:

Сув хўжалиги соҳасига 2023 йилда **8 672,5 млрд. сўм** ёки 2022 йилга нисбатан **1 566 млрд сўм** кўп маблағлар ажратилди.

Сув хўжалиги тизимидаги насос станциялар томонидан 2023 йилда электр энергияси истеъмоли **6 755 млн кВтти** ташкил этган. Ўз навбатида, насос станциялари модернизация қилиниши натижасида 2023 йилда электр энергия истеъмоли 2021 йилга нисбатан **526,1 млн кВтга** камайган.



2023 йилда насос станцияларининг истеъмол қилган электр энергияси учун **6 327 млрд сўм** ёки 2022 йилга нисбатан **1 475 млрд сўм** кўп ажратилди. Бу ўз навбатида, бюджет ташкилотлари учун электр энергияси тарифи 800 сўмдан 1 000 сўмга



ошиши ҳамда 2023 йил 1 январь ҳолатига юзага келган кредитор қарздорликларнинг қопланиши билан изоҳланади.

Хусусан, насос станцияларининг электр энергияси харажатлари учун ажратилган маблағлардан **3 421,2 млрд сўм** йирик ҳисобланган Қарши магистрал каналидан фойдаланиш, Жиззах бош насос станцияси, Аму-Бухоро машина канали Олот ва Қизилтепа туман бошқармалари насос станциялари фойдаланган **3 707,8 млн кВт** электр энергияси учун йўналтирилган.

Шунингдек, 2023 йилда пахта хом ашёсини етиштирувчилар томонидан томчилатиб суғориш тизимини жорий этиш харажатларининг бир қисмини қоплаш учун **96,9 млрд сўм** йўналтирилган. Ушбу маблағлар ҳисобидан 2023 йилда **15,4 минг** гектарга ҳамда 2022 йилда **9,0 минг** гектарга жорий қилинган сувни тежайдиган суғориш технологиялари учун субсидиялар тўлаб берилган.

Ўсимликлар ҳимояси ва карантини соҳаси: 2023 йилда Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлиги ҳамда унинг тизим ташкилотларини сақлаш учун давлат бюджетидан **62,9 млрд сўм** маблағлар ажратилди.

Бундан ташқари, Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш халқаро жамғармаси (IFAD) лойиҳаси ҳисобига **188,5 минг**, Жаҳон банки лойиҳалари ҳисобига **4 410,4 минг**, БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти (FAO) лойиҳаси ҳисобига **415,2 минг**, Германия халқаро ҳамкорлик жамияти (GIZ) лойиҳаси ҳисобига **738,8 минг** АҚШ долларига тенг маблағлар ўзлаштирилди.

Марказий фитосанитария лабораторияси ва Ўсимликлар карантини ва ҳимояси илмий-тадқиқот институти **2 млн АҚШ** долларига тенг лаборатория асбоб-ускуналари билан таъминланди.

Корея халқаро ҳамкорлик агентлигининг (KOICA) **6,7 млн доллар** маблағи жалб қилиниб, тегишли ҳужжатлар имзоланган.

Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармасига давлат бюджетидан ажратилган маблағлар: 2023 йилда жами **848,1 млрд сўм** маблағлар ҳисобидан, Жамғармага жалб қилинган ссуда ва тижорат банкларига қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш харажатларини молиялаштириш учун жойлаштирилган ресурсларнинг фоиз ставкалари ўртасида юзага келган салбий тафовут ва Халқаро молия институтларидан валютада жалб қилинган маблағлар бўйича курс фарқини қоплаш учун **639,4 млрд сўм** йўналтирилди.

Шунингдек, пахта териш машинаси хизмат ҳақининг 30 фоизини қоплашга **97,2 млрд сўм** субсидия маблағлари ажратиб берилди.

Тижорат банклари томонидан пахта хом ашёси хариди якуний ҳисоб-китобиға ажратилган тижорат кредитлари бўйича фоиз ставкасини қоплашға 111,4 млрд сўм компенсация ажратилди.

Бундан ташқари, Жамғармага ажратилган давлат бюджети маблағлари ҳисобидан, тадбиркорлик субъектлари томонидан харид қилинган қишлоқ хўжалиғи техникалари қийматининг 15 фоизини қоплашға 65,7 млрд сўм (*шундан лазерли ер текислагич агрегатлари қийматининг 30 фоизини қоплашға 4,1 млрд сўм*) ҳамда кредит ёки лизингга олинган техникалар фоизининг бир қисмини қоплашға 34,2 млрд сўм маблағ йўналтирилган.

Республиканинг шаҳар ва туманлари ободонлаштириш соҳалари йўналишида жами бугунги кунда 231 та ташкилотлар мавжуд бўлиб, уларнинг мавжуд штат бирликлари **65,7 минг** тани ташкил этмоқда.

Ушбу бошқармалар ходимларини сақлаш ҳамда белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун давлат бюджетдан 2023 йилда жами **4 736,9 млрд сўм** маблағлар йўналтирилди. Жумладан:



– қаровсиз ҳайвонларни тутиш ва сақлаш тадбирларида банд бўлган ходимларнинг иш ҳақи, сақлаш ва мазкур тадбирлар билан боғлиқ бошқа харажатлар бўйича **25,2 млрд сўм**;

– шаҳар ва туманлар аҳоли пунктларини ободонлаштириш бошқармаларидаги мавжуд штат бирликлари, уларга бириктирилган ҳудудларни сақлаш ва бошқа тадбирларга маҳаллий бюджетларнинг қўшимча маблағлари билан бирга **3 019,4 млрд сўм**;

– шаҳар ва туманлардаги дафн этиш жойларини сақлаш ва ободонлаштириш учун маҳаллий бюджетнинг қўшимча маблағлари билан бирга **602,8 млрд сўм**;

– шаҳар ва туман марказларида мавжуд тик қудуқлар, кузатув қудуқлари ва коллекторларни сақлаш ва жорий харажатлари бўйича **44,8 млрд сўм**;

– шаҳар ва туманлар кўчаларининг ташқи ёритиш тармоқларини сақлаш, таъмирлаш, фойдаланиш ва эксплуатация қилиш тадбирларига **232,4 млрд сўм**;

– шаҳар/туман ҳокимликлари балансида мавжуд бўлган ички йўллارни таъмирлаш харажатлари (“Очиқ бюджет” ахборот порталида “Менинг йўлим” дастури орқали 410,5 млрд сўм йўналтирилган) маҳаллий бюджетларнинг қўшимча маблағлари билан бирга **757,6 млрд сўм** ўзлаштирилган.



– бошқа турдаги коммунал ривожлантириш билан боғлиқ харажатларга **54,7 млрд сўм** маблағлар ўзлаштирилган.

Ҳукумат қарорларига асосан, Ободонлаштириш соҳаси бўйича қабул қилинган Давлат дастурларининг ижроси тўғрисида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 4 июндаги ПҚ-4351 - сонли “Аҳоли пунктларини ободонлаштириш соҳасида ишлар самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига мувофиқ, 2023 йилда Республика шаҳар/туман Ободонлаштириш бошқармаларининг моддий техника базасини мустаҳкамлаш бўйича жами **105,5 млрд сўм** маблағлар ҳисобига **259 та** махсус техника ва механизмлар харид қилиниб, фойдаланиш учун топширилди.



2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги ПФ-46-сонли “Республикада кўкаламзорлаштириш ишларини жадаллаштириш, дарахтлар муҳофазасини янада самарали ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонига асосан, 2023 йилда шаҳар/туман ободонлаштириш бошқармалари тасарруфидаги кўкаламзорлаштириш ҳудудларига **104,2 млрд сўм** маблағлар ҳисобига **78 та** махсус техникалар ҳамда **101 та** объектда қурилиш-таъмирлаш ишлари амалга оширилиб, **152,8 км** узунликдаги суғориш тизимлари ва **123 дона** сув чиқариш қудуқлари ташкил этилди. Жумладан:



– шаҳар/туман ободонлаштириш
бошқармалари тасарруфидаги
кўкаламзорлаштириш ҳудудларига суғориш
тизимларини ва сув чиқариш қудуқларини ташкил
этиш учун ажратилган маблағлар доирасида
Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар
Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар
ҳокимликлари томонидан тасдиқланган манзилли
дастурларга асосан **101 та** объектда қурилиш-
таъмирлаш ишлари амалга оширилиб, **152,8 км**
узуңликдаги суғориш тизимлари ва **123 дона** сув
чиқариш қудуқлари ташкил этилди;



– шаҳар/туман ободонлаштириш
бошқармалари моддий техник базасини
мустаҳкамлаш мақсадида 2023 йил учун
92 та махсус техникалар харид қилиниши
режалаштирилган бўлиб, 2023 йил якуни бўйича **77,6 млрд сўм** маблағлар
ҳисобига **78 та** махсус техникалар харид қилиниши таъминланди.



3. 2023 йилда Қорақалпоғистон
Республикасининг республика бюджети,
вилоятлар ва Тошкент шаҳар туман ва шаҳар
махаллий бюджети параметрларида ички
хўжалик автомобиль йўллари ҳолатини
яхшилаш ва таъмирлаш ишлари учун
ажратилган маблағлар доирасида “Очиқ
бюджет” ахборот порталининг “Менинг йўлим” лойиҳаси асосида тадбирлар
амалга оширилди ва бунда фуқаролар томонидан жами **10 317 та** лойиҳа келиб
тушган бўлиб, билдирилган ташаббуслар бўйича овозлар кетма-кетлиги асосида
энг кўп овоз тўплаган **519 та** лойиҳалар ғолиб деб топилди.



Қорақалпоғистон Республикаси
Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент
шаҳар ҳокимликлари ҳамда шаҳар ва
туманлар ҳокимликлари томонидан
ажратилган маблағлар лимитини ошириш
бўйича берилган таклифларига асосан
ажратилган маблағлар доирасида ғолиб
бўлган ташаббусларни тўлиқ
молиялаштириш учун **410,5 млрд сўм**
маблағлар йўналтирилди.



Шунингдек, тасдиқланган манзилли дастурларга асосан **519** та объект учун “Капитал қўйилмалар” электрон ахборот тизими орқали “ID” рақамларига боғланган ҳолда “Шаффоф қурилиш” миллий ахборот тизими орқали лойиҳа



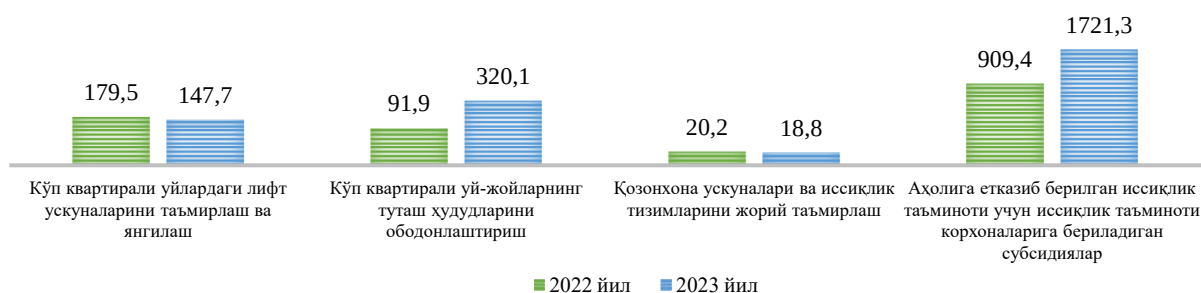
ва пудрат ташкилотлари аниқланиб, йил якуни бўйича **404,5** млрд сўм маблағлар ўзлаштирилиб, ғолиб деб топилган маҳаллаларда **835,7** км узунликдаги ички хўжалик йўллари таъмирланиб, фойдаланишга топширилди.

Уй-жой коммунал хўжалиги соҳасига 2023 йилда Давлат бюджетидан **2 207,8** млрд сўм ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **834,8** млрд сўм кўп маблағ ажратилди. Жумладан:

– Аҳолига иссиқлик таъминоти хизматлари учун пасайтирилган тарифларни қўллаш ҳисобига вужудга келган зарарларни қоплаш мақсадида иссиқлик таъминоти корхоналарига бериладиган субсидиялар бўйича:

44-расм

**УЙ-ЖОЙ КОММУНАЛ ХЎЖАЛИГИ СОҲАСИГА
2023 ЙИЛДА АЖРАТИЛГАН МАБЛАҒЛАР**



2023 йилда аҳолига иссиқлик таъминоти хизматлари тарифларини паст қўллаш ҳисобига кўрилган зарарларини қоплаш мақсадида тақдим этилган тегишли ҳисоб–китобларга кўра **1 721,3** млрд сўм маблағлар иссиқлик таъминоти корхоналарига йўналтирилди.

– **Иссиқлик таъминоти** корхоналарининг қозонхона ускуналари ва иссиқлик тизимларини таъмирлаш ишларига **18,8** млрд сўм маблағлар ўзлаштирилди.

Ҳукумат қарорларига асосан уй-жой коммунал соҳаси бўйича Давлат дастураининг ижроси юзасидан:

– Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 12 июндаги **376-сонли** қарорига асосан 2021-2027 йилларда Кўп квартирали уйлардаги лифт ускуналарини таъмирлаш ва янгилаш Дастурига мувофиқ, 2023 йилда ҳудудлардаги кўп квартирали уйларнинг 532 та лифтларни янгисига алмаштириш бўйича **2023 йил якуни бўйича 147,7** млрд сўм маблағлар ажратилган.

– Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 19 июндаги **ПҚ-5152**-сонли қарорига асосан 2023 йил учун жойлардаги Кўп квартирали уй-жойларнинг туташ ҳудудларини ободонлаштириш тадбирлари учун 2023 йилда **320,2** млрд сўм маблағлар ажратилди.

Транспорт ва алоқа хизматлари кўрсатувчи корхоналар фаолиятининг **2023 йил** натижалари ҳамда давлат **бюджети**дан ажратилган **субсидиялар** ижроси юзасидан:

I. Шаҳарда чекланган тарифлар бўйича йўловчиларни ташиш хизматларини кўрсатилиши муносабати билан шаҳар йўловчи ташиш транспорти ташувчилари кўрадиган зарарлар қоплаш йўналиши бўйича:

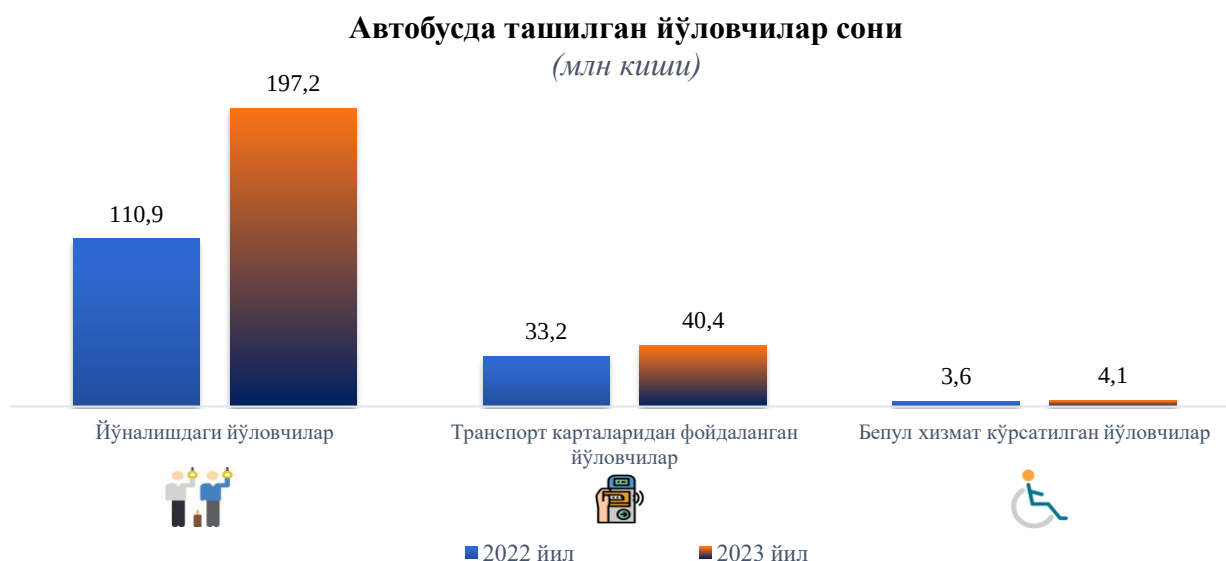
Йўловчиларни мунтазам ташиш билан банд бўлган ташувчилар томонидан кўриладиган зарарлар **давлат бюджети**дан қопланиб келинмоқда.

“Тошшаҳартрансхизмат” АЖнинг (кейинги ўринларда – Жамият) йўловчи ташиш хизматидан кўрилган зарарларини қоплаш учун 2023 йилда **628,5** млрд сўм субсидия маблағлари ажратилган. Бунда:

1.1 Жамият томонидан чекланган тарифлар ҳисобига йўловчи ташиш хизматидан кўрилган зарарларини қоплаш учун 2023 йилда **374** млрд сўм субсидия маблағлари ўзлаштирилди.

1.2 Шаҳар автобус йўналишида чекланган тарифларда йўловчи ташишни брутто-шартнома (gross cost contract) асосида бажарилган ишлар қиймати **423,6** млрд сўмни ташкил қилган бўлиб, шунинг, **169,1** млрд сўми ташишдан тушган тушумлар ҳисобидан, **254,5** млрд сўм бюджет маблағлари ҳисобидан қоплаб берилган.

45-расм



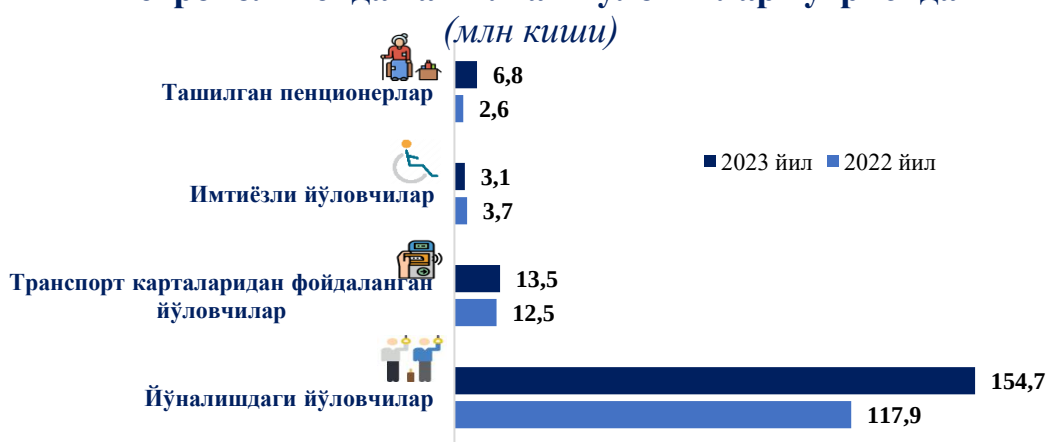
Жамият томонидан 2023 йилда жами **241,7 млн** нафар ёки 2022 йилнинг мос даврига нисбатан **94,1 млн** кўп йўловчиларга хизмат кўрсатилган: Хусусан:

- йўналишли йўловчилар сони – **197,2 млн**;
- транспорт карталардан фойдаланган йўловчилар сони – **40,4 млн**;
- бепул хизмат кўрсатилган йўловчилар сони – **4,1 млн**.

Ҳисобот даврида “Тошкентметрополитени” ДУКнинг (кейинги ўринларда – корхона) чекланган тарифлар ҳисобига йўловчи ташиш хизматидан кутилаётган зарарларини қоплаш учун **282,8** млрд сўм субсидия маблағлари ажратилган.

46-расм

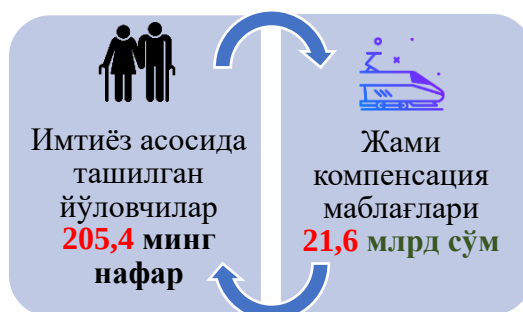
Метрополитенда ташилган йўловчилар тўғрисида



Ички туризмни ривожлантириш мақсадида маҳаллий йўналишларда авиақатновлардаги чипта нархини бир қисmini қоплаб бериш учун 2023 йилда **240,2 минг нафар** йўловчи учун жами **35,3** млрд сўм авиаташувчиларга ажратилди.

Фарғона шаҳридан Сўх туманига кичик авиация транспортида аҳолига мақбул нархларда қатновларни йўлга қўйиш натижасида ташувчи кўрган зарарларни қоплаш дастури бўйича **3,8 минг нафар** йўловчи учун жами **1,1** млрд сўм “Нимо Air” МЧЖга бюджет маблағлари ҳисобидан қоплаб берилди.

Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида яшовчи пенсионерлар, нафақа олувчилар ҳамда ногиронлиги бўлган шахсларга темир йўл ва авиа чипталар 50 фоизлик имтиёз билан сотилиши натижасида ташувчилар томонидан кўрилган зарарни қоплаб бериш дастури бўйича **205,4 минг нафар** йўловчи учун жами **21,6** млрд сўм компенсация маблағлари ажратилди.



Халқаро IT-сертификатларга эга ёш мутахассисларни қўллаб-қувватлаш:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Халқаро IT-сертификатларга эга ёш мутахассисларни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида” 2021 йил 19 апрелдаги 310-сон қарори ижросини таъминлаш мақсадида ҳамда ёшларнинг IT соҳасида салоҳиятини ошириш, шунингдек, IT билимларга қизиқтириш мақсадида халқаро IT сертификатларни олиш учун **50 фоизгача** харажатларини давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қоплаш тизими жорий этилган.

Халқаро IT сертификатларни олиш учун 3 000 га яқин ёшлар қатнашган бўлиб, уларнинг **966 нафарига 1 584,5 млн сўм** халқаро сертификат харажатлари қоплаб берилди.

Ҳозирда белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида қуйидаги ишлар амалга оширилди:

– Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Халқаро IT-сертификатга эга ёш мутахассисларни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида” 2021 йил 19 майдаги 310-сон қарорига мувофиқ “Дастурий маҳсулотлар ва ахборот технологиялари технологик парки дирекцияси” МЧЖ (Дирекция) томонидан республика бўйича олий таълим муассасалари талабалари ўртасида сўровнома ўтказилиб, энг кўп талаб қилинадиган **230 та** халқаро IT-сертификатлар рўйхати шакллантирилди;

– ушбу мақсадлар учун Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг Ғазначилигида алоҳида шахсий ғазна ҳисобварағи очилди;

– халқаро IT-сертификатга эга бўлган талабгорларнинг халқаро IT-сертификатни олиш харажатларининг **50 фоизгача** бўлган қисмини қоплашга оид ҳужжатлар намуналарини ишлаб чиқилган;

– аризаларни қабул қилиш мақсадида my.gov.uz порталида “Халқаро IT-сертификатларини олиш ҳамда ўқиш харажатларининг **50 фоизгача** бўлган қисмини қоплаб бериш” хизмати ишга туширилди;

– қўшимча маълумот олиш ҳамда компенсация қилинадиган халқаро IT-сертификатлар рўйхати билан таништириш мақсадида it-istedod.uz портали такомиллаштирилди.

Экспортга кўмаклашиш ва уни рағбатлантиришни кучайтириш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 24 майдаги ПҚ-4337-сонли ҳамда 2020 йил 7 майдаги ПҚ-4707-сон қарорларига мувофиқ маҳаллий экспорт қилувчи корхоналарга маҳсулотни экспорт қилишда транспорт харажатларининг 50 фоизгача қисмини Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобига компенсация қилиш тартиби ва экспорт ва

экспорт олди молиялаштириш, экспорт кредитлари ва таваккалчиликларини суғурталаш механизмлари жорий қилинган.

Экспортга кўмаклашиш ва уни рағбатлантиришни кучайтириш учун 2023 йилда бюджетдан **224,5 млрд сўм** маблағлар ажратилди, шунингдек экспорт қилишда транспорт харажатларининг бир қисмини компенсация қилиш учун **394,4 млрд сўм**, экспорт қилувчилар гаров сифатида суғурта хизматларидан фойдаланганда, суғурта мукофотини тўлаш бўйича харажатларни компенсация қилиш учун **39,7 млрд сўм** ажратилди.

Жумладан:

– **682 та** экспорт қилувчи корхоналарга экспортга йўналтирилган маҳсулотларни экспорт қилишда ташиш харажатларининг бир қисмини қоплаб бериш бўйича **394,4 млрд сўмлик** компенсация тўлаб берилди;

Бунинг натижасида маҳаллий тадбиркорлар томонидан **1 141,2 млн. АҚШ долларлик** (2022 йилга нисбатан **246,4 млн АҚШ доллари** кўп **128 фоиз**) экспорт амалга оширилган.

– **271 та** экспортёр корхоналарга гаров сифатида суғурта хизматларидан фойдаланганда **39,7 млрд сўмлик** суғурта мукофоти харажатлари қоплаб берилди;

– **245 та** маҳаллий экспорт қилувчи корхоналарга халқаро стандарт ва сертификатни жорий қилиш бўйича **41,2 млрд сўмлик** молиявий ёрдам кўрсатилди;

– **345 та** маҳаллий экспорт қилувчи корхоналарга халқаро кўргазма-ярмарка тадбирларини ташкил этиш бўйича **38,9 млрд сўмлик** молиявий ёрдам кўрсатилди шунингдек, ўзбек брендлари ва маҳсулотларини хорижда тарғиб қилиш бўйича “Made in Uzbekistan” дастурини амалга ошириш учун **78,3 млрд сўм** маблағ сарфланди;

– **113 та маҳаллий** экспорт қилувчи корхоналарга даврий нашрларга обуна бўлиш, тақдимотлар ва реклама компанияларини ўтказиш бўйича **4,1 млрд сўмлик** молиявий ёрдам кўрсатилди;

– экспорт қилувчи корхоналарга ваколатли органларнинг мева-сабзавотлар, тўқимачилик маҳсулотлари ва буюмларини экспорт қилиш учун зарур сертификатларни (**82 525 та** фитосанитар сертификати, **86 805 та** келиб чиқиш сертификати, **45 та** мувофиқлик сертификати) расмийлаштириш билан боғлиқ **36,7 млрд сўмлик** харажатлар қоплаб берилди;

– маҳаллий ва хорижий компанияларни, мутахассисларни жалб қилган ҳолда бизнес-семинарлар, тренинглар, савдо миссиялари ва бизнес-форумлар ташкил этиш учун **32 та** экспорт қилувчи корхоналарга **287,1 млн. сўмлик** молиявий ёрдам кўрсатилди;

– экспорт қилувчи корхоналарга маҳсулот наъмуналарини юбориш юзасидан **2 та** экспорт қилувчи корхоналарга **42,5 млн сўм**лик молиявий ёрдам кўрсатилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 9 сентябрдаги ПФ-220-сон Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг 5 октябрдаги 568-сонли қарорлари ижроси бўйича Жамғарма томонидан фуқароларга қайта тикланувчи энергия манбалари қурилмаларини харид қилиш имконини берувчи онлайн электрон Платформа (**energymarket.uz**) ишга туширилди.



Платформа орқали таъминотчи корхоналарга фуқаролардан **221,8 млрд сўм**лик жами **6 668 та** (4 276 та компенсация ва 2 392 та бўлиб-бўлиб тўлаш) аризалар ўрганилмоқда, шундан **20,4 МВт** – қуёш электр станциялари ҳамда **61,7 минг литрлик** – қуёш сув иситиш қурилмалари.

Платформа ишга тушгандан буён қурилмаларни таъминотчи корхоналар ва фуқаролар ўртасида **12,7 млрд.сўм**лик **377 та** шартномалар имзоланган (987 кВтлик - Қуёш электр станциялари ва 9 306 литрлик - Қуёш сув иситкичлари).

Ушбу шартномалар бўйича бугунги кунга қадар таъминотчи томонидан ўрнатиб берилган 142 та фуқаронинг **3,47 млрд. сўм**лик (шундан компенсация 83 та фуқарога 0,44 млрд. сўм ва муддатли тўлов 59 та фуқарога 3,03 млрд.сўм) давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қоплаб берилди (432,96 кВтлик – Қуёш электр станциялари ва 3600 литрлик – қуёш сув иситкичлари).

Марказлашган инвестиция лойиҳалари ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш тадбирлари.

Ҳисобот даврида **Марказлашган инвестиция лойиҳалари ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатларига** Давлат бюджети жами харажатларининг **10,5 фоизи** ёки **29 581,6 млрд сўм** маблағ сарфланди.

2023 йилда Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастурида белгиланган **2 672 та** объектларда қурилиш таъмирлаш ишлари учун **16 501,6 млрд сўм маблағ** ажратилган.

Дастур ижроси юзасидан ажратилган маблағларнинг йиллик ўзлаштирилиши ҳолати соҳалар кесимида таҳлили қуйидагилардан иборат:

1. Ижтимоий соҳа муассасалари.

а) умумтаълим мактаблари бўйича:

Дастур доирасида **421 та** умумтаълим мактабларида қуриш, реконструкция қилиш, мукамал таъмирлаш ишлари амалга оширилган бўлиб, бу ишларни амалга ошириш мақсадлари учун **2 381,9 млрд сўм маблағ** ажратилган.

Ушбу ажратилган маблағлар ҳисобига жами **383 та** объектларда, жумладан, **14 850 ўқувчи** ўринли **22 та** янги мактаблар қурилди, **67 288 ўринли 284 та** умумтаълим мактаблари реконструкция қилинди ҳамда **77 та** умумтаълим мактабларида мукамал таъмирлаш ишлари амалга оширилган ва фойдаланишга топширилган, шунингдек, **56 та** спорт заллари қуриб битказилди.

Ушбу умумтаълим мактабларини мебель, ўқув-лаборатория асбоб-ускуналари, спорт анжомлари ва техник воситалар билан жиҳозлаш ишлари учун жами **205,2 млрд сўм** маблағлар тўлаб берилди.

б) Ижод ва ихтисослаштирилган мактаблар бўйича:

2023 йилги Дастур доирасида **6 та** ижод ва ихтисослаштирилган мактабларда қуриш-таъмирлаш ишларини бажариш учун **124,7 млрд сўм** маблағ ажратилган.

2023 йил якуни билан **1 702 ўқувчи** ўринли ўқув ва ётоқхона бинолари ҳамда **2 та** спорт зални қуриш ва реконструкция қилиш орқали **3 та** муассаса фойдаланишга топширилган.

в) Мактабгача таълим муассасалари бўйича:

Таълимнинг бошланғич бўғини ҳисобланган мактабгача таълим муассасаларида қулай шароит яратиш мақсадида, 2023 йилда жами **188 та** мактабгача таълим муассасаларида қурилиш (реконструкция) ва мукамал таъмирлаш ишлари учун **916 млрд сўм** ажратилган.

Натижада, **12 670 ўринли 67 тасида** янги қуриш, **14 740 ўринли 110 тасида** реконструкция ишларини амалга ошириш орқали **181 та** тарбия масканлари ишга туширилган бўлса, **2 тасида** мукамал таъмирлаш ишлари олиб борилди ва фойдаланишга топширилган.



г) Республика аҳоли саломатлигини яхшилаш, сифатли тиббий хизмат кўрсатилишини таъминлаш ва шифохоналарда даволанувчи беморлар учун зарур шарт-шароитларни яхшилаш мақсадида **100 та** соғлиқни сақлаш объектларида қурилиш-таъмирлаш ҳамда жиҳозлаш ишлари учун **1 296 млрд сўм** маблағ ажратилган.

Амалга оширилган ишлар натижасида **78 та** объектлар фойдаланишга топширилиб, **3 284 ўрин** (койка) ҳамда **5 780 қатновли** тиббий хизматлар йўлга қуйилган.



д) Олий таълим муассасалари бўйича:

2023 йилда **39 та** олий таълим соҳасидаги объектларда қурилиш-таъмирлаш ишларини амалга ошириш учун **664,8 млрд сўм** маблағ ажратилган.

Мазкур маблағлар эвазига **27 та** олий таълим муассасаларида **8 300 ўринли** ўқув бинолари, **500 ўринли** талабалар турар жой бинолари янгидан қурилиб фойдаланишга топширилди.



Шу билан бирга, мавжуд **300 ўринли** ўқув бинолари ҳамда **350 ўринли** талабалар турар жой биноларида реконструкция ва мукаммал таъмирлаш ишлари амалга оширилди.

е) Жисмоний тарбия ва спорт объектлар бўйича:

Дастур доирасида **19 та** объектларни қуриш, реконструкция қилиш ҳамда мукаммал таъмирлаш ишларига 2023 йилда **413,7 млрд сўм** маблағ ажратилди.

Ушбу маблағлар ҳисобидан 2023 йилда **13 та** жисмоний тарбия ва спорт объектларида (**2 та** универсал спорт мажмуаси, **2 та** футбол ўйингоҳи, **2 та** спорт-соғломлаштириш мажмуаси, **2 та** болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари ва бошқа спорт объектлари) қуриш, реконструкция қилиш ҳамда мукаммал таъмирлаш ишлари амалга оширилди.



ё) Маданият ва санъат объектлари бўйича:

14 та маданият ва санъат муассасаларини қуриш-таъмирлаш ишлари учун **117,2 млрд сўм** маблағ ажратилди. Ҳисобот даврида **6 та** маданият ва санъат объектларида қурилиш ишлари якунланиб, фойдаланишга топширилди.



ж) Илм-фан ва инновацион объектлари бўйича:

7 та Илм-фан ва инновацион (илмий тадқиқот институтлари ва унинг лаборатория бинолари) объектларида қурилиш-таъмирлаш ишларини амалга ошириш учун 2023 йилда **36,7 млрд сўм** бажарилган ишлар учун молиялаштириб берилди. Ушбу ажратилган маблағлар ҳисобига **4 та** илм-фан объектлари фойдаланишга топширилган.

Муҳандислик-коммунал инфратузилма

а) 2023 йилда Ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастури доирасида республика аҳоли пунктларини тоза ичимлик суви билан таъминлаш ва оқова сув тизимларини яхшилаш мақсадида Давлат бюджетидан “Сув таъминоти ва канализация тизимларини ривожлантириш” жамғармасига **2 452,8 млрд сўм** трансферт маблағлари ажратилди.

Буларнинг ҳисобига, **1 458 км** сув тармоғи қурилиши ва **243 км** тармоқ реконструкция қилиниши, шунингдек, **9 та** ҳудуддаги **78 км** оқова сув тармоғи қурилиши ва реконструкция қилиниши кўзда тутилган эди.



Шундан, 2023 йил якуни билан **1 823 км** ичимлик ва оқова сув тармоқлари ётқизилди ҳамда **299 та** иншоотларда қуриш ва реконструкция қилиш ишлари амалга оширилди ҳамда **275 та** объект фойдаланишга топширилди.

Натижада, 2023 йил якуни билан **76 та** маҳалла (680 минг нафар аҳоли) илк бор ичимлик суви билан таъминланди, **1,5 млн нафар** аҳолининг сув таъминоти яхшиланди, ичимлик суви билан таъминланганлик даражаси **74,2 фоиздан 77 фоизга** етди.

Бундан ташқари, янгидан барпо этилаётган кўп қаватли уй-жойлар ва "Янги Ўзбекистон" массивларини сув таъминоти ва оқова сув тизимлари билан таъминлаш учун 2023 йилда **682,3 млрд сўм** трансферт маблағлари йўналтирилди.

Мазкур маблағлар ҳисобидан узунлиги қарийиб **412,0 км** бўлган **42 та** ичимлик ва оқова сув қувурларини тортиш, ҳамда **118 та** иншоотда қуриш ва реконструкция қилиш ишлари амалга оширилган.

б) Иссиқлик таъминоти бўйича 56 та объект, жумладан 14 та иссиқлик қозонхоналарини ва **39 км** иссиқлик тармоқларини қуриш ишлари учун ҳисобот даврида **270,9 млрд сўм** маблағлар молиялаштириб берилди.

Ҳисобот даврида **6 та** қозонхона, **32,2 км** иссиқлик тармоқлари фойдаланишга топширилди.

Ушбу қозонхоналар ва иссиқлик таъминоти тармоқларини қуриб фойдаланишга топшириш эвазига **58 та** кўп қаватли уйлар (25 мингга яқин хонадон) ва **11 та** ижтимоий соҳа объектларининг иссиқлик таъминоти яхшиланди.



Йўл-транспорт инфратузилмаси

1. 2023 йилда 762 та йўл хўжалигидаги объектларда қурилиш ишларини амалга ошириш, ўлчов тарозиларини ўрнатиш, техника ва машина-механизмлар харид қилиш учун ҳисобот даврида **2 888,5 млрд сўм** маблағлар ажратилди.

Ушбу маблағлар ўзлаштирилиши ҳисобига йил якунида жами **629,2 км** узунликдаги автомобиль йўллари ҳамда **2 151,0 км** кўприклар ва йўл ўтказгичлар қуриш ва таъмирлаш ишлари якунланиб, фойдаланишга топширилган.

Жумладан:

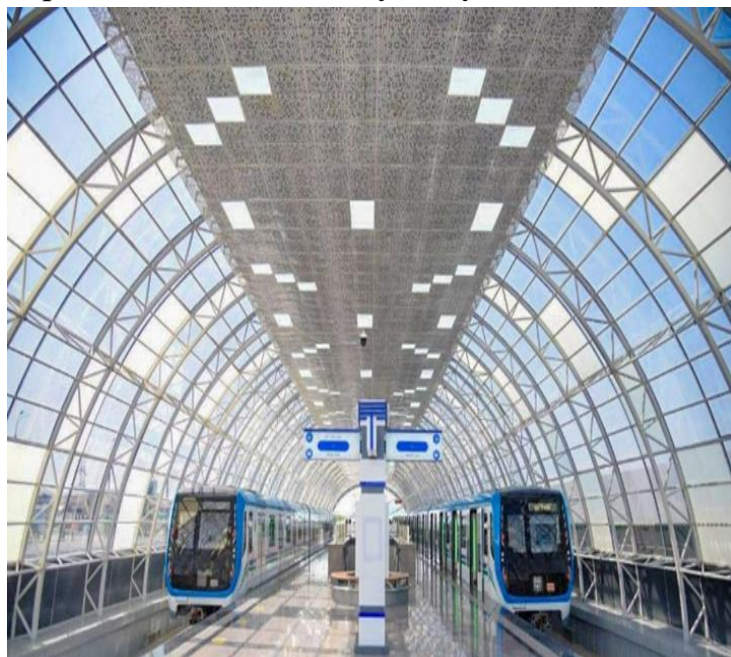
а) 153 та умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини ва кўприкларни қуриш ва реконструкция қилиш, шунингдек техника ва машина-механизмлар харид қилиш учун 2023 йилда **1 667,6 млрд сўм** ажратилди.

б) 609 та ички хўжаликлараро автомобиль йўллари ва шаҳар кўчаларини шунингдек, sanoat зоналарига олиб боровчи ички йўллар ва "Янги Ўзбекистон" массивларидаги ички йўллар қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш ишларига – **1 220,9 млрд сўм** йўналтирилди.



2. Дастур доирасида 6 та темир йўл транспорти ва метро объектлари учун **99,3 млрд сўми** ўзлаштирилган. Ушбу объектларнинг **3 таси** йилдан йилга ўтувчи ("Тошкент метрополитени Сергели йўналиши қурилиши", Тошкент шаҳрида ер усти ҳалқа метрополитенини қуриш) объект ҳамда **3 таси** янгидан бошланувчи объектлар ҳисобланади.

Маълумот учун: Тошкент шаҳар ҳалқа автомобиль йўли бўйлаб **13,7 км**лик 9 бекатдан иборат метрополитен линиясининг иккинчи босқич ишлари доирасида Қўйлик-Қипчоқ-Янгиҳаёт линияси қурилиш ишлари учун **42,3 млрд сўми** ҳисобот даврида молиялаштирилган.



Шу билан бирга, 2023 йил апрель ойида ушбу лойиҳанинг II босқичи Қўйлик-Қипчоқ-Янгиҳаёт линияси доирасида умумий узунлиги **7,74 км** бўлган **5 та** бекатдан иборат “Қўйлик-Қурувчилар” участкасида қурилиш ишлари тугатилди ва Тошкент метрополитенининг бекатлари сони **48 тага** етди.

Мазкур объектни яқунлаш билан Тошкент вилояти Бектемир тумани, Тошкент шаҳри Яшнобод тумани Қўйлик массиви, Сергели ва янги ташкил этилган Янгиҳаёт туманларида истиқомат қилувчи аҳолининг транспорт воситаларига бўлган эҳтиёжлари қондирилиб, кунлик **86 минг** йўловчига экологик тоза, сифатли ва замон талабларига мос транспорт хизмати кўрсатилишига эришилади.



Ер усти метроси қурилишининг иккинчи босқичи тўлиқ яқунланиши билан Тошкент метрополитенининг жами узунлиги **70 км**дан ортади. Бекатлар сони эса **50 тага** етади.

Ирригация ва мелиорация объектлари:

а) 2023 йилда **158 та** ирригация объектлари учун **1 074,2 млрд сўм** маблағ ажратилди.

2023 йилда ирригация-мелиорация лойиҳаларига ажратилган маблағлар



1. 2023 йилда ишга туширилган қувватлар



2. Эришилган натижа:

Амалга оширилган ирригация ва мелиорация тадбирлари натижасида объектларининг техник ҳолати яхшиланиб, лойиҳалар ҳудудидаги **207,6 минг гектар** майдонларнинг сув таъминоти ва **105,7 минг гектар** суғориладиган ер майдонларининг мелиоратив ҳолати яхшиланишига эришилган.

2023 йилда ирригация йўналишида **394,3 км** канал, **57,7 км** лоток, **19 та** гидротехника иншоотлари, **4,3 м3/с** насос станциялари, **60 та** суғориш қудуғи, **180 млн метр куб** сув омбори, **230,3 км** очик ва **156 км** ёпиқ коллектор-дренаж тармоқлари ва **6 та** вертикал дренаж қудуғи қуриш ва реконструкция қилиш ишлари бажарилди.



б) **48 та** мелиорация объектлари (шундан, 21 та йилдан йилга ўтувчи, 27 та янгидан бошланувчи) учун **240,0 млрд сўм** маблағ ажратилди.

2023 йил Дастур доирасида ажратилган маблағлар ҳисобига **257,8 км** очик, **173,5 км** ёпиқ горизонтал коллектор-дренаж тармоқлари, **6 та** вертикал дренаж қудуғи, **53 та** гидротехник иншоот ва **50 та** кузатув қудуқлари қурилди ва реконструкция қилинди.

Ушбу лойиҳаларни амалга ошириш натижасида ирригация ва мелиорация объектларининг техник ҳолати яхшиланиб, лойиҳалар ҳудудидаги **208 минг** гектар майдонларнинг сув таъминоти ва **106 минг** гектар суғориладиган ер майдонларининг мелиоратив ҳолати яхшиланишига эришилди.

Махсус иқтисодий зоналар, кичик саноат зоналари, ёшлар саноат ва тадбиркорлик зоналари ҳамда йирик ишлаб чиқариш лойиҳаларини ташқи муҳандислик-коммуникация тармоқлари билан таъминлаш

Махсус иқтисодий ва кичик саноат зоналар ҳамда инвестиция лойиҳаларини ташқи муҳандислик-коммуникация тармоқлари билан таъминлаш учун **835,6 млрд сўми** молиялаштириб берилди.



Жумладан:

ичимлик сув таъминоти ва канализация тармоқларини қуриш ишларига **74,2 млрд сўм**;

автомобиль йўллари, кўприklar ва йўл ўтказгичларни қуриш ишларига **128,6 млрд сўм**;

ташқи электр тармоқлари билан таъминлаш учун **585,8 млрд сўм**;

ташқи табиий газ тармоқлари билан таъминлаш учун **9,2 млрд сўм** маблағлар молиялаштириб берилди.

Йил якунига қадар ажратилган маблағлар ўзлаштирилиши натижасида саноат зоналаридаги **68 та** объектлар, жумладан, **25 та** ичимлик ва оқова суви, **19 та** автомобиль йўллари, **19 та** электр тармоқлари ва **5 та** табиий газ объектлари фойдаланишга топширилган.

Шу билан бирга йил якунига қадар, **41,8 км** узунликдаги ичимлик ва оқова суви тармоқлари ва **9 та** сув иншоотлари, **23,8 км** узунликдаги автомобиль йўллари, **166,6 км** узунликдаги электр тармоқлар ва **8 та** трансформатор подстанциялари ҳамда **13,6 км** узунликдаги табиий газ тармоқлари билан таъминланди.

Туризм объектлари атрофидаги ер майдонлари, сув ва йўл инфратузилмаларини яхшилаш учун **12 та** (8 та йилдан йилга ўтувчи, 4 та янгидан бошланувчи) объектларга **56,6 млрд сўм** маблағ ажратилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2022-2023 йилларда маҳаллалар инфратузилмасини янада яхшилаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2022 йил 25 октябрдаги ПҚ-408-сон қарор қабул қилинган.

Дастур доирасида, аҳолига қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида **5 218 та** маҳаллаларда инфратузилма объектларини янада яхшилаш бўйича **7 046,8 млрд сўмлик 7 302 та** лойиҳаларни амалга оширилиши белгиланган.

Йил давомида ушбу дастур доирасида маҳаллалар инфратузилмасини яхшилаш учун 2023 йилда **4,5 трлн сўм** маблағ йўналтирилди. Дастур доирасида ажратилган маблағлар ҳисобидан 6 823 та объектлар фойдланишга топширилди.

Маълумот учун: Ушбу дастур доирасида 2022 йилда маҳаллалар инфратузилмасини яхшилаш учун 2,2 трлн сўм йўналтирилган.

Давлат ҳокимияти, бошқарув, адлия, прокуратура ва суд органлари таъминотига 2023 йилда **15,9 трлн сўм** ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **3,3 трлн сўм** кўп маблағ ажратилди.

Бунда, **суд органлари** иш фаолиятини самарали ташкил этиш мақсадида 2023 йил давомида **1 295,4 млрд. сўм** ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **177,8 млрд сўм** кўп маблағлар ажратилган.

Ажратилган маблағлар ҳисобидан суд тизимида фаолият юритаётган **4 000,0 та** бошқарув штат бирликларининг (*шу жумладан судья штат бирликлари 1549 та*) ойлик иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўлов харажатлари ҳамда ташкилотларнинг жорий (сақлаш) харажатлари молиялаштирилиб келинмоқда.

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш харажатларига 2023 йил якунлари билан давлат бюджетидан ажратилган маблағлар миқдори **760,9 млрд.сўмни** ташкил этди.

Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятнинг бошқа институтларини қўллаб-қувватлашга Давлат бюджетидан **326,8 млрд сўм** маблағ ажратилди.

Биринчи даражали бюджет маблағларини тақсимловчиларига республика бюджетидан ажратилган маблағларининг ижроси.

Ҳисобот даврида биринчи даражали бюджет маблағларини тақсимловчилар томонидан ўзлаштирилган маблағлар миқдори **203 636,9 млрд сўмни** ёки ажратилган жами маблағларнинг **98,5 фоизини** ташкил этди. Жумладан:

— жорий харажатлар ўзлаштирилиши **143 598,6 млрд сўмни** ёки жами маблағларнинг **98,9 фоизини** ташкил этган;

— объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмаларига **6 159,9 млрд сўм** маблағ сарфланди.

– республика бюджетидан давлат мақсадли жамғармаларига ажратилган маблағлар миқдори **28 144,7** млрд сўми ташкил этди.

6-жадвал

2023 йилда Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетидан биринчи даражали бюджет маблағлари тақсимловчиларнинг харажатлари

млн сўм

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
X	Республика бюджетидан ажратиладиган маблағлар, жами	203 636 890,1
	<i>шу жумладан:</i>	
	жорий харажатлар	143 598 630,9
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	26 206 456,9
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	6 159 970,8
	давлат мақсадли жамғармаларига трансфертлар	28 144 684,0
	Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетидан Қорақалпоғистон Республикаси бюджетига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларига ажратиладиган тартибга солувчи трансфертлар	24 280 823,7
	қайта тақсимланадиган маблағлар	1 452 780,6
1.	Ўзбекистон Республикаси Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги	39 127 508,5
	<i>шу жумладан:</i>	
	жорий харажатлар	38 754 555,9
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	695 382,7
	Халқ таълими соҳасидаги ислохотларга қўмаклашиш жамғармаси учун ажратиладиган маблағлар	128 600,0
	Мактабгача таълимни ривожлантириш жамғармаси учун ажратиладиган маблағлар	92 000,0
	Ўзбекистон Республикаси Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги тизимидаги муассасаларни спорт жиҳозлари билан таъминлаш учун харажатлар	60 344,8
	умумтаълим мактабларини миллий чолғу асбоблари билан таъминлаш учун харажатлар	48 570,6
	мактабларда маънан эскирган компьютер синфларини янгिलाш учун харажатлар	313 838,6
	Ўзбекистон Республикаси мактабгача ва мактаб таълими вазири жамғармаси учун ажратиладиган маблағлар	50 000,0
	Хорижий тилларни ўрганишни оммалаштириш агентлигининг бюджетдан ташқари жамғармаси маблағларини шакллантириш	2 028,6
	<i>шу жумладан қайта тақсимланадиган маблағлар:</i>	
	давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этилган мактабгача таълим ташкилотларига субсидиялар	
	болаларни бошланғич таълимга мажбурий бир йиллик тайёрлаш учун харажатлар	
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	362 122,0
	Республика мақсадли китоб жамғармасига трансфертлар	10 830,6
2.	Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги	6 330 967,2
	<i>шу жумладан:</i>	
	<i>жорий харажатлар</i>	5 209 198,8
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	247 655,4

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	шу жумладан қайта тақсимланадиган маблағлар:	
	олий таълим муассасасида магистратура босқичида ўқиётган барча хотин-қизларнинг контракт тўловларини қайтариш шартисиз қоплаш учун харажатлар	
	давлат-хусусий шериклик ва давлат олий таълим ташкилотларининг буюртмалари асосида талабалар турар жойини барпо этиш бўйича лойиҳалар учун субсидиялар	240 818,1
	давлат хусусий шериклик асосида қурилган талабалар турар жойида яшайдиган талабалар учун давлат шеригига ажратиладиган субсидиялар	6 837,3
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	451 768,5
	Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармасига трансфертлар	670 000,0
3.	Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги	4 148 671,6
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	3 624 185,5
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	1 368 876,2
	болаларни вакцинация қилиш билан боғлиқ харажатлар	199 393,1
	оналар ва болалар, репродуктив ёшдаги аёллар саломатлигини сақлаш учун зарур дори воситалари ва тиббий буюмлар («К» витамини, сурфактант ва бошқалар) билан таъминлаш учун харажатлар	18 097,4
	болалар тиббиёт ва туғруқ муассасаларида юқори технологик лаборатория ускуналари билан тўлақонли ва самарали фойдаланиш мақсадида реагентлар, сарфланадиган анжомлар ҳамда сервис хизматлари учун харажатлар	8 434,0
	нефрология ва гемодиализ ёрдами кўрсатиш учун харажатлар	108 220,4
	нейросенсор карлик ёки заиф эшитадиган болаларда кохлеар имплантатлардан фойдаланган ҳолда операциялар ўтказиш учун харажатлар	46 363,2
	буйрак ва жигар трансплантацияси бўйича жарроҳлик амалиёти ўтказилган беморларни дори воситалари билан таъминлаш учун харажатлар	106 288,2
	кам учрайдиган (орфан) ва бошқа ирсий-генетик касалликларга чалинган болаларга тиббий ва ижтимоий ёрдам кўрсатиш учун харажатлар	31 011,9
	болаларни ҳамда туғиш ёшидаги аёлларни, ҳомиладор аёлларни ва бола эмизувчи оналарни профилактик махсус препаратлар билан бепул таъминлаш учун харажатлар	91 997,5
	«Электрон соғлиқни сақлаш» тизимини кенг жорий этиш, ягона миллий стандартлар асосида интеграциялашган ахборот тизимлари ва маълумотлар базаси мажмуасини яратиш учун харажатлар	11 372,2
	физioterапевтик асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш учун харажатлар	84 483,2
	«Спинал мушак атрофияси» ташхиси қўйилган бемор болаларга тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатиш ва дори воситаларини бепул етказиб бериш учун харажатлар	117 981,4
	ногиронлиги бўлган шахсларга кўрсатилаётган тиббий-ижтимоий хизматлар сифатини янада яхшилаш бўйича чора-тадбирларни молиялаштириш учун харажатлар	7 429,2
	Қон компонентлари захирасини яратиш мақсадида қон билан ишлаш хизмати муассасаларини зарур миқдордаги гемоcontainersлар билан таъминлаш харажатлари	10 206,9
	эндокрин касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхислаш ва даволаш чора-тадбирларни молиялаштириш учун харажатлар	46 712,4
	гематология ва трансфузиология хизматларини ривожлантириш ҳамда онкогематологик ва даволаниши қийин бўлган касалликларга чалинган шахсларни янада қўллаб-қувватлаш учун харажатлар	143 625,7
	вирусли гепатитнинг «С» ва «В» турларини эрта ташхислаш ва вирусга қарши махсус даволаш ишларини ташкил этиш учун харажатлар	11 738,0
	наркология муассасаларини тиббиёт ускуналари билан жиҳозлаш учун харажатлар	14 441,6

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	<i>шу жумладан қайта тақсимланадиган маблағлар:</i>	
	онкология ёрдамида такомиллаштириш ва онкология хизматини янада ривожлантириш учун харажатлар	148 539,1
	Онкогематологик ва даволаш қийин бўлган касалликларга чалинган беморларни соғломлаштиришга кўмаклашиш жамғармаси учун ажратиладиган маблағлар	102 063,2
	Иқтидорли ва малакали тиббиёт мутахассисларини қўллаб-қувватлаш ҳамда тиббиёт муассасаларига жалб қилиш жамғармаси учун ажратиладиган маблағлар	43 506,9
	чақалоқларда эшитиш нуқсонларини эрта аниқлаш учун тиббий жиҳозларни харид қилиш учун харажатлар	16 970,7
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	524 486,1
4.	Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги	1 054 468,6
	<i>шу жумладан:</i>	
	жорий харажатлар	871 159,1
	<i>шундан:</i>	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	181 026,9
	болалар мусиқа ва санъат мактаблари ҳамда маданият марказларини миллий чолғу асбоблари билан таъминлаш учун харажатлар	6 672,6
	Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигининг бюджетдан ташқари жамғармаси маблағларини шакллантириш	47 362,2
	давлат буюртмасига асосан миллий кино маҳсулотларини яратиш учун харажатлар	103 212,2
	миллий сериаллар ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш учун республика миқёсида фаолият юритувчи телеканалларга ажратиладиган субсидиялар	8 779,9
	«Ипак йўли дурдонаси» Тошкент халқаро кинофестивалини ўтказиш учун харажатлар	10 000,0
	хорижий кинокомпаниялар томонидан Ўзбекистон ҳудудида кино ишлаб чиқариш харажатларининг бир қисmini қоплаш учун харажатлар	5 000,0
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	183 309,5
5.	Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги	2 886 597,8
	<i>шу жумладан:</i>	
	жорий харажатлар	83 518,1
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	335 528,7
	<i>шундан:</i>	
	иссиқлик таъминоти объектларини қуриш, реконструкция қилиш ва модернизациялаш учун харажатлар	231 737,9
	Сув таъминоти ва канализация тизимларини ривожлантириш жамғармасига трансфертлар	2 467 551,0
6.	Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги	1 657 307,0
	<i>шу жумладан:</i>	
	жорий харажатлар	1 503 914,7
	<i>шундан:</i>	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	965 130,2
	қишлоқ хўжалигида сув тежовчи технологияларни жорий этиш учун субсидиялар	26 396,1
	қишлоқ хўжалиги ерларининг норматив қийматини аниқлаш ва қайта баҳолаш ва тупроқ бонитировкаси ҳамда тупроқ хариталарининг коррективировкасини ўтказиш, шунингдек, суғориладиган ерлар тупроғининг	77 328,5

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	агрокимёвий тадқиқот ишларини бажариш, агрокимёвий картограммалар тузиш ва тупроқ (ерлар) мониторингини ўтказиш учун харажатлар	
	жисмоний шахслар томонидан хонадонларда етиштириладиган пилла (хўл пилла) ҳосили учун субсидиялар	52 998,6
	яйлов ерларида шахтали ва тик қудуқлар ҳамда насос станцияларини қуриш ва реконструкция қилишга сарфланган харажатларнинг бир қисmini қоплаш учун субсидиялар	19 875,9
	қорақўлчилик субъектларига экспорт қилинган қорақўл ва қорақўлча тери учун субсидиялар	2 893,9
	қўшилган қиймат солиғи тўловчиси бўлган чорвачилик, паррандачилик ва балиқчилик хўжаликлари томонидан етиштирилиб, сотилган маҳсулотлар учун субсидиялар	602 964,1
	уй ҳайвонларини вакцинация қилиш учун харажатлар	124 600,6
	Қорақалпоғистон Республикаси хўжаликлари томонидан наслдор қорамол, қўй ва эчки, она балиқ ва жўжаларни харид қилиш учун субсидиялар, шунингдек 2023 йил 1 январга бўлган қарздорликни қоплаш учун маблағлар	34 737,4
	чигиртка ва зараркунандаларга қарши курашиш ҳамда фавқулодда вазиятларда ҳосилни сақлаб қолишни таъминлаш билан боғлиқ харажатлар	12 335,6
	тут парвонасига қарши курашиш тадбирлари учун харажатлар	10 999,6
	шу жумладан қайта тақсимланадиган маблағлар:	0,0
	лалми ва яйлов ер участкаларида томчилатиб ва ёмғирлатиб суғориш технологиясини жорий этиш харажатлар	
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	7 392,3
	Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш жамғармасига трансфертлар	146 000,0
7.	Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги	3 234 192,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	2 041 402,0
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	1 506 165,7
	пахта хом ашёсини етиштирувчилар томонидан томчилатиб суғориш тизимини жорий этиш харажатларининг бир қисmini қоплаш учун харажатлар	96 907,8
	Амударё дарёсининг Тахиатош гидроузели юқори бьефидаги лойқа чўкиндиларни земснарядлар ёрдамида тозалаш ишларини ташкил этиш учун харажатлар	26 600,0
	сув хўжалиги тизимидаги насос станцияларининг электр энергияси харажатларини қоплаш учун харажатлар	1 382 657,9
	шу жумладан қайта тақсимланадиган маблағлар:	
	пахта ва бошоқли дон етиштирувчи фермер хўжаликларининг насос агрегатлари истеъмол қиладиган электр энергияси харажати қоплаш учун субсидиялар	
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	1 192 789,9
8.	Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги	682 549,5
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	499 214,1
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	183 335,4
9.	Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги	6 281 893,7
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	219 415,3
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	57 982,8
	авиаташувчиларга маҳаллий йўналишлардаги авиақатновлар учун чипта нархининг бир қисmini қоплаш учун субсидиялар	35 321,5

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	темир йўл ва авиаташувчиларга Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида яшовчи пенсиянерлар, нафақа олувчилар ҳамда ногиронлиги бўлган шахсларга 50 фоизлик имтиёз билан сотилган чипталар зарарини қоплаш учун харажатлар	21 598,5
	Фарғона вилоятининг Фарғона шаҳридан Сўх туманига кичик авиация транспорти қатновлари бўйича қўрилган зарарни қоплаш учун харажатлар	1 062,8
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	478 076,0
	Автомобиль йўллари ривожлантириш мақсадли жамғармасига трансфертлар	5 584 402,4
	қайта тақсимланадиган маблағлар	0,0
	Тошкент шаҳар автобус йўналишида чекланган тарифлар бўйича автобусда йўловчилар ташишни брутто-шартнома асосида ташкил этиш ва молиялаштириш тизими учун зарур маблағлар	
	“Тошкент метрополитени” ДУКнинг чекланган тарифларда йўловчиларни ташишдан қўрадиган зарарларини қоплаш ҳамда хавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ харажатлар	
	"Тошшаҳартрансхизмат" АЖнинг чекланган тарифларда йўловчиларни ташишдан қўрадиган зарарларини қоплаш	
10.	Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги	493 697,9
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	446 685,9
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	133 794,6
	тизимдаги таҳлилий лабораторияларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш учун харажатлар	1 877,8
	ҳайвонот ва ўсимлик дунёси, муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар ва чиқиндиларни утилизация қилиш жойларининг давлат кадастрларини юритиш учун харажатлар	6 720,4
	тизимдаги муҳофаза этиладиган ҳудудларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш харажатлари	10 423,2
	суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ва сув ҳўжалиги объектларининг қум босишига қарши ихота дарахтзорлари барпо этиш учун харажатлар	80 976,8
	«Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси доирасидаги харажатлар	33 796,4
	шу жумладан қайта тақсимланадиган маблағлар:	
	санитар тозалаш ишларини ташкил этиш ва аҳоли пунктларида тозаликни таъминлаш билан боғлиқ харажатлар	
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	32 012,0
	Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармасига трансфертлар	15 000,0
11.	Ўзбекистон Республикаси Тоғ-кон саноати ва геология вазирлиги	1 079 586,3
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	1 035 537,0
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	1 001 742,8
	геология кидирув ишларига субсидиялар	1 001 742,8
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	44 049,4
12.	Ўзбекистон Республикаси Ёшлар сиёсати ва спорт вазирлиги	1 646 249,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	1 257 596,0
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	774 652,4

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Олимпия ўйинларига самарали тайёргарлик кўриш учун харажатлар	216 000,0
	Паралимпия ўйинларига самарали тайёргарлик кўриш учун харажатлар	33 471,6
	спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режасига киритилган тадбирлар учун харажатлар	217 810,8
	юриш, югуриш, мини-футбол, велоспорт, бадминтон, стритбол ва «Workout» спорт турларини оммавийлаштириш ва ривожлантириш дастурларини амалга ошириш учун харажатлар	50 000,0
	спорт мактаблари тиббиёт хоналарини замонавий асбоб-ускуналар, дори-дармон ва тикланиш воситалари билан жиҳозлаш, замонавий ўқув адабиётларини чоп этиш ва харид қилиш, спорт мактаблари шуғулланувчиларини (терма жамоаларини) махсус спорт кийимлари (экипировкалар) билан таъминлаш харажатлари	30 000,0
	«Беш ташаббус олимпиадаси» доирасидаги спорт мусобақаларини тизимли ташкил этиш ва ўтказиш учун харажатлар	34 774,0
	«Халқаро Кураш ассоциацияси» фаолиятини қўллаб-қувватлаш учун харажатлар	10 096,0
	ёшларнинг бандлигига қўмаклашиш ва уларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш учун субсидиялар	150 000,0
	«Заковат» интеллектуал клуби харажатлари	32 500,0
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	388 653,0
13.	Ўзбекистон Республикаси Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси	8 779,7
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	8 779,7
14.	Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги	11 936,9
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	11 936,9
15.	Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги	1 323 996,8
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	545 696,8
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	48 622,9
	«Нуроний» жамғармаси маблағларини шакллантириш	12 500,0
	«Обод ва хавфсиз маҳалла» жамғармаси маблағларини шакллантириш	15 694,0
	«Оила ва хотин-қизлар» илмий-тадқиқот институтининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ходимларини моддий қўллаб-қувватлаш ҳамда илмий-амалий лойиҳалари учун харажатлар	13 700,0
	ногиронлиги бўлган шахсларга кўрсатилаётган тиббий-ижтимоий хизматлар сифатини янада яхшилаш учун харажатлар	6 728,9
	Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасига трансфертлар	317 300,0
	Жамоат ишлари жамғармасига трансфертлар	121 000,0
	Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш жамғармасига трансфертлар	195 000,0
	Оила ва хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш давлат мақсадли жамғармасига трансфертлар	50 000,0
	Хунармандчилик ва касаначиликни қўллаб-қувватлаш жамғармасига трансфертлар	95 000,0
16.	Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Статистика агентлиги	203 253,4
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	203 253,4
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	10 000,0
	аҳолини ва қишлоқ хўжалиги соҳасида рўйхатдан ўтказиш ишларини амалга ошириш учун харажатлар	10 000,0

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
17.	Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги	780 906,3
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	685 414,1
	шундан:	
	Ўзбекистон Республикасининг хориждаги дипломатик ваколатхоналари ва консуллик муассасаларини сақлаш харажатлар	438 778,3
	шу жумладан:	
	консуллик йиғимларидан шаклландиган маблағлар*	182 365,9
	Ўзбекистон Республикасининг республика бюджети маблағлари	256 412,3
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	25 760,3
	Ўзбекистон Республикаси делегацияларининг хорижий мамлакатларга ташрифларини ҳамда чет эл делегацияларини, давлат ва сиёсий арбобларини қабул қилиш билан боғлиқ харажатлар	25 760,3
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	95 492,2
18.	Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги	966 111,9
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	966 111,9
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	682 131,2
	Ўзбекистон Республикаси делегацияларининг хорижий мамлакатларга ташрифларини ҳамда чет эл делегацияларини, давлат ва сиёсий арбобларини қабул қилиш билан боғлиқ харажатлар	23 548,5
	Экспортни рағбатлантириш агентлиги томонидан экспортга қўмаклашиш ва уни рағбатлантиришни кучайтириш учун бюджетдан ажратиладиган маблағлар	224 520,5
	экспорт қилишда транспорт харажатларининг бир қисмини компенсация қилиш учун харажатлар	394 400,0
	экспорт қилувчилар гаров сифатида суғурта хизматларидан фойдаланганда, суғурта мукофотини тўлаш бўйича харажатларни компенсация қилиш учун бюджетдан ажратиладиган маблағлар	39 662,2
19.	Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги	284 944,5
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	284 944,5
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	1 584,5
	ёшларнинг халқаро IT сертификатларини олиш бўйича харажатларининг бир қисмини қоплаш учун харажатлар	1 584,5
	«Обуна» ягона электрон платформаси орқали босма нашрларга обуна нархининг бир қисмини қайтариш (Cashback) харажатлари	
20.	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги	243 467,9
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	243 312,4
	шундан:	
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	155,5
21.	Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги	79 833 428,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	36 691 503,6
	шундан:	
	аҳолини уй-жой билан таъминлаш дастурларини молиялаштириш учун харажатлар	944 580,6
	давлат қарзига хизмат кўрсатиш бўйича фоиз тўловлари учун харажатлар	8 019 224,5
	бюджет тақчиллигини қоплаш ёки давлат дастурларини молиялаштириш учун жалб қилинган чет эл валютасидаги маблағларнинг валюта хатарларини	23 958,0

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	бошқариш мақсадида амалга ошириладиган хеджирлаш операцияларига оид харажатлар	
	бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси бўйича ижтимоий харажатлар	6 301 030,1
	болали оилаларга нафақа, болани парвариш қилиш нафақаси ва моддий ёрдам тўлаш бўйича Халқ банки бўлинмалари (филиаллари) хизматларига ҳақ тўлаш учун харажатлар	15 710,9
	қишлоқ хўжалиги корхоналарига қишлоқ хўжалик техникасини харид қилишга ажратилган лизинг ёки кредитлар бўйича фоизларни қоплаш учун харажатлар	34 199,5
	Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармасига молиявий тақчилликни бартараф этиш учун жалб этилган маблағлар, шу жумладан бюджет ссудаси ва тижорат банкларига қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш харажатларини молиялаштириш учун жойлаштирилган ресурсларнинг фоиз ставкалари ўртасида юзага келадиган салбий тафовутни ҳамда пахта хом-ашёсини машинада териш харажатларининг бир қисmini қоплаш учун маблағлар	848 090,8
	иш берувчиларга олти ой давомида узлуксиз меҳнат фаолиятини амалга ошириши шarti билан 25 ёшдан ошмаган ходимлар учун тўланадиган ижтимоий солиқ суммаси бўйича харажатлар	92 699,2
	«Ипотека банк» АТБга субординар қарз маблағларини ажратиш	285 825,0
	Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ва унинг тузилмасидаги ташкилотларнинг жорий харажатлари ва бошқалар	317 503,0
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	18 054 327,5
	ички бозорда табиий газни улгуржи сотиб олиш ва сотиш бўйича ихтисослаштирилган компания зарарларини қоплаш ва жорий фаолиятини молиялаштириш учун харажатлар	17 989 611,5
	маъмурий-худудий бирликлар чегараларини белгилаш, ер ресурсларини хатловдан ўтказиш харажатлари	64 716,0
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	20 630,3
	шу жумладан қайта тақсимланадиган маблағлар:	
	махсус иқтисодий зоналар, кичик саноат зоналари, ёшлар саноат ва тадбиркорлик зоналари ҳамда тўғридан-тўғри хорижий ва маҳаллий инвестициялар иштирокидаги йирик ишлаб чиқариш лойиҳаларини ташқи муҳандислик-коммуникация тармоқлари билан таъминлаш учун харажатлар	
	ишлаб чиқилаётган дастурларни молиялаштириш учун харажатлар	
	туризм объектлари атрофидаги ер майдонлари, сув ва йўл инфратузилмасини яхшилаш учун харажатлар	
	«Янги Ўзбекистон» массивларида барпо этиладиган инфратузилма объектлари учун харажатлар	
	келгуси йиллар учун лойиҳалаш-қидирув ишлари учун харажатлар	
	кредитор қарздорликлар ва бошқа харажатлар	
	бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига трансфертлар	13 797 450,0
	Таълим кредитини молиялаштириш жамғармасига трансфертлар	1 947 172,5
	Давлат тиббий сўғуртаси жамғармасига трансфертлар	728 067,2
	Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармасига трансфертлар	915 000,0
	Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетидан Қорақалпоғистон Республикаси бюджетига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларига ажратиладиган тартибга солувчи трансфертлар	24 280 823,7
	қайта тақсимланадиган маблағлар	1 452 780,6
	маҳаллалар инфратузилмасини яхшилаш учун ажратилган маблағлар	
	иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва нафақалар миқдорини, шунингдек айрим хизмат турлари бўйича тарифларни ошириш билан боғлиқ харажатлар	
	бюджет ташкилотлари ходимларига ҳомиладорлик ва туғиш нафақаларини тўлаш билан боғлиқ харажатлар	

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	хусусий секторда ишловчи аёлларнинг ҳомиладорлик нафақа пулини бюджет маблағлари ҳисобидан тўлаб бериш	50 000,0
	Ўзбекистон Республикаси Президенти топшириқларига асосан ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш учун харажатлар	
	Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари бўйича халқаро ва хорижий ҳукумат молия ташкилотлари томонидан берилган, келгусида Давлат бюджетидан сўндириладиган қарзлар (кредитлар) ҳамда грант маблағлари ҳисобидан амалга оширилган лойиҳалар бўйича қўшилган қиймат солиғи ва акциз солиғи тўловлари билан боғлиқ харажатлар	272 083,8
	етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни уй-жой билан таъминлаш учун харажатлар	
	аҳоли томорқаларини суғориш учун ер ости сувларига қудуқларни бурғилаш харажатларининг бир қисмини қоплашга субсидиялар	65 025,8
	соғлиқни сақлаш билан боғлиқ бошқа тадбирлар учун харажатлар	
	мева-сабзавот ҳосилини хавф-хатардан суғурталаш хизматидан фойдаланганда суғурта мукофоти учун тўловлар ҳамда хориждан малакали мутахассисларни жалб қилишга доир харажатларнинг бир қисмини қоплаш учун субсидиялар	0,0
	қишлоқ хўжалиги техникалари ва лазерли текислаш ускуналари ҳамда дон уруғ сеялкаларини харид қилишда техника қийматини қисман қоплаб бериш учун субсидиялар	65 671,1
	кам таъминланган оилаларга «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали тайинланадиган болалар нафақаси ва моддий ёрдам тўловларини олувчилар сонининг ошиши билан боғлиқ харажатлар	0,0
	Банкларнинг устав капиталини ошириш билан боғлиқ харажатлар	1 000 000,0
	Давлат-хусусий шериклик асосида давлат ижтимоий соҳа объектларининг иссиқлик таъминоти тизимини модернизация қилиш билан боғлиқ харажатлар	0,0
22.	Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси	1 460 791,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	1 460 791,0
23.	Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси	1 002 382,8
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	614 341,8
	шундан:	
	Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг захира жамғармаси	56 754,8
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	235 525,0
	Маданият ва санъатни ривожлантириш жамғармаси маблағларини шакллантириш	235 525,0
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	3 130,7
	Жамоат эҳтиёжлари учун ер участкаларининг олиб қўйилиши муносабати билан жисмоний ва юридик шахсларга етказилган зарарларни қоплаш бўйича марказлаштирилган жамғармага трансфертлар	384 910,3
24.	Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси	1 600 150,4
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	1 315 797,5
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	20 000,0
	Ўзбекистон Республикасининг ахборот соҳаси ва оммавий коммуникацияларни ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш жамғармаси учун ажратиладиган маблағлар	20 000,0
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	284 352,9
25.	Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги	276 549,1
	шу жумладан:	

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	жорий харажатлар	76 549,1
	«Эл-юрт умиди» жамғармасига трансфертлар	200 000,0
26.	Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси	93 736,9
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	93 736,9
27.	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати	103 643,1
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	103 643,1
28.	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси	458 175,7
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	458 175,7
	шундан:	
	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди	268 170,1
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	
29.	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)	15 412,7
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	15 412,7
30.	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Бола ҳуқуқлари бўйича вакили (Болалар омбудсмани)	569,4
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	569,4
31.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси	1 845 744,5
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	1 734 028,3
	шундан:	
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	111 716,2
32.	Ўзбекистон Республикаси Олий суди	1 353 682,4
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	1 276 871,2
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	76 811,2
33.	Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди	9 347,6
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	9 347,6
34.	Ўзбекистон Республикаси Судьялар Олий кенгаши	40 850,1
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	40 850,1
35.	Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги	26 099,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	25 477,5
	шундан:	
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	621,5
36.	Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси	347 215,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	347 215,0
37.	Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси	554 738,7
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	493 482,8

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	61 255,9
38.	Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги	33 488,5
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	33 488,5
39.	Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ислохотлар агентлиги	30 579,8
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	30 579,8
40.	Республика маънавият ва маърифат маркази	57 038,9
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	57 038,9
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	38 500,0
	Маънавият ва ижодни қўллаб-қувватлаш мақсадли жамғармасига бюджетдан ажратиладиган маблағлар	38 500,0
41.	Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази	14 812,1
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	14 812,1
42.	Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси	349 726,3
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	334 503,8
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	15 222,4
43.	Ўзбекистон Бадий академияси	122 594,6
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	115 936,5
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	6 658,1
44.	Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши	150 000,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	150 000,0
45.	«Соғлом авлод учун» ҳукуматга қаршли бўлмаган халқаро хайрия жамғармаси	576,1
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	576,1
46.	Республика болалар ижтимоий мослашуви маркази	8 365,4
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	8 365,4
47.	Миллий антидопинг агентлиги	5 100,0
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	5 100,0
48.	Дин ишлари бўйича қўмита	141 135,7
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	141 135,7
49.	Маданий мерос агентлиги	303 132,5
	шу жумладан:	
	жорий харажатлар	225 944,8
	шундан:	
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	142 438,6
	маданий мерос объектларини реставрация қилиш ва тиклаш, шунингдек археологик ишлар учун харажатлар	134 322,9
	давлат музейларини моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун харажатлар	8 115,7

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	77 187,6
50.	Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги	1 173 678,5
	<i>шу жумладан:</i>	
	жорий харажатлар	643 619,0
	ривожлантириш дастурлари учун харажатлар	15 157,2
	ногиронлиги бўлган шахсларга кўрсатилаётган тиббий-ижтимоий хизматлар сифатини янада яхшилаш учун харажатлар	15 157,2
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	30 059,5
	Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармасига трансфертлар	500 000,0
51.	Бошқа ташкилотлар	39 777 058,7
	<i>шу жумладан:</i>	
	жорий харажатлар	38 583 904,7
	объектларни лойиҳалаштириш, қуриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун капитал қўйилмалар	1 193 154,0

III. Ташаббусли бюджет жараёнлари

2023 йилда жамоатчилик фикри асосида лойиҳаларни шакллантириш мақсадида Ташаббусли бюджет жараёнлари **февраль-март** ва **июль-август** ойларида **иккита маротаба** ўтказилди.

Икки мавсум доирасида **9 444 та** маҳалла фуқаролари томонидан жами **105,4 мингта** лойиҳалар келиб тушди. Шундан, лойиҳаларни саралаш босқичида туман ва шаҳарларда ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан **67,2 мингта** лойиҳалар овоз бериш жараёнига ўтказилди.

7-жадвал

Ташаббусли бюджет жараёни доирасида 2023 йилда жами шаклланган лойиҳалар сони юзасидан йўналишлар кесимида маълумот

Т/ р	Худуд номи	Жами келиб тушган	Саралаш-дан ўтган лойиҳалар	шундан						
				Ички йўл	Мак-таблар	Қўча чироқ-лари	Ичимли к суви ва оқова тизими	Мактаб-гача таълим	Тиббиёт ташкило ти	Бошқа-лар
Жами		105 434	67 169	22 140	9 993	9 004	3 333	4 773	2 891	15 035
фойзда			100%	33%	15%	13%	5%	7%	4%	22%
1	Қорақалпоғистон Республикаси	5 952	3 934	1 235	516	477	231	196	87	1 192
2	Андижон вилояти	5 992	4 510	2 064	612	627	190	160	178	679
3	Бухоро вилояти	6 496	4 704	1 508	558	641	190	280	197	1 330
4	Жиззах вилояти	3 221	2 331	809	537	165	82	117	85	536
5	Қашқадарё вилояти	9 862	7 008	3 005	789	934	367	207	261	1 445
6	Навоий вилояти	6 483	3 214	722	598	409	89	298	191	907
7	Наманган вилояти	6 688	5 369	1 506	1 225	490	180	843	272	853
8	Самарқанд вилояти	6 186	4 722	1 883	771	531	221	234	208	874
9	Сурхондарё вилояти	21 874	10 227	2 880	1 524	1 910	750	670	552	1 941
10	Сирдарё вилояти	3 353	1 842	568	294	193	88	109	62	528
11	Тошкент вилояти	5 849	4 141	1 652	569	661	184	263	78	734
12	Фарғона вилояти	5 840	4 827	1 748	638	743	357	359	215	767
13	Хоразм вилояти	7 987	5 220	1 947	751	902	234	387	179	820
14	Тошкент шаҳри	9 651	5 120	613	611	321	170	650	326	2 429

Эътиборли жиҳати, республикаимизнинг **9 444 та** маҳаллаларининг барчаси ўз лойиҳалари билан иштирок этдилар.

Худудлар кесимида овоз бериш босқичига ўтказилган энг кўп келиб тушган лойиҳалар **Сурхондарё вилоятида** – 21,9 мингта, **Қашқадарё вилоятида** – 9,8 мингта, **Тошкент шаҳрида** – 9,6 мингтани ташкил этди.

Соҳалар кесимида энг кўп лойиҳалар сифатида аввалги йиллар каби **ички йўлларни таъмирлаш** йўналиши қайд этилиб, ушбу йўналиш бўйича жами **22,1 мингта** лойиҳалар овоз бериш жараёнига ўтказилган ҳамда жами лойиҳалар сонига нисбатан **33 фоизни** ташкил этди.

Шунингдек, умумтаълим мактабларини таъмирлаш ва жиҳозлаш бўйича – 9,9 мингта (15%), кўча чироқларини ўрнатиш ҳамда электр энергия таъминоти билан боғлиқ лойиҳалар – 9,0 мингта (13%), мактабгача таълим ташкилотларини таъмирлаш ва жиҳозлаш бўйича – 4,7 мингта (7%) ҳамда тиббиёт ташкилотлари бўйича – 2,8 мингта (4%) лойиҳалар овоз беришга ўтказилган.

Овоз бериш жараёнлари 2023 йилда жуда фаол ўтди. Фуқаролар аввалги йилларга нисбатан тиришқоқлик билан овоз беришда иштирок этдилар. Натижада, фуқаролар томонидан 1-мавсумда **16 млн** ҳамда 2-мавсумда **18 млндан ортиқ** (жами аҳоли сонига нисбатан 50 фоиз) овозлар берилди. Овоз бериш жараёнларида жами **8 878 та** маҳаллалар иштирок этди.

8-жадвал

Ташаббусли бюджет жараёни 2023 йил натижаларига кўра ғолиб бўлган лойиҳаларга берилган овозлар тўғрисида маълумот

Т/р	Худуд номи	1-мавсум				2-мавсум			
		Жами овоз сони (минг та)	Ғолиб сони	Қиймати (млрд сўм)	Ғолиб овоз сони (минг та)	Жами овоз сони (минг та)	Ғолиб сони	Қиймати (млрд сўм)	Ғолиб овоз сони (минг та)
	ЖАМИ	16 130	2996	2 804,3	12 082	18 115	1187	1 314,6	6 276
1	Қорақалпоғистон Республикаси	685	134	115,6	410	593	92	90,5	280
2	Андижон вилояти	1 282	215	228,0	975	1 651	83	100,0	625
3	Бухоро вилояти	960	223	187,1	752	971	74	80,6	354
4	Жиззах вилояти	757	150	153,9	570	648	50	60,1	226
5	Қашқадарё вилояти	2 068	261	284,9	1 646	2 255	100	125,4	930
6	Навоий вилояти	565	143	109,0	421	507	58	54,9	169
7	Наманган вилояти	1 519	341	272,9	1 074	1 506	84	100,2	410
8	Самарқанд вилояти	1 595	283	272,9	1 192	2 072	113	132,7	770
9	Сирдарё вилояти	340	117	55,3	230	1 704	77	97,7	471
10	Сурхондарё вилояти	1 321	213	222,4	958	348	73	39,7	155
11	Тошкент вилояти	1 227	240	218,5	886	1 090	122	120,5	433
12	Фарғона вилояти	2 222	335	367,8	1 831	2 782	97	122,4	677
13	Хоразм вилояти	933	172	159,6	703	1 107	66	81,4	410
14	Тошкент шаҳри	656	169	156,4	433	881	98	108,5	366

Овоз бериш жараёни якунларига кўра дастлабки ҳисоб китобларга кўра **2 401 та** маҳаллада умумий қиймати **2,8 трлн сўмни** ташкил этган жами **2 874 та** лойиҳалар ғолиб деб топилди.

Ушбу лойиҳалар учун фуқаролар томонидан жами **18,4 млндан** ортиқ овозлар берилган бўлиб, жами берилган овозларга нисбатан **54 фоизни** ташкил этди.

Шу билан бирга фуқароларнинг фаоллигини рағбатлантириш ҳамда маҳаллалардаги ижтимоий муаммоларни ҳал этиш мақсадида ҳурматли Президентимизнинг тегишли қарорларига асосан 1-мавсум якунларига кўра **1309 та** лойиҳани молиялаштириш учун жами қўшимча равишда **1,3 трлн сўм** маблағлар йўналтирилди.

9-жадвал

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил
10 апрелдаги ПҚ-117-сонли қарорига асосан 2023 йил 1-мавсум
доирасида 2000 дан ортиқ овоз тўплаб ғолиб бўлмаган лойиҳалар учун
ажратилган маблағлар тўғрисида маълумот**

Худуд номи	Лойиҳалар сони (бирлик)	Маблағ миқдори (млн сўм)
Республика бўйича жами	1 309	1 310 928
Қорақалпоғистон Республикаси	29	27 513
Андижон вилояти	111	113 706
Бухоро вилояти	50	45 820
Жиззах вилояти	82	87 760
Қашқадарё вилояти	128	141 047
Навоий вилояти	57	47 733
Наманган вилояти	182	154 421
Самарқанд вилояти	135	137 669
Сирдарё вилояти	13	8 445
Сурхондарё вилояти	110	111 754
Тошкент вилояти	84	87 603
Тошкент шаҳри	44	43 610
Фарғона вилояти	201	226 238
Хоразм вилояти	83	77 609

Натижада, 2023 йил якунларига кўра жами ғолиб деб топилган лойиҳалар сони **4 183 тани** ташкил этиб, ушбу лойиҳалар учун жами **4,1 трлн сўм** маблағлар йўналтирилди.

Эътиборли жиҳати, 2021–2023 йиллар давомида жами маҳаллаларнинг **4 766 таси** “Ташаббусли бюджет” жараёнлари доирасида ғолиб деб топилган бўлса, шундан **273 та** маҳаллалар 2023 йилги 2-мавсумда **илк мартаба** ғолиб деб топилди.

Ғолиб лойиҳалар соҳалар кесимида таҳлил қилганда, **1 605 та** умумтаълим мактабларини таъмирлаш ва жиҳозлаш тадбирлари, **1 076 та** ички йўлларни таъмирлаш лойиҳалари, **595 та** тиббиёт ташкилотларини таъмирлаш ва жиҳозлаш тадбирлари ғолиб деб топилган.

10-жадвал

“Ташаббусли бюджет” жараёни 2023 йил натижаларига кўра соҳалар кесимида ғолиб бўлган лойиҳалар тўғрисида маълумот

Соҳа номи	Ғолиб лойиҳалар		Ажратилган маблағ (млрд сўм)	
	сон	Жамидаги улуши	Қиймати	Жамидаги улуши
ЖАМИ	4 183	100%	4 115	100%
Ички йўлларни таъмирлаш	1 076	26%	1 271	31%
Умумтаълим мактаби	1 605	38%	1 434	35%
Тиббиёт ташкилоти	595	14%	591	14%
Кўча чироқлари	125	3%	130	3%
Мактабгача таълим	184	4%	150	4%
Ичимлик суви ва оқава тизими	63	2%	66	2%
Бошқалар	535	13%	473	11%

2023 йил якунларига кўра ҳар бир туман ва шаҳарда ўртача **10-15** тадан лойиҳалар ғолиб деб топилишига эришилди. Бу 2022 йилга нисбатан қарийб икки бароварга кўп дегани.

Давлатимиз раҳбарининг топшириқларига асосан “Ташаббусли бюджет” жараёнлари учун ажратилаётган маблағлар ҳажмини 2030 йилга қадар босқичма-босқич **24 трлн сўмга** етказиш вазифаси қўйилган. Бу борада 2023 йилда эришилган ижобий натижалар ҳам кўрилаётган чораларга мисол бўла олади.

Хусусан, 2022 йилда “Ташаббусли бюджет” жараёнларини молиялаштириш учун жами **2,5 трлн сўм** маблағ йўналтирилган бўлса, 2023 йилда мазкур кўрсаткич қарийб икки бароварга ошиб **4,5 трлн сўмни** ташкил этди.

11-жадвал

**“Ташаббусли бюджет” жараёнларини молиялаштириш учун
2023 йилда ажратилган маблағлар тўғрисида маълумот (млрд сўмда)**

Т/р	Худудлар номи	2023 йилда ажратилган маблағлар	шундан			
			Ташаббусли бюджет	шундан		Менинг йўлим
				1- мавсум	2- мавсум	
ЖАМИ		4 514,7	4 062	2 807	1 255	452
1	Қорақалпоғистон Республикаси	240,3	201	116	86	39
2	Андижон вилояти	279,7	241	228	13	39
3	Бухоро вилояти	355,4	327	187	140	29
4	Жиззах вилояти	246,5	215	154	61	32
5	Қашқадарё вилояти	448,1	412	285	127	36
6	Навоий вилояти	168,4	148	109	39	20
7	Наманган вилояти	423,3	387	273	114	36
8	Самарқанд вилояти	462,1	424	276	148	38
9	Сурхондарё вилояти	361,7	323	222	101	38
10	Сирдарё вилояти	121,2	101	55	46	20
11	Тошкент вилояти	336,2	290	218	72	46
12	Фарғона вилояти	522,6	491	368	123	31
13	Хоразм вилояти	237,4	208	160	48	29
14	Тошкент шаҳри	311,9	292	156	136	20

Йил якунларига кўра ғолиб лойиҳалар ижроси умумий **65 фоизни** ташкил этиб, жами ғолиб лойиҳаларнинг **2721 таси** бўйича ишлар якунланиб фуқароларга фойдаланиш учун топширилган.

Бунда, 2-мавсум бўйича ғолиб лойиҳалар 2023 йилнинг сентябр ойида эълон қилинганлиги сабабли ёғингарчилик мавсуми бошланиши ҳисобига ушбу мавсумда ғолиб бўлган аксарият лойиҳаларни амалга ошириш ишлари 2024 йилга қолдирилган. Бутунги кунга келиб, 2023 йилги ғолиб лойиҳаларнинг **90 фоиз** қисми якунланган ва фойдаланишга топширилган.

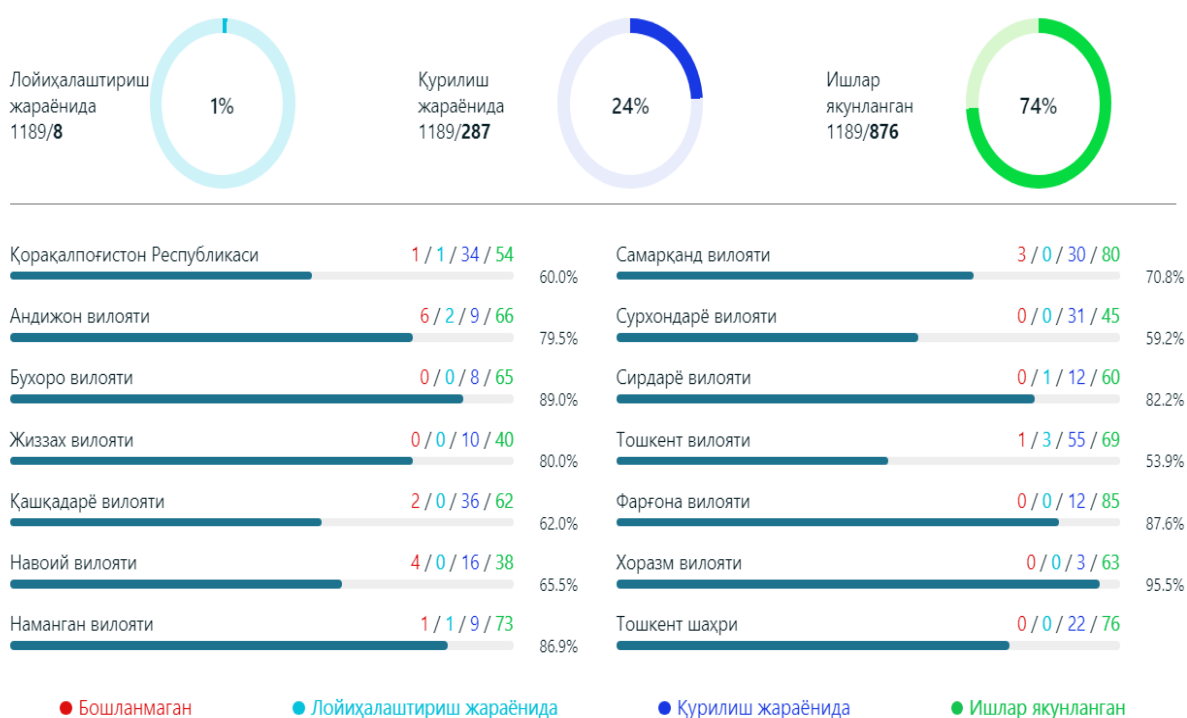
Жумладан, 2023 йил 1-мавсум:

Ғолиб деб топилган лойиҳалар ижроси



2023 йил 2-мавсум:

Ғолиб деб топилган лойиҳалар ижроси



Ғолиб деб топилган лойиҳаларнинг ўз вақтида ва сифатли амалга оширилиши юзасидан ҳудудий ҳокимликлар ва тармоқ вазирликлари билан тизимли ишлар йўлга қўйилиб, ҳар ой якунлари билан муаммоли ҳолатлар ва ишлар суи ташкил этилган ҳудудлар муҳокама қилиб келинмоқда.

Бундан ташқари, амалга оширилган ишлар бевосита ташаббускор фуқаролар томонидан ҳам назоратга олинган бўлиб, “Очиқ бюджет” ахборот портали орқали ташаббус муаллифлари ўз лойиҳалари бўйича амалга оширилган ишларнинг сифатини баҳолаш имконияти яратилган.

2023 йил 1-мавсум бўйича **78%** ҳамда 2-мавсум бўйича **38 фоиз** лойиҳалар Жамоатчилик назоратидан ўтказилган:

49-расм

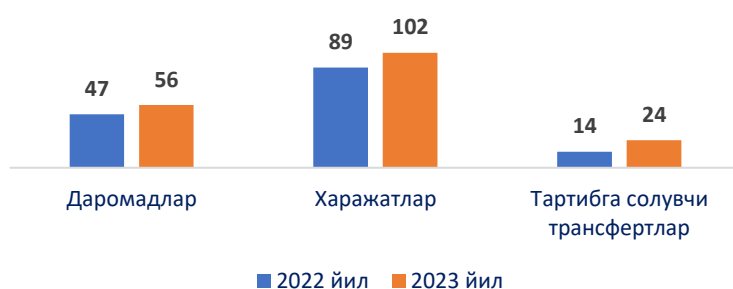


IV. Маҳаллий бюджетлар ижроси юзасидан

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг маҳаллий бюджет маблағларини бошқариш бўйича мустақиллигини ошириш, бюджет ижросининг марказга боғлиқлигини камайтириш жараёнларини чуқурлаштириш, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш Дастурларини кафолатланган молиялаштириш манбалари билан таъминлаш, маҳаллий ҳокимликларнинг маҳаллий бюджетларни шакллантиришда ва маблағлардан самарали фойдаланишда масъулияти ва жавобгарлигини ошириш бўйича

2023 йил давомида кенг кўламли ишлар амалга оширилди.

50-расм
2022-2023 йил асосий кўрсаткичлар (трлн сўм)



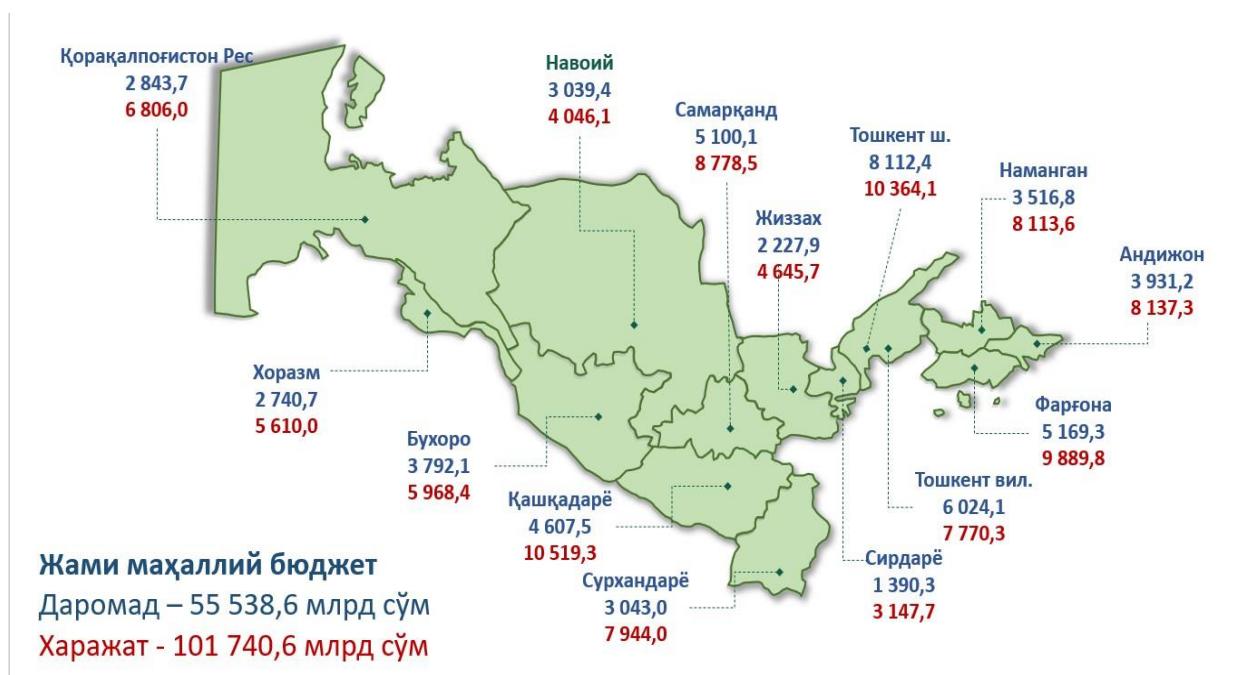
2023 йилда маҳаллий бюджетларнинг даромадлар қисми прогнозга нисбатан **106,7 фоизга** бажарилди ёки **55 538,6 млрд сўмни**, харажатлар қисми эса режага нисбатан

103 фоизга ижро этилиб, **101 740,6 млрд сўмни** ташкил этди.

Маҳаллий бюджетларнинг 2023 йилги харажатларининг ижроси 2022 йилга нисбатан **114,6 фоизга** ўсган.

51-расм

Маҳаллий бюджетлар даромад ва харажатларининг ижроси



2023 йилда маҳаллий бюджетларнинг харажатлари соҳалар кесимида қуйидагича тақсимланди:

– ижтимоий соҳа ва аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш харажатлари **57 227,5 млрд сўм**га ижро этилиб жами харажатдаги улуши **56,2** фоизни ташкил этди;

– иқтисодиёт харажатлари **15 433,6 млрд сўм** (15,2%);

– Давлат ҳокимияти бошқарув адлия ва прокуратура органлари харажатлари **7 339,7 млрд сўм** (7,2%);

– марказлашган инвестиция лойиҳалари ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари **18 243,6 млрд сўм** (17,9%);

– ўзини-ўзи бошқариш органларини сақлаш харажатлари **760,9 млрд сўм** (0,7%);

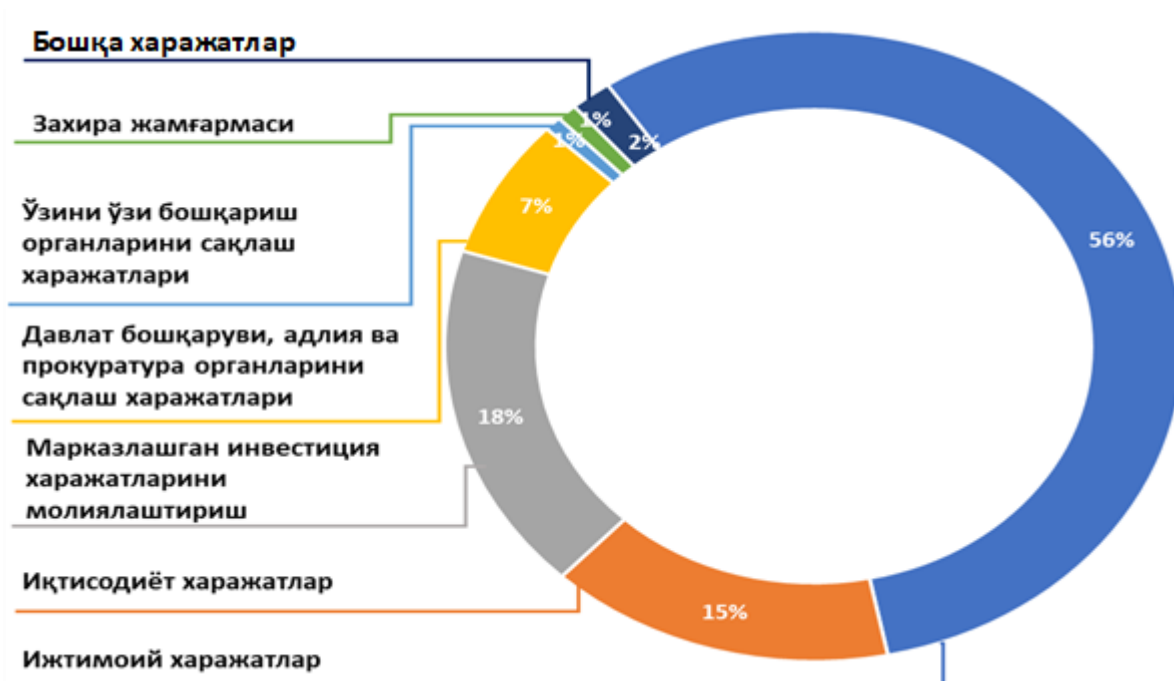
Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, шаҳар ва туманлар бюджетларининг захира жамғармалари харажатлари **912,4 млрд сўм** (0,9%);

- Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари **201,4 млрд сўм** (0,2%);

- бошқа харажатлар **1 621,0 млрд сўм** (1,6%).

52-расм

Маҳаллий бюджетлар харажатларининг соҳалар кесимида таркиби



Маҳаллий бюджетлар мустақиллигини ошириш бўйича Ҳукуматимиз томонидан амалга оширилган амалий чора-тадбирлар натижасида 2023 йилда маҳаллий бюджетларнинг даромад кўрсаткичи **3 492,1 млрд сўм** ортиғи билан ижро этилди.

Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг 2022 йил 30 декабрдаги ЎРҚ-813-сон Қонунига асосан мобил алоқа хизматлари, тамаки ва алкоголь маҳсулотлари, шу жумладан пиво учун акциз солиғи бўйича тушумлар тегишинча 2022 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри аҳолиси сонининг республика аҳолисидаги улушига мувофиқ тақсимланиши белгиланган бўлиб 2023 йил ижроси давомида **5 781,7 млрд сўм** маблағ маҳаллий бюджетларга ўтказиб берилди.

2023 йилда Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетидан Қорақалпоғистон Республикаси бюджети, вилоятлар маҳаллий бюджетларига **24 280,8 млрд сўм** тартибга солувчи бюджетлараро трансфертлар ажратилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Президент Администрацияси, Ҳукумат топшириқларига асосан, Ўзбекистон Республикаси республика бюджетига ажратилган алоҳида маблағ ҳисобидан **маҳаллаларда аҳоли кайфияти ва инфратузилма билан боғлиқ энг долзарб масалаларни ҳал этишга – 4 078,7 млрд сўм** маблағлар маҳаллий бюджетларга ажратилди.

2023 йилда маҳаллалар инфратузилмасини яхшилаш учун маҳаллий ҳокимликларга **4 207 та** объектлар учун республика бюджетидан **3 635,2 млрд.сўм** маблағлар ажратилган. Жумладан:

ички йўллар ва кўприклар учун **1 739 та** объектларга **1 519,1 млрд сўм**;
629 та ичимлик ва оқова сув объектлари учун **783,7 млрд сўм**;
493 та иссиқлик таъминоти объектлари учун **242,2 млрд сўм**;
760 та электр энергияси таъминоти объектлари учун **283,7 млрд.сўм**;
27 та табиий газ тортиш объекти харажатлари учун **22,9 млрд сўм**;
153 та умумтаълим ва мактабгача таълим ташкилотлари учун **356,8 млрд сўм**;
65 та соғлиқни сақлаш соҳасига **170,0 млрд сўм**;
9 та спорт ва бошқа объектлар учун **44,6 млрд сўм**;
337 та бошқа турдаги объектларга **211,5 млрд сўм** маблағлар ажратилган.

2023 йил маҳаллий бюджетлар ижроси давомида шаклланган қўшимча манбалар ва уларнинг сарфланиши.

2023 йил давомида жами **6 052,1 млрд сўмлик** қўшимча манба шаклланди. Ушбу маблағлар қуйидагилардан ташкил топди:

– 2023 йил бошига шаклланган эркин қолдиқ маблағлари **2 692 млрд сўм**;

– тўққиз ойликда даромадлар режасини ошириб бажарилган қисми **2 808,2 млрд сўм**;

шундан, 2023 йил тўққиз ойлик ижроси давомида айрим солиқ турларининг республика бюджетига ажратмалари ҳисобидан контингент тушумидан **751,3 млрд. сўм** қўшимча манбалар маҳаллий бюджетларга ўтказиб берилиши таъминланди.

Бундан ташқари, давлат даромадига ўтказилган мол-мулкни сотишдан (мусодара) ҳамда ер участкаларига бўлган ҳуқуқларни сотишдан тушган пул маблағлари **551,9 млрд сўмни** ташкил этиб, мазкур даромадлар маҳаллий ҳокимият органларининг мустақил тассарруф этадиган қўшимча маблағлари сифатида шакллантирилди.

Ҳисобот даврида шаклланган қўшимча манбалар ҳисобидан тегишли вакиллик органларининг қарорлари асосида **5 713,6 млрд сўмлик** маблағлар ажратилган.

Хусусан, Президент ташрифи баёнлари топшириқларга ҳамда ҳудудларни ривожлантириш дастурларига **1 409,3 млрд сўм;**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳамда Вазирлар Маҳкамаси қарор ва Фармонларига асосан ташкил этилган жамғармаларга **2 138,4 млрд сўм;** Жумладан,

- “Саховат ва кўмак” жамғармасига **122,6 млрд сўм;**
- “Аёллар дафтари” ва “Ёшлар дафтари” жамғармаларига **550,1 млрд сўм;**
- “Фуқаролар ташаббуси” (Openbudget) жамғармасига **585,3 млрд сўм;**
- Жисмоний ва юридик шахсларга етказилган мулкӣ зарарларни компенсация қилиш харажатлари **97,8 млрд сўм.**

V. Давлат мақсадли жамғармалари ижроси

2023 йил учун Давлат мақсадли жамғармалари даромадлари йиллик ижроси **52,5** трлн сўмга ёки йиллик режага нисбатан **111,3** фоизга ижро этилди.

Бундан ташқари, Давлат бюджетидан давлат мақсадли жамғармаларига 2023 йилда **30,9** трлн сўм миқдорида трансфертлар ажратилди.

Давлат мақсадли жамғармалари харажатлари эса йиллик режага нисбатан **97,7** фоизга ижро этилган ҳолда **74,4** трлн сўмни ташкил этди.

12-жадвал

Давлат мақсадли жамғармаларининг 2023 йил учун даромадлари ва харажатлари ижроси

(млрд сўм)

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
I.	ЖАМИ — давлат мақсадли жамғармалари	
	Йил бошига қолдиқ	10 702,30
	Даромадлар прогнози	52 490,70
	Давлат бюджетидан трансфертлар	30 989,20
	Харажатлар	74 383,50
	Давлат бюджетига трансфертлар	5 990,90
	Йил охирига қолдиқ	13 807,90
1.	«Эл-юрт умиди» жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	25,8
	Даромадлар	19
	Давлат бюджетидан трансфертлар	200
	Харажатлар	196,7
	шу жумладан:	
	Жамғарма стипендиатларини хориждаги нуфузли таълим муассасаларида таълим олишини ва стажировкадан ўтишини ташкил этиш	191,2
	Хорижий олимлар ва мутахассисларни, шу жумладан ватандошларни республикада меҳнат фаолиятини амалга оширишга жалб этиш	
	Жамғармани сақлаш билан боғлиқ харажатлар	3,7
	Бошқа харажатлар	1,9
	Йил охирига қолдиқ	48,1
2.	Жисмоний ва юридик шахсларга етказилган мулкый зарарларни компенсация қилиш бўйича республика мақсадли жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	0
	Даромадлар	
	Давлат бюджетидан трансфертлар	384,9
	Харажатлар	384,9
	шу жумладан:	

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумати томонидан қабул қилинган дастурлар, топшириқлар асосида жисмоний ва юридик шахсларга етказилган зарарларни қоплаш	384,9
	Йил охирига қолдиқ	0
3.	Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	3 023,60
	Даромадлар	39 805,60
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ижтимоий солиқ тушумлари	38 575,80
	Бошқа даромадлар	1 229,90
	Давлат бюджетидан трансфертлар	13 797,50
	Харажатлар	53 589,40
	<i>шу жумладан:</i>	
	Фуқароларга давлат пенсияларининг барча турлари учун тўловларни тўлаш, шунингдек пенсия ва нафақаларни етказиб бериш бўйича харажатлар	53 586,70
	Бошқа харажатлар	2,7
	Йил охирига қолдиқ	3 037,30
4.	Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	27,1
	Даромадлар	189
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ижтимоий солиқ тушумлари	106,6
	Бошқа даромадлар	82,4
	<i>шундан:</i>	
	<i>Бюджетдан ташқари жамғармага тушумлар</i>	<i>31,5</i>
	Давлат бюджетидан трансфертлар	317,3
	Харажатлар	520,8
	<i>шу жумладан:</i>	
	Аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказларида иш қидираётган ва ишсиз мақомига эга шахслар сифатида рўйхатдан ўтган шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш	265,8
	Ишсизларга муддатидан олдин пенсиялар тайинланиши муносабати билан бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг харажатларини қоплаш	16,2
	Ишсизлик бўйича нафақалар, ишсизларга компенсациялар, стипендиялар, моддий ёрдам ва бошқа тўловларни тўлаш	97,9
	Бандликка кўмаклашиш марказлари, вақтинчалик бир марталик иш билан таъминлаш марказлари, ишсиз ва банд бўлмаган аҳолини касб-хунарга ўқитиш минтақавий марказлари, ишсизларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ўқув марказларининг айрим бўлинмаларини моддий-техник таъминлаш ва сақлаб туриш	60,1
	Ишга жойлаштириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва меҳнатни муҳофаза қилиш, вақансиялар ҳамда банд бўлмаган аҳолини ҳисобга олиш соҳасида ахборот-компьютер тизимлари ва технологияларини яратиш, ривожлантириш ва техник қўллаб-қувватлаш, шу жумладан дастурий таъминот ишлаб чиқиш ва техник воситаларни харид қилиш	5,1
	Субсидиялар тўлаш	14,6
	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигининг Меҳнатни рағбатлантириш жамғармасига ажратмалар	9

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Бошқа харажатлар	52,1
	<i>шундан:</i>	
	<i>ФВВга ажратилган ссуда маблағлари</i>	9,5
	<i>Бюджетдан ташқари жамғармадан харажатлар</i>	33,5
	<i>Бошқалар</i>	9,1
	Йил охирига қолдиқ	12,6
5.	Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи шахсларни қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	178
	Даромадлар	84,4
	<i>шу жумладан:</i>	
	Лицензия битими доирасида Ўзбекистон Республикаси фуқароларини меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун хорижга юборувчи ташкилотларнинг маблағларини захиралаш ҳисобидан тушумлар	19,4
	Рухсатнома (иш берувчига хориждан ишчи кучини жалб қилиш ҳуқуқини берадиган ҳужжат) ва тасдиқнома (чет эл фуқаросига меҳнат фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берадиган ҳужжат) берилганлиги учун йиғимлардан тушум	56
	Бошқа даромадлар	9
	Давлат бюджетидан трансфертлар	
	Харажатлар	95,8
	<i>шу жумладан:</i>	
	Хорижда меҳнат фаолиятини амалга ошириш даврида меҳнат ва бошқа ҳуқуқлари бузилган, мураккаб молиявий аҳволга тушиб қолган фуқароларни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоя қилиш ҳамда уларга моддий ёрдам кўрсатиш	2,7
	Меҳнат миграциясида бўлган даврда жароҳат олиши туфайли тиббий ёрдамга муҳтож фуқароларга тиббий хизмат кўрсатиш	0,1
	Меҳнат миграциясида бўлган даврда вафот этган фуқароларнинг жасадларини, шунингдек хорижда меҳнат фаолиятини амалга ошириш даврида майиб бўлган ёки оғир тан жароҳати олган фуқароларни олиб келиш	2,5
	Хорижда вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга оширган даврда фуқароларнинг ҳаёти ва соғлиғини суғурталаш бўйича суғурта суммасининг ўрнини қоплаш учун суғурта компанияларига бир йўла бериладиган субсидиялар бериш	9,8
	Меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун хорижга кетаётган фуқароларни кетиш олдидан мослаштириш, касбга тайёрлаш, уларнинг касбий малакасини тасдиқлаш марказларини республика ҳудудларида ташкил этиш ва жиҳозлаш	13,4
	Ташқи меҳнат миграцияси агентлигининг хорижий ваколатхоналарини ташкил этиш, жиҳозлаш ва сақлаб туриш	20,2
	Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигининг меҳнатни рағбатлантириш жамғармасига ажратмалар	13,3
	Жамғарманинг Ижро этувчи дирекциясини сақлаш билан боғлиқ харажатлар	1
	Бошқа харажатлар	32,7
	Йил охирига қолдиқ	166,7
6.	Жамоат ишлари жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	91,5
	Даромадлар	10,8
	<i>шу жумладан:</i>	
	Асосий воситалар, мини-ускуналар ва инвентарлар ижарасидан тушумлар	5,4

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Бошқа даромадлар	5,4
	Давлат бюджетидан трансфертлар	121
	Харажатлар	177,1
	<i>шу жумладан:</i>	
	Жамоат ишларига жалб этилган ишсизлар ва банд бўлмаган шахсларнинг меҳнат ҳақини тўлаш	124,6
	Жамоат ишларида, шу жумладан ижара асосида бериш йўли билан фойдаланиш учун мўлжалланган асосий воситалар, мини-ускуналар ва инвентарларни харид қилиш	12,9
	Жамоат ишларини бажариш учун махсус кийимлар ва хавфсизлик техникаси воситаларини харид қилиш	3,6
	Жамоат ишларини амалга оширишни ташкил этиш масалалари бўйича ахборот материалларини, кўргазмали ахборотларни тайёрлаш, маълумотларни оммавий ахборот воситаларида жойлаштириш	
	Жамғармани сақлаш билан боғлиқ харажатлар	4,1
	Бошқа харажатлар	31,9
	Йил охирига қолдиқ	46,1
7.	Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	35,4
	Даромадлар	354,2
	<i>шу жумладан:</i>	
	Тижорат банклари ва тадбиркорларга ажратилган ресурслар бўйича олинадиган фоизлар	18
	Давлат бюджетидан ссудалар	170
	Олдинги йилларда ажратилган ресурсларнинг қайтиши	164,4
	Бошқа даромадлар	1,7
	Давлат бюджетидан трансфертлар	146
	Харажатлар	514,1
	<i>шу жумладан:</i>	
	Субсидиялар бериш	99,1
	Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалигида хизматлар кўрсатиш агентлиги ва унинг идоравий мансуб ташкилотларини сақлаш билан боғлиқ харажатлар	40,3
	Ресурс маблағларини ажратиш учун харажатлар	215,7
	Давлат бюджетидан олинган ссуда ва жалб қилинган қарз маблағларини қайтариш учун харажатлар	139,5
	Жалб қилинган қарз маблағлари бўйича тўланадиган фоиз харажатлари	17
	Бошқа харажатлар	2,5
	Йил охирига қолдиқ	21,4
8.	Виночиликни ривожлантириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	281,7
	Даромадлар	71
	<i>шу жумладан:</i>	
	Техник навли узум плантацияларини яратиш ва алкоголь маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун берилган қарзлар ҳамда тижорат банкларида кредит ажратиш учун берилган ресурслар бўйича ҳисобланган фоизлардан тушумлар	18,4
	Бошқа даромадлар	52,6
	Давлат бюджетидан трансфертлар	

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Харажатлар	211,5
	<i>шу жумладан:</i>	
	Субсидиялар бериш	0
	Агентлик ва унинг идоравий бўйсунувидаги ташкилотларни сақлаш билан боғлиқ харажатлар	22,5
	Давлат бюджетига ўтказиладиган маблағлар	100
	Бошқа харажатлар	89
	Йил охирига қолдиқ	141,2
9.	Тез тиббий ёрдамни ривожлантириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	54,3
	Даромадлар	0,8
	Давлат бюджетидан трансфертлар	
	Харажатлар	7,3
	<i>шу жумладан:</i>	
	Тез тиббий ёрдам хизмати фаолиятига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш	
	Тез тиббий ёрдам хизмати ходимларига устамалар, мукофот пуллари ва бошқа рағбатлантирувчи тўловларни тўлаш	3,6
	Бошқа харажатлар	3,7
	Йил охирига қолдиқ	47,8
10.	Ногиронлиги бўлган шахсларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	0,4
	Даромадлар	0
	<i>шу жумладан:</i>	
	Юридик ва жисмоний шахсларнинг, шунингдек халқаро ташкилотларнинг ҳомийлик хайриялари	0
	Давлат бюджетидан трансфертлар	
	Харажатлар	0
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ногиронлиги бўлган шахсларни протез-ортопедия буюмлари, техник реабилитация воситалари ва кресло-аравачалар билан таъминлаш	0
	Йил охирига қолдиқ	0,4
11.	Бюджетдан ташқари Республика мақсадли китоб жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	6,7
	Даромадлар	1
	<i>шу жумладан:</i>	
	Кейинчалик фойдаланишга яроқсиз бўлган дарсликлар ва ўқув-методик мажмуаларни утилизация қилишдан тушган тушумлар	1
	Давлат бюджетидан трансфертлар	10,8
	Харажатлар	18,5
	<i>шу жумладан:</i>	
	Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан дарсликлар харид қилиш	16,6
	Жамғарма ижро этувчи дирекциясининг сақлаш харажатлари	1,9
	Йил охирига қолдиқ	0
12.	Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси	

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Йил бошига қолдиқ	340,6
	Даромадлар	427,6
	<i>шу жумладан:</i>	
	Халқаро молия институтлари ва бошқа донорларнинг Жамғармага юкланган вазифаларни амалга ошириш учун жалб этиладиган кредитлари (қарзлари) ва грантлари	282,4
	Кафилликлар беришдан тушадиган даромадлар	4
	Бошқа даромадлар	141,3
	Давлат бюджетидан трансфертлар	915
	Харажатлар	718,1
	<i>шу жумладан:</i>	
	Тижорат банклари қарз олувчиларнинг кредитлари бўйича тақдим этилган кафилликлар билан боғлиқ тўловларни тўлаш	11,3
	Тижорат банкларининг кредитлари бўйича фоиз харажатларининг бир қисmini қоплаш учун компенсация бериш	688,5
	Жамғармани сақлаш билан боғлиқ харажатлар	17,9
	Бошқа харажатлар	0,4
	Йил охирига қолдиқ	965,2
13.	Рақамли технологияларни ривожлантириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	197,1
	Даромадлар	1 080,30
	<i>шу жумладан:</i>	
	Абонент рақамидан фойдаланганлик учун тўловдан тушумлар	903,2
	Телекоммуникациялар соҳасидаги фаолиятни амалга ошириш ҳукуки учун лицензия берилганлиги учун давлат божидан тушумлар	104,2
	Бошқа даромадлар	72,9
	Давлат бюджетидан трансфертлар	
	Харажатлар	1 063,10
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси қарорларида белгиланган ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантиришга оид вазифаларни ҳамда лойиҳаларни амалга ошириш, ахборот технологиялари ва коммуникацияларини такомиллаштириш ҳамда ривожлантириш бўйича устувор лойиҳаларни ишлаб чиқиш, амалга ошириш ва кузатиб бориш, электрон ҳукумат ҳамда рақамли иқтисодиёт тизимларини шакллантириш ва ривожлантириш бўйича лойиҳаларни ишлаб чиқиш, амалга ошириш ҳамда кузатиб бориш	161
	Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги ахборот-коммуникация технологиялари йўналишига оид фанларни чуқурлаштириб ўқитишга ихтисослаштирилган мактабни таъмирлаш, реконструкция қилиш ва жиҳозлаш, унинг ўқитувчилари ва ходимларини қўшимча рағбатлантириш учун харажатлар	11,3
	Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги Илмий-инновацион ривожлантириш жамғармасига ажратмалар	5,8
	Ўзбекистон Миллий кутубхонаси — ахборот ресурс маркази ҳузуридаги бюджетдан ташқари Ахборот-кутубхона муассасаларини ривожлантириш жамғармасига ажратмалар	13,7
	Ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасида назорат бўйича давлат инспекцияси фаолиятини молиялаштириш	56,9

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	«Ахборот технологиялари ва ахборот ресурсларини ривожлантириш маркази» ДУК фаолиятини молиялаштириш	13,1
	«Киберхавфсизлик маркази» ДУК фаолиятини молиялаштириш	52,4
	Рақамли технологиялар вазирлиги, унинг ҳудудий бошқармалари ва тизим ташкилотларини сақлаш билан боғлиқ харажатлар	523,8
	Ахборот технологиялари соҳасида таълим тизимини янада такомиллаштириш ҳамда таълим йўналишидаги дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш билан боғлиқ харажатлар	63,6
	Бошқа харажатлар	161,5
	Йил охирига қолдиқ	214,2
14.	Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	35,6
	Даромадлар	173,9
	<i>шу жумладан:</i>	
	Жойлаштириш воситаларидан ундириладиган туристик (меҳмонхона) йиғимдан тушумлар	156,1
	Бошқа даромадлар	17,9
	Давлат бюджетидан трансфертлар	15
	Харажатлар	208,8
	<i>шу жумладан:</i>	
	Туризм соҳасидаги мақсадли дастурларни молиялаштириш	26,7
	«Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қил!» дастури доирасида республика ҳудудлари бўйлаб ички саёҳатларни амалга ошириш харажатларининг бир қисmini қайтариш	0,2
	Хорижий туризм бозорларида мамлакат туризм салоҳиятини тарғиб қилиш учун харажатлар	47,8
	Ўзбекистон Республикаси Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги ҳузуридаги Туризм қўмитаси, унинг ҳудудий бўлинмалари ва таркибидаги ташкилотларини сақлаш билан боғлиқ харажатлар	80,1
	Бошқа харажатлар	47,2
	Йил охирига қолдиқ	15,7
15.	Давлат қарзига хизмат кўрсатиш бўйича кафолат жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	799,1
	Даромадлар	369
	<i>шу жумладан:</i>	
	Жалб этиладиган кредитлар (қарзлар) бўйича Ўзбекистон Республикаси номидан давлат кафолатлари берилганлиги учун ундириладиган мукофот пули	22,5
	Вақтинча бўш маблағларни тижорат банкларининг депозитларига жойлаштиришдан ва юқори ликвидли қимматли қоғозларга инвестиция қилишдан тушумлар	91,5
	Халқаро облигацияларни жойлаштиришдан тушган маблағларни депозитга жойлаштириш, кредит линиялари очиш ва бюджет ссудаларини ажратишдан фоида тарзида тўланадиган даромадлардан олинган фойда солиғи миқдорида республика бюджетидан ажратма	58,7
	Халқаро молия институтлари, хорижий давлатлар ва ташкилотлардан жалб қилинган қарз маблағларини Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва тижорат банкларида депозитга жойлаштиришдан олинадиган даромадлар	173,4
	Ер қабридан фойдаланганлик учун солиқнинг прогноздан ошириб бажарилган қисмининг 50 фоизи миқдорида ажратма	

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Бошқа даромадлар	22,9
	Давлат бюджетидан трансфертлар	
	Харажатлар	138,3
	Йил охирига қолдиқ	1 029,90
16.	Оила ва хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш давлат мақсадли жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	111,8
	Даромадлар	141,8
	<i>шу жумладан:</i>	
	Тижорат банкларига имтиёзли асосда кредитлар ажратиш учун берилган ресурсларнинг қайтиши ва ҳисобланган фоизлар бўйича даромадлар	136,6
	Бошқа даромадлар	5,2
	Давлат бюджетидан трансфертлар	50
	Харажатлар	98,5
	<i>шу жумладан:</i>	
	Оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган, шу жумладан кам таъминланган, ногиронлиги бўлган хотин-қизларни моддий қўллаб-қувватлаш	42,5
	Ёш қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш, аънавий оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш бўйича мақсадли ишлар олиб борилишига қўмаклашиш	1,8
	Хотин-қизларни касбга ўргатиш ва бандлигини таъминлашга қўмаклашадиган ҳамда уларнинг муаммолари билан шуғулланадиган нодавлат нотижорат ташкилотларга ва тадбиркорлик субъектларига грант маблағларини ажратиш	2,8
	Республика хотин-қизлар жамоатчилиги кенгаши томонидан хотин-қизлар масалалари бўйича ўтказиладиган халқаро тадбирларни ташкил этиш ва Ўзбекистон Республикаси делегациясининг халқаро тадбирларда иштирок этиши билан боғлиқ харажатларини қоплашга қўмаклашиш	8
	Республика хотин-қизлар тадбиркорлик маркази, унинг ҳудудий бўлинмаларини (филиалларини) сақлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш, уларнинг фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлаш, уларда ташкил этилган ўқув курсларининг мутахассисларига соатбай ҳақ тўлаш	11
	Зўрлик ишлатишдан жабр кўрган шахсларни реабилитация қилиш ва мослаштириш ҳамда ўз жонига қасд қилишнинг олдини олиш республика маркази, шунингдек уларнинг ҳудудий бўлимларини сақлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш	15
	Жамғарманинг Ижро этувчи дирекциясини сақлаш билан боғлиқ харажатлар	6,1
	Бошқа харажатлар	11,4
	Йил охирига қолдиқ	205,1
17.	Бюджетдан ташқари Давлат активларини бошқариш, трансформация ва хусусийлаштириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	2 987,00
	Даромадлар	9 137,90
	<i>шу жумладан:</i>	
	Давлат активларини (корхоналар, хўжалик жамиятларининг устав фондларидаги акциялар, ер участкаларига бўлган ҳуқуқ ва давлат мулки ҳисобланадиган бошқа мулкларни) реализация қилишдан тушган маблағлар;	8 591,50
	Бошқа даромадлар	546,3
	Давлат бюджетидан трансфертлар	
	Харажатлар	2 807,90
	<i>шу жумладан:</i>	

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Ўзбекистон Республикаси Президентининг ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларига асосан бир йўла тўловлар	2 512,00
	Жамғарма тасарруфида қоладиган маблағлар	161,9
	Бошқа харажатлар	134
	Давлат бюджетига трансфертлар	5 990,90
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетига	5 454,50
	Қорақалпоғистон Республикаси республика бюджетига, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига	536,4
	Йил охирига қолдиқ	3 326,00
18.	Балиқчиликни ривожлантириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	3,5
	Даромадлар	1,7
	<i>шу жумладан:</i>	
	Табиий сув ҳавзаларини балиқчилик хўжаликларига ижарага беришдан тушган маблағлар	1,4
	Бошқа даромадлар	0,3
	Давлат бюджетидан трансфертлар	
	Харажатлар	1,7
	<i>шу жумладан:</i>	
	«Ўзбекбалиқсаноат» уюшмаси фаолиятининг жорий харажатларини молиялаштириш, унинг ходимларига иш ҳақини тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш	1,3
	Бошқа харажатлар	0,4
	Йил охирига қолдиқ	3,4
19.	Давлат тиббий суғуртаси жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	141,7
	Даромадлар	2,5
	Давлат бюджетидан трансфертлар	3 251,40
	<i>шу жумладан:</i>	
	<i>Маҳаллий бюджетлардан</i>	<i>2 523,30</i>
	<i>Республика бюджетидан</i>	<i>728,1</i>
	Харажатлар	3 333,10
	<i>шу жумладан:</i>	
	Давлат томонидан кафолатланган тиббий ёрдам доирасида тиббий хизматларни давлат ва хусусий тиббиёт ташкилотларидан харид қилиш	3 303,80
	Жамғарманинг ижро этувчи аппаратини сақлаш билан боғлиқ харажатлар	29,3
	Йил охирига қолдиқ	62,5
20.	Таълим кредитини молиялаштириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	1 328,90
	<i>шу жумладан:</i>	
	Таълим кредитини молиялаштириш учун тижорат банклари депозитларига жойлаштирилган маблағлар	1 323,20
	Даромадлар	161,6
	Давлат бюджетидан трансфертлар	1 947,20
	Харажатлар	150

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Йил охирига қолдиқ	3 287,70
	<i>шу жумладан:</i>	
	Таълим кредитини молиялаштириш учун тижорат банклари депозитларига жойлаштирилган маблағлар	3 237,30
21.	Автомобиль йўллари ривожлантириш мақсадли жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	738,2
	Даромадлар	23,1
	Давлат бюджетидан трансфертлар	5 905,10
	<i>шу жумладан:</i>	
	<i>Республика бюджетидан</i>	<i>5 584,40</i>
	<i>Маҳаллий бюджетлардан</i>	<i>320,7</i>
	Харажатлар	6 428,80
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастурига мувофиқ автомобиль йўллари, кўприклар ва йўл ўтказгичларини куриш ҳамда реконструкция қилиш, шунингдек объектларни жиҳозлаш ва техникалар харид қилиш	3 326,40
	Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари мукамал ва жорий таъмирлаш, сақлаш ҳамда уларда кўкаламзорлаштириш ишлари билан боғлиқ харажатлар	2 705,20
	Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида табиий офатларнинг олдини олиш ва уларнинг оқибатларини бартараф этиш	353,1
	Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ҳузуридаги Автомобиль йўллари қўмитаси ва унинг бош бошқармалари, шунингдек Қўмита тузилмасидаги ташкилотларни сақлаш билан боғлиқ харажатлар	41,1
	Йил охирига қолдиқ	240,7
22.	Сув таъминоти ва канализация тизимларини ривожлантириш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	161,5
	Даромадлар	146,5
	Давлат бюджетидан трансфертлар	2 468,10
	Харажатлар	2 657,90
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ичимлик суви таъминоти ва канализация тизимларини комплекс ривожлантириш ва модернизация қилиш дастурига мувофиқ ичимлик суви таъминоти ва канализация тизими объектларини куриш ва реконструкция қилишни, шунингдек лойиҳа-тадқиқот ишларини молиялаштириш	2 657,90
	Йил охирига қолдиқ	118,2
23.	Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	86,7
	Даромадлар	94,4
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига патент божлари, йиғимлар ва солиқ тоифасига кирмайдиган бошқа тўловлардан келиб тушадиган маблағлардан тушумлар	75,8
	Бошқа даромадлар	18,6
	Давлат бюджетидан трансфертлар	670
	Харажатлар	722,6

Т/р	Кўрсаткичлар	Ижро
	Илмий фаолиятга оид давлат дастурлари доирасидаги лойиҳаларни молиялаштириш учун харажатлар	501,3
	Янги ва замонавий юқори технологик асбоб-ускуналар билан жиҳозланган илмий лабораторияларни ташкил қилиш ва қўшимча жиҳозлаш учун харажатлар	60,9
	Инновацион фаолият субъектларидаги объектларни қуриш ва жиҳозлаш учун харажатлар	50,7
	Ёш олимларнинг қисқа муддатли илмий стажировкаларини молиялаштириш учун харажатлар	15,8
	Жамғарманинг Ижро этувчи дирекциясини сақлаш харажатлари	8,6
	Ўзбекистон Республикаси Президентининг ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларига асосан дастурларни амалга ошириш билан боғлиқ харажатлар	85,2
	Йил охирига қолдиқ	128,5
24.	Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	46,3
	Даромадлар	107,8
	Давлат бюджетидан трансфертлар	195
	Харажатлар	308,3
	<i>шу жумладан:</i>	
	Субсидиялар тўлаш	300,6
	Бошқа харажатлар	7,7
	Йил охирига қолдиқ	40,8
25.	Хунармандчилик ва касаначиликни қўллаб-қувватлаш жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	0
	Даромадлар	0
	Давлат бюджетидан трансфертлар	95
	Харажатлар	33,2
	<i>шу жумладан:</i>	
	Субсидиялар тўлаш	33,2
	Ссуда ажратиш	
	Йил охирига қолдиқ	61,8
26.	Ижтимоий ҳимоя давлат жамғармаси	
	Йил бошига қолдиқ	0
	Даромадлар	86,5
	<i>шу жумладан:</i>	
	Давлат бюджетига тушадиган тушумлардан ажратмалар	86,5
	Бошқа даромадлар	
	Давлат бюджетидан трансфертлар	500
	Харажатлар	0
	<i>шу жумладан:</i>	
	Ижтимоий харажатлар	
	Бошқа харажатлар	
	Йил охирига қолдиқ	586,5

VI. Вазирликлар ва идоралар ички аудит хизматлари ҳамда Давлат молиявий назорати натижалари

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан 2023 йилда вазирлик ва идораларнинг **ички аудит хизматлари фаолиятини халқаро илғор тажрибалар асосида ривожлантириш ҳамда услубий таъминлаш юзасидан** қуйидаги ишлар амалга оширилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 13 февралдаги 62-сонли қарори билан Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Давлат молиявий назорати инспекцияси ва ички аудит хизматлари ходимлари малакасини сертификатлаш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди.

Бугунги кунда ушбу низом асосида Ўзбекистон аудиторлар палатаси билан биргаликда **Давлат молиявий назорати инспекцияси ва ички аудит хизмати ходимлари малакасини сертификатлаш тизими йўлга қўйилди.** Бунда, 2023 йил якунига кўра ўтказилган малака имтиҳонлари натижасида, жами 469 нафар талабгор ички аудит миллий малака сертификатига эга бўлди.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 30 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасининг “2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги Қонуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-471-сон қарорига асосан вазирлик ва идораларнинг ички аудит хизматлари фаолиятини баҳолаш тартиби ишлаб чиқилди ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 14 августдаги 377-сон қарори билан тасдиқланди.

Мазкур қарор ижросини таъминлаш мақсадида вазирлик ва идораларнинг ички аудит хизматлари фаолияти белгиланган тартибда баҳоланди ҳамда уларнинг фаолиятини такомиллаштириш юзасидан таклифлар Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 30 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасининг “2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги Қонуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-471-сон қарорига асосан ички аудит хизматлари ходимларини давлат секторида ички аудит ва ички назорат соҳасида доимий ўқитиб бориш тизимини жорий этиш мақсадида Иқтисодиёт ва молия вазирлиги Ўқув марказида ички аудит хизматлари ходимларини малакасини ошириш курслари ташкил этилди.

Малака ошириш курсларида 2023 йил давомида жами **179** нафар ички аудит хизмати ходимлари ўз малакасини оширишлари таъминланди.

4. Мамлакатимиз ички аудит тизимини илғор халқаро стандартлар асосида янада такомиллаштириш мақсадида Жаҳон банкининг Давлат молиясини бошқариш бўйича халқаро ҳамкорлик таълим дастури (PEMPAL) **Ички аудит ҳамжамиятининг навбатдаги ялпи мажлиси октябрь ойида Тошкент шаҳрида ўтказилди.**

Мазкур ялпи мажлисда Жаҳон банки, Халқаро валюта жамғармаси, Европа комиссияси, Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилоти, Осиё тараққиёт банки экспертлари ва **27 та хорижий мамлакатлардан 60 га яқин хорижий ҳамда 20 га яқин миллий амалиётчилар иштирок этди.**

5. Вазирлик ва идораларнинг ички аудит хизматлари томонидан ҳисобот даврида **масофавий аудитни кенг қўламда қўллаш йўлга қўйилмоқда.** Жумладан, вазирлик ва идораларнинг ички аудит хизматлари ходимларига **“УзАСБО” дастурий мажмуасидан фойдаланиш бўйича махсус ваколатлар берилди** ҳамда улар томонидан барча ўз тизимларидаги бюджет ташкилотлари молиявий фаолиятини бевосита **“УзАСБО” дастурий мажмуасидан масофавий шаклда кузатиб бориш имкони яратилган.**

6. Шу билан бирга, ҳисобот даврида вазирлик ва идоралар ички аудит хизматларининг **ташкилий ва функционал мустақиллигини таъминлаш,** уларни **малакали ва тажрибали ходимлар билан тўлдириш** бўйича ишлар амалга оширилмоқда.

Шунингдек, ички аудит хизматлари эътибори бюджет маблағларидан фойдаланиш натижадорлиги ва самарадорлигини ошириш, молиявий хато ва камчиликларни профилактика қилиш билан биргаликда, **бюджет ҳисобининг тўғри ва тўлақонли юритилиши, молиявий ҳисоботларнинг тўғри тузилганлиги ҳамда ҳаққонийлигини баҳолашга қаратилмоқда.**

7. Бундан ташқари, ички аудит хизматлари томонидан ҳисобот даврида ички аудит тадбирлари ўтказилган объектларга **бюджет қонунчилиги** бузилиши ҳолатларини, шунингдек, уларни содир этишга имконият яратувчи **сабаблар ва шарт-шароитларни** бартараф этиш ва бюджет харажатларининг самарадорлигини оширишга қаратилган таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилиб амалиётга татбиқ этилмоқда.

Ҳисобот даврида вазирлик ва идоралар ички аудит тузилмалари томонидан ишлаб чиқилган **1 257 та таклиф ва тавсиялар ижроси таъминланган.**

8. Вазирлик ва идораларнинг ички аудит хизматлари маълумотларини рақамлаштириш ҳамда улар тўғрисидаги умумий маълумотлар базасини шакллантириш мақсадида **“Давлат аудити” дастурий мажмуасига қўшимчалар киритилди.**

Жумладан, Ҳисоб палатаси билан ҳамкорликда “**Давлат аудити**” дастурида ички аудит хизматларининг қуйидаги маълумотларни жамлаш имконияти яратилди:

- **Штат бирликлари** тўғрисида маълумотлар (марказий аппарат ва ҳудудлар кесимида);

- **Тегишли ички ҳужжатлар** (низом, лавозим йўриқномалари ва бошқалар электрон нусхалари);

- **Тизимдаги ташкилотлари сони** (бўйсунуви бўйича марказий аппарат ва ҳудудлар кесимида);

- Ички аудит **миллий малака сертификатлари реестри**;

- Ички аудит хизмати фаолиятини **баҳолаш натижалари** (сифат назорати маълумотлари).

2023 йил давомида жами **33 та** жумладан, **16 та** вазирлик, **3 та** қўмита, **8 та** агентлик ва **6 та** бошқа ташкилотларда ички аудит хизматлари фаолият олиб борди.

2023 йил давомида ички аудит хизматлари томонидан ўтказилган аудит тадбирлари давомида жами **150,0** млрд сўмлик бюджет маблағлари мақбуллаштирилди.

Шу билан бирга, бюджет ҳисоби ва ҳисоботлари юритилишига кўмаклашиш натижасида **1 084,7** млрд сўмлик асосий воситалар ва товар моддий бойликларни ўрнатилган тартибда **бухгалтерия балансида тўғри акс эттирилишига** кўмаклашилди.

Айрим вазирлик ва идоралар ички аудит хизматлари фаолияти натижалари қуйидагилардан иборат:

- **Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги** Ички аудит департаменти томонидан ички аудит тадбирлари давомида штатлар жадвали ва харажатлар сметасини режалаштиришда **105,1** млрд сўмлик харажатлар мақбуллаштирилди.

Шунингдек, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботлари юритилишига кўмаклашиш натижасида **1 012,7** млрд сўмлик асосий воситалар ва товар моддий бойликларни **бухгалтерия балансида тўғри ҳисобга олинishi**га кўмаклашишган.

- **Соғлиқни сақлаш вазирлиги** Ички аудит бошқармаси томонидан ўтказилган ички аудит тадбирлари давомида штатлар жадвали ва харажатлар сметасини режалаштиришда **4,9** млрд сўмлик маблағлар мақбуллаштирилган.

Шунингдек, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботлари юритилишига кўмаклашиш натижасида **21,2 млрд сўмлик** асосий воситалар ва товар моддий бойликларни **бухгалтерия балансида тўғри ҳисобга олин**ишига кўмаклашишган.

– **Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги** Ички аудит хизмати томонидан ўтказилган ички аудит тадбирлари давомида бюджет маблағларини режалаштиришда **2,5 млрд сўмлик** маблағлар мақбуллаштирилган.

Шунингдек, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботлари юритилишига кўмаклашиш натижасида **2,9 млрд сўмлик** асосий воситалар ва товар моддий бойликларни **бухгалтерия балансида тўғри ҳисобга олин**ишига кўмаклашилган.

VII. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ғазначилик хизмати томонидан ҳисобот даврида амалга оширилган ишлар

Ўзбекистон Республикасининг 2022 йил 30 декабрдаги “2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги ЎРҚ-813-сонли Қонунида белгиланган бюджет параметрлари доирасида Давлат бюджетиди кўзда тутилган харажатлар ва даромадларнинг касса ижроси Ғазначилик хизмати кўмитаси ва унинг ҳудудий бўлинмалари (кейинги ўринларда – Ғазначилик) томонидан амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари талабларига мувофиқ ўз вақтида амалга ошириб келинмоқда.

Юридик ва молиявий мажбуриятлар ижроси тўғрисида. Ҳисобот йили давомида Ғазначилик томонидан жами **7 964 та** бюджет ташкилотларига хизмат кўрсатилиб, улар томонидан тақдим этилган юридик ва молиявий мажбуриятлар амалдаги қонунчилик талаблари доирасида рўйхатга олиниши таъминланди (*марказлашган бухгалтерия ташкилотлари 1 та ташкилот сифатида олинган*).

Хусусан, бюджет ташкилотлари ва бюджет маблағлари олувчиларнинг умумий қиймати **253,3 трлн сўмлик 1 505 588 та** шартномалари рўйхатдан ўтказилган.

- *Электрон дўкон орқали 13,9 трлн сўмлик 867 659 та битимлар имзоланган бўлиб, жами харидларга нисбатан 5,5 % ни ташкил этади.*
- *Электрон аукцион орқали 1,8 трлн сўмлик 50 600 та битимлар имзоланган бўлиб, жами харидларга нисбатан 0,7%ни ташкил этади.*
- *Энг яхши таклифларни танлаш орқали 44,5 трлн сўмлик 70 005 та битимлар имзоланган бўлиб жами харидларга нисбатан 17,6 % ни ташкил этади.*
- *Тендер орқали 21,3 трлн сўмлик 16 673 та битимлар имзоланган бўлиб жами харидларга нисбатан 8,4 %ни ташкил этади.*
- *Ягона етказиб берувчилар билан 54,8 трлн сўмлик 113 975 та битимлар имзоланган бўлиб жами харидларга нисбатан 21,7 %ни ташкил этади.*
- *Тўғридан-тўғри харид тури орқали 83,4 трлн сўмлик 325 704 та битимлар имзоланган бўлиб жами харидларга нисбатан 32,9 %ни ташкил этади.*

Бундан ташқари, бюджет тизими бюджетларининг умумий қиймати **614,7 трлн сўм 12,7 млн дон**а тўлов ҳужжатлари амалга оширилган бўлиб, жумладан бюджет маблағлари бўйича жами **280,9 трлн сўмлик 5,5 млн та**, бюджетдан ташқари маблағлар бўйича жами **169,9 трлн сўмлик 6,4 млн та** ва Давлат мақсадли ва бошқа мақсадли жамғармалар бўйича жами **163,8 трлн сўмлик 787,2 минг та** тўлов ҳужжатлари тўланиши таъминланган.

Шу билан бирга, Ғазначилик томонидан бюджет ташкилотларида ишловчи ходимларнинг **иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларининг биринчи ярмини (аванс) ҳар ойнинг 20 санасидан кечиктирмасдан ҳамда ойлик иш ҳақининг иккинчи ярмини ҳар ойнинг биринчи беш иш кунда тўлиқ молиялаштириб** келинмоқда.

Шунингдек, Ғазначилик томонидан Ягона ғазна ҳисобварағи ликвидлигини бошқаришда, Ўзбекистон Республикаси республика бюджетининг даромад ва харажат прогнозини тузиш орқали бюджет тақчиллигини аниқлаш ҳамда уни қоплаш юзасидан Давлат қимматли қоғозларини муомалага чиқариш ва халқаро молия институтлардан бюджетни қўллаб-қувватлаш учун жалб этилган қарз маблағларни республика бюджетига йўналтириш орқали давлат бюджетининг харажатларини узлуксиз молиялаштиришга эришилди.

Бундан ташқари, 2023 йил давомида Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан солиқ идораларининг **12 566 та** хулосаларига асосан **3 859 та** иш берувчи корхоналарга жами **92,7 млрд сўм** улар томонидан **25 ёшдан ошмаган ходимлар учун тўланган ижтимоий солиқ** суммаси қайтарилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 4 октябрдаги “Чакана савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасида назорат-касса техникасидан фойдаланишни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-5252-сонли қарорига асосан Ғазначилик томонидан 2023 йил давомида чакана савдо, умумий овқатланиш ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш объектларида харидни амалга оширган ва харид чекининг фискал белгисини матрицали штрих код (QR-код) ёрдамида сканерлаш орқали рўйхатдан ўтказган **жисмоний шахсларга харид суммасининг 1 фоиз (Cashback)** учун Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан **1 489,7 млрд сўм** маблағ белгиланган муддатларда жисмоний шахсларга қайтариб бериш бўйича очилган банк ҳисоб рақамига ўтказиб берилди.

Бундан ташқари, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ўртасида Ягона ғазна ҳисобварақ орқали бюджет тўловларини **24/7 режимида** ишлаш тартиби жорий этилди. Бунда, бюджет тизими бюджетларига тушумлар, солиқ даромадлари аҳоли томонидан амалга оширилган тўловлар ҳафтанинг **дам олиш кунлари**дан яъни, шанба ва якшанба, байрам кунлари бўлишидан қатъий назар тўлов келиб тушиши ҳамда харажатларни амалга ошириш **24/7 режимда** онлайн таъминланди ва бу ўз навбатида аҳоли томонидан тўланган тўловлар бўйича тегишли бюджет ташкилотларида ўз вақтида тушумларни кўриш имконияти яратилди.

Бюджет тизими бюджетлари даромадларининг тақсимланиши тўғрисида.

Бюджет тизими бюджетлари даромадларининг касса ижросини таъминлаш учун Ҳукумат қарорларида белгиланган миқдорда солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар, маъмурий жарималар ва молиявий санкцияларни ундирилиши натижасида Ягона ғазна ҳисобварағига келиб тушган маблағлар ундирувчи органларнинг ривожлантириш жамғармасига ҳамда Давлат бюджети даромади ўртасида тақсимланиш чоралари кўрилиб, натижада 2023 йил давомида мажбурий тўловлар, маъмурий жарималар ва молиявий санкциялар тўловчилардан **25,2 трлн сўм** маблағ ундирилган бўлиб, шундан **7,6 трлн сўми** давлат бюджетига ва **16,3 трлн сўм** маблағ **ундирувчи органларининг бюджетдан ташқари жамғармаларига** ҳамда **1,3 трлн сўми** жамғармаларга йўналтирилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 15 апрелдаги “Бюджетлараро муносабатларни ва солиқ маъмуриятчилигини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ-208-сонли ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 30 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасининг “2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида»ги Қонуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-471-сонли қарорларига асосан солиқлар, мажбурий йиғимлар, божлар ва жарималар ҳисобидан давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, вазирликлар ва идораларнинг бюджетдан ташқари жамғармаларига келиб тушган маблағларнинг ҳамда мазкур жамғармаларнинг бўш турган маблағларини тижорат банкларига жойлаштиришдан олинган даромадларидан ҳисобот даврида 40 фоиз **жами 2 399,7 млрд сўм** маблағ Республика бюджети даромадига ундириб олишга эришилди.

Ягона ғазна ҳисобварағидаги маблағларни самарали бошқариш тўғрисида.

Бюджет ташкилотлари ва давлат мақсадли жамғармаларнинг бўш турган маблағларидан самарали фойдаланиш мақсадида, тижорат банкларига вақтинча бўш турган маблағларни депозитга жойлаштириш учун тақдим этилган буюртманомаларига асосан 2023 йил давомида **бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлари бўйича вақтинча бўш турган маблағлари** ўтказилган электрон аукцион натижаларига кўра депозит ставкаси ўртача **20,8 фоиздан жами 7 598,0 млрд сўм тижорат банклари** муддати 1 ойдан 1 йилгача бўлган муддат депозитларга жойлаштирилди.

Бўш турган маблағларни депозитга жойлаштириш натижасида, бюджет ташкилотлари томонидан қўшимча **873,6 млрд сўм** даромад олишига эришилди.

Бундан ташқари, ҳисобот даврида **Ягона ғазна ҳисобварағида вақтинча бўш маблағлар ҳисобидан** депозит ставкаси ўртача **22,2 фоиздан жами 2 200,0 млрд сўм** тижорат банклари депозитларига жойлаштирилиши ҳисобидан жами **771,7 млрд сўм** даромад олинди ва белгиланган тартибда тегишли нормативларга мувофиқ бюджет тизими бюджетлари ўртасида тақсимланди.

Бюджетдан ташқари, **пенсия жамғармасининг вақтинча бўш маблағлари ҳисобидан** ўтказилган электрон аукцион натижаларига кўра депозит ставкаси ўртача **16,9 фоиздан жами 8 010 млрд сўм** тижорат банклари депозитларига жойлаштирилиб, бунининг натижасида пенсия жамғармаси томонидан қўшимча **103,5 млрд сўм** даромад олинди *(депозитлар қисқа муддатли бўлиб 6 кундан 25 кунгача жойлаштирилган 2024 йил 1 январь ҳолатига 7 570,0 млрд сўм маблағ Бюджетдан ташқари пенсия жамғармасига ўз вақтида қайтарилган)*.

Ғазначилик хизмати қўмитаси томонидан 2023 йилда ўтказилган мониторинг натижалари тўғрисида.

Ғазначилик хизмати қўмитаси ва унинг ҳудудий бўлинмалари томонидан бюджет тизими бюджетларининг рўйхатга олинган юридик ва молиявий мажбуриятлари ҳамда уларнинг тўловларини **дастлабки ва жорий назорат** қилиш орқали мавжуд рискларни аниқлаш ва уларнинг олдини олиш мақсадида, **масофавий мониторинг** амалга ошириб келинмоқда ва келгусида уларнинг олдини олиш чоралари кўрилмоқда.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Ғазначилик хизмати қўмитаси ҳамда Россия Федерацияси Федерал Ғазначилиги ўртасида 2023 йилнинг 21 декабрь куни 2024–2026 йилларга мўлжалланган ҳамкорлик дастури (“йўл харитаси”) тасдиқланган ва унда амалга оширилиши лозим бўлган асосий йўналишлар белгиланиб олинган.

Бунда, бюджет тизими бюджетларининг ғазна ижросини назорат ва мониторинг қилишни ўрганиш ҳамда ИТ технологияларидан фойдаланган ҳолда ғазначилик операцияларининг дастлабки ва жорий назорат қилиш функцияларини такомиллаштириш борасида тажриба алмашиш белгиланган.

2023 йилда Ўзбекистон Республикасига кириб келган гуманитар ёрдамлар тўғрисида.

Газначилик томонидан Ўзбекистон Республикасига кириб келган гуманитар ёрдамлар тўғрисидаги маълумотлар Божхона қўмитасидан олинган маълумотларга асосан таҳлил қилиниб, ҳисоби юритилиб келинмоқда.

Ўзбекистон Республикасига 2023 йил январь-декабрь ойларида **30 та** давлатдан умумий қиймати **197 842,0 минг АҚШ доллари** миқдорида гуманитар ёрдам юклари кириб келган бўлиб, унинг асосий салмоғи Германия – **71 379,4 минг АҚШ доллари (36 %)**, Хитой – **27 467,6 минг АҚШ доллари (13,9 %)**, Швейцария – **20 757,8 минг АҚШ доллари (10,5 %)**, Америка Қўшма Штатлари – **23 234,2 минг АҚШ доллари (11,8 %)**, Бельгия – **22 620,2 минг АҚШ доллари (11,4 %)** давлатларига тўғри келади (*умумий гуманитар ёрдамнинг 83,63 фоизи юқоридаги бешта давлатга тегишли*).

Кириб келган гуманитар ёрдам соҳалар кесимида таҳлил қилинганда, соғлиқни сақлашга (169 233,5 минг АҚШ доллари), таълимга (247,2 минг АҚШ доллари) ва Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш учун (943,2 минг АҚШ доллари) ҳамда Ижтимоийга (1 244,4 минг АҚШ доллари) йўналтирилган.

Шундан кўриш мумкинки, кириб келган гуманитар ёрдамнинг **85,5 фоизи соғлиқни сақлаш соҳасига** тўғри келади.

Ушбу даврда кириб келган гуманитар ёрдамларни гуманитар ёрдам олувчи ташкилотлар салмоғига нисбатан олиб таҳлил қилинганда, Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Санитария-эпидемиологик осойишталик агентлиги **58,2 фоизни**, “Таъминот ва логистика хизмати” УК **17,2 фоизни**, Гематология илмий тадқиқот институти **10,5 фоизни** ҳамда “Соғлом авлод учун” халқаро хайрия фонди **11,2 фоизни** ташкил этади.

Давлат харидлари соҳаси: 2023 йил якуни билан **253,3 трлн сўмлик** давлат харидлари амалга оширилиб, шундан **бюджет** буюртмачиларининг улуши **30,3 фоизни (76,9 трлн сўм)** ҳамда **давлат улуши 50 фоиз** ва ундан юқори бўлган корхоналарнинг (корпоратив буюртмачилар) улуши **69,7 фоизни (176,4 трлн сўм)** ташкил этди.

Давлат буюртмачилари томонидан **115 трлн сўмлик рақобатли харид** турларини амалга оширилиши натижасида 2023 йилда **8,2 трлн сўм** маблағлар иқтисод қилиниб шундан **3,6 трлн сўми бюджет ташкилотлари** ва **4,6 трлн сўми** давлат корхоналари улушига тўғри келади.

2023 йил якуни билан республикада рўйхатдан ўтган жами **660 мингта** тадбиркорлик субъектларининг **231 мингтаси (35 фоиз)** давлат харидларининг электрон тизимида рўйхатдан ўтган бўлса, шундан

125 мингтаси (жамига нисбатан 19 фоиз) давлат харидларида иштирок этиб келмоқда.

2023 йилда давлат харидларини янада такомиллаштириш юзасидан амалга оширилган чора-тадбирлар:

Давлат харидлари соҳасини янада ривожлантиришга қаратилган **6 та норматив ҳуқуқий ҳужжат** лойиҳалари ишлаб чиқилди (Қонун, Президент Фармони ва қарори, Ҳукумат қарори, 2 та идоравий буйруқ).

Вазирлик томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг **“2024–2026 йилларда давлат харидлари тизимини янада такомиллаштириш ва ривожлантириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида”**ги қарори ишлаб чиқилди ва тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритилди.

Давлат харидлари соҳасида рақобат муҳитини янада кучайтириш ҳамда тадбиркорлик субъектларини иштирокини кенгайтириш мақсадида давлат буюртмачиларига доимий тарзда тўғридан-тўғри шартномалар бўйича харидларни амалга ошириш ҳуқуқини берувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қайта хатловдан ўтказилди ва хатлов натижаларига кўра мазкур ҳуқуқларни бекор қилишни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикасининг Президентининг Фармон лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Хусусан, ушбу ҳужжат лойиҳаси билан давлат харидлари тизимида:

– **“яшил” харид (*green procurement*)** ҳамда **“барқарор” харид турларини (*sustainable procurement*)** жорий қилиш ва харидлар бозорида **тадбиркорлик субъектларининг** иштирокини ошириш;

– **Рақамлаштириш соҳасида сунъий интеллектдан** фойдаланган ҳолда харидлар соҳасининг барча жараёнларида **очиқлик** ва **шаффофликни** таъминлаш ҳамда **коррупциявий хатарларни** аниқлаш ва олдини олишнинг замонавий механизмларини жорий қилиш;

– **тўғридан-тўғри шартномани тузишдан олдин** мазкур шартномадаги **нархларни** олдиндан мажбурий тарзда **жамоатчиликка очиқлаш** тизимини йўлга қўйиш;

– **бизнес жараёнларини** таҳлил қилиш ва соддалаштириш ҳамда инновацион ҳамкорлик ва **тижоратдан олдинги харидлар (*pre-commercial procurement*)** каби янги харид турларини жорий қилиш назарда тутилмоқда.

Шу билан бирга, тадбиркорликни қўллаб қувватлаш ва **янги иш ўринлари яратишни рағбатлантириш** мақсадида 2024 йилдан бошлаб **ногиронлиги бўлган шахслар, аёллар** ва **ёш тадбиркорларга** харидлар бозорида **имтиёзли шартларда** иштирок этиш имконияти яратилди.

Бунда, кооперация асосида ташиқ қилинган кичик тадбиркорлик субъектларига ўзлари ишлаб чиқарган товарларни давлат буюртмачиларига тўғридан-тўғри сотиш имкониятини берувчи давлат харидлари махсус ахборот порталида алоҳида саҳифа ташиқ этилди.

Бундан ташқари:

– Давлат харидлари соҳасидаги шикоятларни кўриб чиқиш бўйича алоҳида **электрон модул** (саҳифа) яратилди. Мазкур модул (саҳифа) орқали мурожаатларни кўриб чиқиш ва қарор қабул қилиш жараёни тўлиқ электрон шаклга ўтказилди;

– айрим тўғридан-тўғри шартномаларни намунавий шакл асосида **электрон тарзда тузиш** имконияти яратилди;

– иштирокчиларнинг нарх таклифларини баҳолашда **қўшилган қиймат солиғи суммаси инобатга олинмасдан** давлат харидларининг электрон тизими томонидан автоматик равишда таққослаш амалиёти жорий қилинди;

– давлат харидларида қатнашаётган иштирокчиларининг ўз розилигига кўра тақдим этган таклифлари тўғрисидаги маълумотларни давлат харидлари электрон тизимида барча учун очиқлаш имконияти яратилди;

– давлат харидлари жараёнида манфаатлар тўқнашуви мавжудлиги ҳолатларини электрон тарзда аниқлаш имконияти амалиётга жорий қилинди;

– давлат харидлари электрон тизимида кўп (икки ва ундан ортиқ) йиллик шартномалар бўйича давлат харидларини амалга оширишга имкон берувчи тизим яратилди;

– Давлат буюртмачилари ҳамда тадбиркорлик субъектлари билан “Бизнесга кўмак” тамойили асосида **ҳудудларда амалий семинарлар ташиқ** этилди.

VIII. Давлат-хусусий шериклик, халқаро рейтинг ва индекслар хамда бошқа кўрсаткичлари

Давлат-хусусий шериклик (кейинги ўринларда – ДХШ) соҳасида республика бўйича 2023 йилда қуйидаги ишлар амалга оширилди.

1. 2023 йилда вазирлик ва идоралар билан ҳамкорликда умумий қиймати **1 млрд 371 млн доллар** бўлган **626 та** ДХШ лойиҳалари бўйича ишлар олиб борилди.

Жумладан, энергетика соҳасида **5 та**, соғлиқни сақлаш соҳасида **9 та**, экология соҳасида **6 та**, коммунал хизматлар соҳасида **220 та**, таълим соҳасида **37 та**, маданият соҳасида **16 та**, сув хўжалиги соҳасида **315 та**, транспорт соҳасида **8 та**, ҳунармандчилик соҳасида **4 та**, спорт соҳасида **5 та**, қурилиш ва қишлоқ хўжалиги соҳаларида **1 та**дан лойиҳаларни ташкил этди.

2. Муваффақиятли битимлари расмийлаштирилган истикболли йирик лойиҳаларнинг асосий улуши энергетика соҳасига тўғри келди. Бунда,

– Бухоро вилояти Олот туманида **250 МВт** қувватга эга қиймати **273,0 млн доллар** бўлган қуёш фото электр станциясини қуриш лойиҳаси бўйича БААнинг «Масдар» компанияси билан **25 йил** муддатга ДХШ тўғрисидаги битим расмийлаштирилди.

Эътиборли жиҳати, мазкур лойиҳа Ўзбекистонда биринчи марта қуввати **63 МВт**лик энергия сақлаш батареяси билан амалга оширилади;

– Хоразм вилояти Ҳозорасп туманида **100 МВт** қувватга эга қиймати **68,0 млн доллар** бўлган қуёш фото электр станциясини қуриш лойиҳаси бўйича Франциянинг “Вольталиа” компанияси билан **25 йил** муддатга ДХШ тўғрисидаги битим имзоланди;

– Қашқадарё вилояти Ғузор туманида **300 МВт** қувватга эга қиймати **249,0 млн доллар** бўлган қуёш фото электр станциясини қуриш лойиҳаси бўйича БААнинг «Масдар» компанияси билан **25 йил** муддатга ДХШ тўғрисидаги битим расмийлаштирилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари билан маълум бир соҳада ДХШ лойиҳаларини амалга ошириш бўйича қабул қилинган дастурлар ижроси бўйича қуйидаги ишлар амалга оширилди. Жумладан,

– Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ижтимоий соҳа объектларининг иситиш тизимларини давлат-хусусий шериклик асосида модернизация қилиш тўғрисида»ги 2023 йил 10 апрелдаги ПҚ-118-сонли қарорига республиканинг **98 та** туман ва шаҳарларидаги **9 051 та** ижтимоий соҳа объектлари иситиш тизимларини 2023 йилда ДХШ асосида хусусий сектор бошқарувига бериш бўйича туман/шаҳар Халқ депутатлари маҳаллий

кенгашлари томонидан қабул қилинган қарорларга мувофиқ хусусий шериклар билан қиймати қарийб **1 279,8 млрд сўм**га тенг бўлган **198 та** ДХШ тўғрисидаги битим расмийлаштирилиб, лойиҳалар амалга оширилди;

– Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 9 сентябрдаги «Республика олий таълим муассасаларида талабаларни турар жой билан қамраб олиш даражасини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 563-сонли қарорига асосан, республикадаги **21 та** давлат олий таълим муассасаси учун **9 400 ўринли** талабалар турар жойларини барпо этиш бўйича қиймати **54,0 млн доллар**дан ортиқ бўлган **22 та** ДХШ тўғрисидаги битимлар имзоланди.

Шунингдек, **8 та** давлат олий таълим муассасаси учун **4 240 ўринли** талабалар турар жойларини барпо этиш бўйича қиймати **25,0 млн доллар** миқдоридаги **9 та** ДХШ лойиҳалари бўйича битим имзолаш ишлари амалга оширилмоқда;

– Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 23 октябрдаги «Сув хўжалиги соҳасида давлат-хусусий шерикликни янада ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 557/6-сонли ХДФУ қарорига асосан, республикадаги насос станцияларни модернизация қилиш хусусий сектор бошқарувига бериш бўйича умумий қиймати **18,2 млн доллар**дан ортиқ бўлган **294 та** лойиҳа бўйича имзоланган ДХШ тўғрисидаги битимлар ДХШ лойиҳаларининг реестрига киритилди.

4. Шу билан бирга, 2023 йил давомида ДХШ лойиҳалари бажарилиб борилиши, лойиҳаларнинг амалга оширилишини мониторинг қилиш бўйича 2023 йилда **121 та** ДХШ тўғрисидаги битимларда белгиланган мажбуриятлар бажарилиши юзасидан **мониторинг тадбирлари** амалга оширилди. Жумладан,

– **29 та** ДХШ тўғрисидаги битим мажбуриятларининг бажарилиши юзасидан жойга чиққан ҳолда мониторинг ўрганиш ишлари амалга оширилди, мониторинг натижалари бўйича аниқланган камчилик ва муаммолар юзасидан Вазирлар Маҳкамаси ҳамда Бош прокуратурага ахборот киритилди;

– 2020–2023 йилларда имзоланган **68 та** ДХШ битим шартларига риоя этилиши ва лойиҳаларнинг самарали ишлаши бўйича таҳлилий ўрганишлар ўтказилди.

Натижада, **68 та** ДХШ тўғрисидаги битимлар бўйича лойиҳаларни амалга оширишдан келиб тушадиган тушумлардан давлат шерикларига амалга оширилиши керак бўлган улушларнинг амалга оширилиши ҳолати ўрганилганда сўнгги 3 йил учун тўлов миқдори **147,0 млрд сўм** бўлиб, ҳақиқатда хусусий шериклар томонидан давлат шерикларига **25,1 млрд сўм (17%)** тўловлар амалга оширилгани аниқланди.

Бунда, маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича тузилган **57 та** ДХШ тўғрисидаги битимларга мувофиқ хусусий шерикларга тақдим этилган махсус транспорт воситалари учун хусусий шериклар томонидан **95,7 млрд сўм** маблағлар тўланмагани ва бу бўйича давлат шериги томонидан бартараф этиш чоралари кўрилмагани маълум бўлди.

Аниқланган ҳолатлар бўйича Давлат молиявий назорати инспекциясига ўрганиш ўтказиш юзасидан кўрсатма берилди.

5. Амалга оширилаётган истикболли йирик лойиҳалар бўйича. Жумладан,

- Энергетика соҳасида Қорақалпоғистон Республикасида **200 МВт** қувватга эга қиймати **262,7 млн доллар** бўлган **шамол электр станциясини қуриш** лойиҳаси бўйича **Саудия Арабистонининг “АСWA Power”** компанияси тендер ғолиби деб топилди, ҳозирда ДХШ тўғрисидаги битимни имзолаш ишлари амалга оширилмоқда.

Шунингдек, Тошкент, Наманган ва Қашқадарё вилоятларида умумий қуввати **46,6 МВт** дастлабки қиймати **116,0 млн доллар** бўлган **5 та гидроэлектр станцияларини қуриш** лойиҳаси бўйича тендернинг биринчи босқичи эълон қилинди ва келиб тушган таклифлар баҳоланмоқда;

- Транспорт соҳаси бўйича **Жаҳон банки** кўмагида амалга оширилаётган дастлабки қиймати **4,6 млрд доллар** бўлган **Тошкент–Андижон пуллик автомобиль йўлини қуриш** лойиҳаси бўйича **Англиянинг «Аруп»** ҳамда **«ПwС»** компаниялари томонидан якуний техник-иқтисодий асосларни тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда.

Шу билан бирга, **Европа тикланиш ва тараққиёт банки** кўмагида амалга оширилаётган дастлабки қиймати **2,5 млрд доллар** бўлган **Тошкент–Самарқанд пуллик автомобиль йўлини қуриш** лойиҳаси бўйича **Туркиянинг «Прояпи»** компанияси томонидан якуний техник-иқтисодий асосларни тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда.

Бундан ташқари, қиймати **134,1 млн доллар** бўлган **Бухоро, 181,1 млн доллар** бўлган **Урганч** ва **120,0 млн доллар** бўлган **Наманган халқаро аэропортларини модернизация қилиш ва бошқарувга бериш** лойиҳаси бўйича лойиҳа концепцияси ва лойиҳа баҳолаш ҳужжатини тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда;

- Коммунал хизматлар соҳасида **Осиё тараққиёт банки** кўмагида дастлабки қиймати **1 млрд доллар** бўлган **Тошкент шаҳри оқова тозалаш иншоотини ДХШ асосида модернизация қилиш ва бошқарувга бериш** лойиҳаси бўйича Президент Администрациясининг 2022 йил 31-октябрдаги **02-ПА 2-6194-сонли** топшириғига асосан, **тўғридан-тўғри музокаралар**

орқали амалга ошириш бўйича «Ўзсувтаъминот» АЖ ва БААнинг «Абу Дхаби Сепэраге Сервисес» хорижий корхонаси ўртасида имзоланган меморандум доирасида ўрганиш ишлари олиб борилмоқда.

Шунингдек, **Осиё тараққиёт банки** кўмагида дастлабки қиймати **100 млн доллар** бўлган Бухоро вилояти иссиқлик таъминоти тизимини ДХШ тамойили асосида модернизация қилиш лойиҳаси бўйича ОТБ томонидан ўрганиш ишлари олиб борилмоқда.

Бундан ташқари, **2 та** ҳар бирининг дастлабки қиймати **80 млн доллардан** бўлган Урганч ва Нукус шаҳарлари иссиқлик тизимини когенерацион технологиялар орқали модернизация қилиш лойиҳалари Саудия Арабистонининг «Мовах», «Сауди Табрид» ҳамда «Номак» компаниялари томонидан ўрганилмоқда. Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги мазкур компаниялар билан дастлабки лойиҳа баҳолаш ҳужжатларини ишлаб чиқиш бўйича Англашув меморандумлари ва «Йўл харитаси» имзолади;

– Соғлиқни сақлаш соҳасида Халқаро молия корпорацияси кўмагида дастлабки қиймати **20,1 млн доллар** бўлган Фарғона, Самарқанд ва Хоразм вилоятларида Нурли терапия тиббиёт марказларини ташкил этиш лойиҳаси бўйича тендер жараёнлари якунланиб тушган таклифларни баҳолаш ишлари амалга оширилмоқда.

Халқаро молия корпорацияси кўмагида **800 ўринли** дастлабки қиймати **306 млн доллар** атрофидаги Фарғона вилоятида кўп тармоқли шифохона ташкил этиш лойиҳаси бўйича лойиҳа концепциясини тайёрлаш ишлари давом этмоқда.

Осиё тараққиёт банки кўмагида ҳар бири **1 500 ўриндан** бўлган дастлабки қиймати **240 млн доллар** бўлган Андижон ва Бухоро вилоятларида поликлиника ва тиббиёт марказларини ташкил этиш лойиҳасида дастлабки ўрганиш ишлари олиб борилмоқда;

– Таълим соҳасида **Осиё тараққиёт банки** кўмагида дастлабки қиймати **97 млн доллар** бўлган Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида **13 та** умумтаълим мактабларини ДХШ асосида қуриш лойиҳаси бўйича лойиҳа концепцияси тасдиқланиб, тендернинг биринчи босқичи эълон қилиниб, таклифларни қабул қилиш давом этмоқда.

Халқаро молия корпорацияси кўмагида дастлабки қиймати **75 млн доллар** бўлган Андижон ва Самарқанд вилоятларида ДХШ асосида **15 та** умумтаълим мактабларини барпо этиш лойиҳаси, **Осиё тараққиёт банки** кўмагида дастлабки қиймати **75 млн доллар** бўлган ДХШ асосида мактабгача таълим ташкилотларини қуриш, реконструкция қилиш лойиҳаси ва Европа тикланиш ва тараққиёт банки кўмагида дастлабки

қиймати **115 млн доллар** бўлган олий таълим муассасалари учун талабалар турар жойларини ташкил этиш лойиҳаси бўйича жалб қилинган консультантлар томонидан ўрганиш ва лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш ишлари олиб борилмоқда.

Европа тикланиш ва тараққиёт банки кўмагида дастлабки қиймати **50 млн доллар** бўлган ДХШ асосида **15 тагача** умумтаълим мактабларини барпо этиш лойиҳаси бўйича лойиҳа учун консультантлар жалб қилинди.

Экология соҳасида Осиё тараққиёт банки кўмагида дастлабки қиймати **500 млн доллар** бўлган Тошкент шаҳрида маиший чиқиндиларни тўплаш, олиб чиқиш, саралаш ва қайта ишлаш кластер хизматларини ташкил этиш лойиҳаси бўйича ўрганиш ишларини амалга ошириш учун маслаҳатчиларни жалб қилиш ишлари амалга оширилмоқда.

Халқаро рейтинг ва индекслар:

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан республикаимиз учун устувор бўлган халқаро рейтинг ва индексларда мамлакат ўрнини яхшилаш юзасидан қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 2 июндаги “Ўзбекистон Республикасининг халқаро рейтинг ва индекслардаги ўрнини яхшилаш ҳамда давлат органлари ва ташкилотларида улар билан тизимли ишлашнинг янги механизмини жорий қилиш тўғрисида”ги ПФ-6003-сон Фармониға мувофиқ, Халқаро рейтинг ва индекслар билан ишлаш бўйича республика кенгаши ташкил этилди ҳамда Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Адлия вазирлиги Кенгашнинг ишчи органлари этиб белгиланди. Шунингдек юқоридаги Фармон билан Кенгаш ишчи органлари бўйича устувор бўлган халқаро рейтинг ва индекслар рўйхати ҳамда самарадорликнинг энг муҳим кўрсаткичлари тасдиқланди.

Бугунги кунда, Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан ижтимоий-иқтисодий соҳадаги **12 та** ҳамда Адлия вазирлиги томонидан сиёсий-ҳуқуқий соҳадаги **4 та** рейтинг ва индекслар уларга бириктирилган масъул вазирлик ҳамда идоралар кесимида мувофиқлаштирилмоқда.

Хусусан,

1. 2023 йилда Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан мамлакатимизни халқаро рейтинг ва индексларда ўрнини яхшилаш юзасидан жами 168 банддан иборат ташкилий чора-тадбирлар дастури мувофиқлаштирилди. Натижада қатор рейтинг ва индексларда ижобий ўзгаришлар юз берди.

Жумладан,

- БМТ таркибидаги ЮНИДО ташкилоти томонидан юритиладиган **“Рақобатбардош саноат унумдорлиги”** индексининг 2023 йил учун ҳисоботида мамлакатимиз ўтган даврга нисбатан (2022 йилда 92-ўрин) **10** поғонага кўтарилиб, **82-ўринни** қайд этди.

- БМТнинг **“Барқарор ривожланиш мақсадлари”** индекси ҳисоботида республикаимиз **71,1** балл билан **69-ўринни** қайд этди ва ўтган ҳисоботга нисбатан **8-поғонага** кўтарилди (2022 йилда 69,93 балл билан 77-ўрин).

- 2023 йилда «Мерос» жамғармаси (АҚШ) томонидан **“Иқтисодий эркинлик индекси 2023”** навбатдаги ҳисоботи эълон қилинди. Ҳисоботда Ўзбекистон **177** та мамлакатлар орасида **109-ўринни** эгаллади ва ўтган даврга нисбатан **8-поғонага** юқорилади (2022 йилда 55,7 билан 117-ўрин).

- Ўзбекистон Республикасининг **суверен кредит рейтингини** яхшилашга қаратилган ислохотлар натижасида 2023 йилда “Moody’s” агентлиги томонидан кредит рейтинг баҳоси **“Б1”** (ижобий кутилма)дан бир поғона юқорига **“Ба3”** (барқарор кутилма)га оширилди. Шунингдек, 2022 йилда юз берган геосиёсий зиддиятлар ва жаҳон миқёсида иқтисодий ўсишнинг секинлашишига қарамай **“Fitch”** ва **“S&P Global”** рейтинг агентликлари томонидан мамлакатимиз суверен кредит рейтинги 2023 йил II ярим йилликда **“ББ-”** (барқарор кутилма) даражасида сақланди.

- Ўзбекистон **“Глобал инновацион индексида”** 2023 йилда **132** та давлат орасида **82-ўринни** эгаллади ҳамда Марказий ва Жанубий Осиё мамлакатлари орасида Ҳиндистон, Эрондан ва Қозоғистондан кейин 4-ўринни эгаллади.

- **“Логистика самарадорлиги индекси”**да мамлакатимиз 2023 йилда **138** та мамлакат орасида **88-ўринни** эгаллаб, ўтган ҳисобот даврига нисбатан (2018 йилда 160 та мамлакат орасида 99-ўрин) **11** поғонага юқорилаган.

2. Бундан ташқари 2023 йилнинг **22-25 май** кунлари **Иқтисодиёт ва молия вазирлиги** ҳамда **Адлия вазирлиги томонидан** Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академиясида давлат органларининг бошқарув кадрлари учун устувор халқаро рейтинг ва индекслар бўйича малака ошириш ўқув курслари ўтказилди.

3. Ўзбекистон ва Бирлашган Араб Амирликлари (БАА) ўртасидаги давлат бошқаруви ва давлат фуқаролик хизмати самарадорлигини ошириш, халқаро рейтинг ва индекслар билан ишлаш, инновацион рақамли иқтисодиётга ўтиш соҳасида ҳамкорлик қилиш доирасида **Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Статистика агентлиги** масъул ходимлари билан биргаликда

2023 йил **18–21 сентябрь кунлари** давлат хизматчилари учун ўзаро ўқитиш ва тажриба алмашиш юзасидан **БАА Федерал рақобатбардошлик ва статистика марказига** ташриф уюштирилди.

4. 2023 йилнинг **10 октябрь** куни Жаҳон банкининг «**Аёллар бизнес ва қонун**» индексини нашр қилувчи гуруҳи билан мутасадди вазирлик ва идоралар иштирокида ZOOM орқали учрашув ташкил этилди. Учрашувда «Аёллар бизнес ва қонун» индексининг **2024 йил ҳисоботида** Ўзбекистоннинг ўрнини яхшилаш, мамлакатимизда аёлларнинг ижтимоий ва иқтисодий имкониятларини кенгайтириш бўйича сўнгги йилларда амалга оширилган ислохотларни акс эттириш масалалари муҳокама қилинди.

ДАВЛАТ ТАШҚИ ВА ИЧКИ ҚАРЗИ ТАҲЛИЛИ

Давлат қарзининг жорий ҳолати

Давлат қарзи қолдиғи 2024 йил 1 январь ҳолатига **34,9 млрд. АҚШ** долларни (шундан, *давлат ташқи қарзи – 29,6 млрд АҚШ долл., давлат ички қарзи – 5,3 млрд АҚШ долл.*) ёки ялпи ички маҳсулотга (ЯИМ) нисбатан **38,4** фоизни ташкил этди.

Халқаро валюта жамғармасининг мамлакатлар иқтисодиётига бағишланган ҳисоботида кўра, Ўзбекистон Республикасининг давлат қарзи бугунги кунда “мўтадил” даражада ҳисобланади.

13-жадвал

Давлат қарзи

млрд. АҚШ долл. экв.

Давлат ташқи қарзи	29,6
ЯИМга нисбатан фоизда	32,6%
Ўзбекистон Республикаси номидан жалб қилинган ташқи қарз қолдиғи	23,9
Давлат кафолати остида жалб қилинган ташқи қарз қолдиғи	5,7
Давлат ички қарзи*	5,3
ЯИМга нисбатан фоизда	5,8%
Ўзбекистон Республикаси номидан чиқарилган давлат ғазначилик облигациялари бўйича қарз қолдиғи (трлн. сўмда)	21,9
Давлат кафолати остида жалб қилинган, давлат бюджетидан қайтариладиган ички қарз қолдиғи	3,5

Давлат қарзи, жами	34,9
ЯИМга нисбатан фоизда	38,4%

Изоҳ: *Давлат ички қарзи қолдиғи таркибида давлат ғазначилик облигациялари, давлат томонидан кафолатланган ички қарз ҳамда давлат бюджетидан қайтариладиган ички мажбуриятлар қолдиғи акс эттирилган.

1) Давлат ташқи қарзи

Давлат ташқи қарзи қолдиғи 2023 йилда ўтган йилга нисбатан 3 722,3 млн. АҚШ доллариға кўпайиб, **29,6 млрд АҚШ доллариға** ёки ЯИМга нисбатан **32,6 фоизни** ташкил этди. Шундан:

Ўзбекистон Республикаси номидан жалб қилинган ташқи қарз – **23,9 млрд АҚШ доллари**ни ёки давлат ташқи қарзининг 81,0 фоизини;

Ўзбекистон Республикасининг кафолати остида жалб қилинган ташқи қарз – **5,7 млрд. АҚШ доллари**ни ёки давлат ташқи қарзининг 19,0 фоизини ташкил этди.

14-жадвал

Давлат ташқи қарзининг иқтисодиёт тармоқлари кесимида тақсимланиши (01.01.2024 й. ҳолатига)

млрд АҚШ долл экв

Соҳа	Сумма
Бюджетни қўллаб-қувватлаш	11,6
Энергетика саноати	5,8
Қишлоқ ва сув хўжалиги	2,8
Транспорт ва транспорт инфратузилмаси	2,8
Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш	2,6
Тадбиркорлик фаолияти ва саноат ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш	1,1
Кимё саноати	0,9
Таълим ва соғлиқни сақлаш, АКТ ва бошқалар	2,0
Жами	29,6

15-жадвал

Давлат ташқи қарзининг кредиторлар кесимида тақсимланиши (01.01.2024 й. ҳолатига)

млрд АҚШ дол экв

ХМИ/ХХМТ	Сумма
Жаҳон банки	6,6
Осиё тараққиёт банки	6,4
Халқаро инвесторлар (халқаро облигациялар)	3,4

Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги	2,0
Хитой эксимбанки	1,9
Хитой давлат тараққиёт банки	1,4
Осиё инфратузилмавий инвестициялар банки	1,3
Ислон тараққиёт банки	0,9
Корея Иқтисодий тараққиёт ва ҳамкорлик жамғармаси ва бошқалар	0,8
Халқаро валюта жамғармаси	0,8
Франция тараққиёт агентлиги	0,7
Европа давлатлари (Германия, Испания, Италия, Люксембург, Польша, Австрия)	0,4
Япония халқаро ҳамкорлик банки	0,3
Европа тикланиш ва тараққиёт банки ва Европа инвестиция банки	0,3
Бошқа халқаро молиявий ташкилотлар	2,4
Жами	29,6

2) Давлат ички қарзи¹

Давлат ички қарзи қолдиғи 2024 йилнинг 1 январь ҳолатига **5,3 млрд АҚШ долларни** (2022 йил якунида 3 317,3 млн. АҚШ доллари) ёки ЯИМга нисбатан **5,8 фоизни** ташкил этди.

Шундан:

- Давлат ғазначилик облигациялари – 21,9 трлн. сўм;
- Давлат кафолатлаган ва ички мажбуриятлар бўйича давлат бюджетидан қайтариладиган қарз – 3,5 млрд. АҚШ доллар.

Давлат ғазначилик облигациялари

2023 йил давомида ДҲО аукционлари ўтказиш графигига мувофиқ 59 та электрон аукцион савдоларини ўтказиш орқали Ўзбекистон Республикаси номидан 24,8 трлн* сўмлик (шундан, соф чиқарилган давлат ғазначилик облигациялари - 16,9 трлн. сўм) давлат ғазначилик облигациялари эмиссия қилинди.

Шундан:

муомала даври 6 ойгача бўлган ДҲО – 9 278 млрд. сўм;

муомала даври 1-2 йил бўлган ДҲО – 15 552 млрд. сўм;

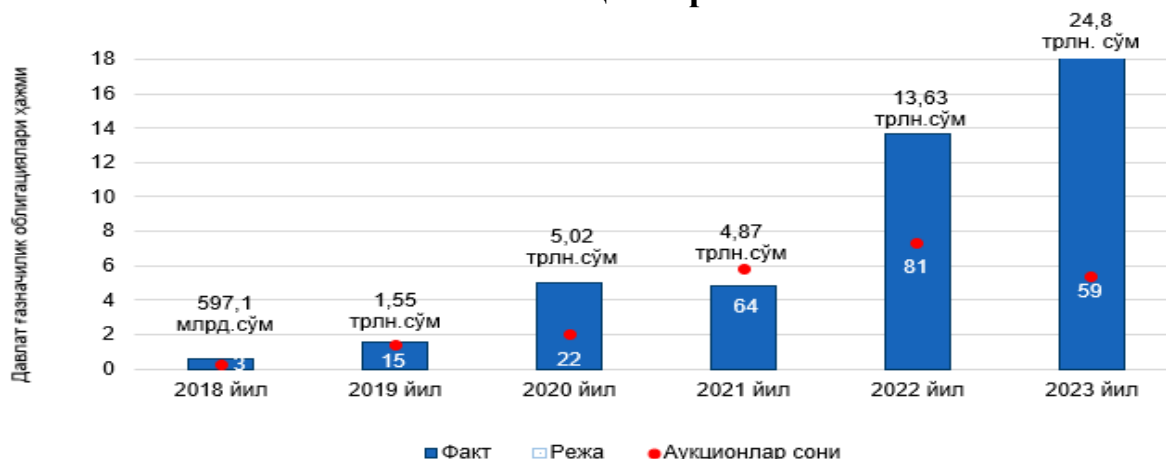
* Йил давомидаги касса узилишларини вақтинчалик молиялаштириш учун чиқарилган ва йил охирида сўндириладиган қисқа муддатли ДҲОлар инобатга олинган.

¹ Давлат ички қарзи қолдиғи таркибида давлат ғазначилик облигациялари, давлат томонидан кафолатланган ички қарз ҳамда давлат бюджетидан қайтариладиган ички мажбуриятлар қолдиғи акс эттирилган.

2023 йилда муомала даври 6 ойлик бўлган 4 303,4 млрд. сўм, муомала даври 1-2 йиллик бўлган 4 122,0 млрд. сўм қийматидаги давлат ғазначилик облигациялари сўндирилди. Натижада, 2023 йил якунига қарздорлик қолдиғи 21,9 трлн.сўмни ташкил қилди.

53-расм

2018-2023 йиллар давомида жойлаштирилган давлат ғазначилик облигациялари



54-расм

Давлат ғазначилик облигацияларининг сўндириш муддати бўйича таркиби (01.01.2024 й. ҳолатига)

